

ร่าง
พระราชบัญญัติ
สัญชาติ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

บรรจุนระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๗/๒๕๕๔ (สมัยสามัญทั่วไป)

วันจันทร์ที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๔

อ.พ. ๒๘/๒๕๕๔

บทสรุปสำหรับสมาชิกวุฒิสภา

ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีผู้เสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ รวม ๕ ฉบับ ดังนี้

๑. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี เสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ และได้รับการบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

๒. เสนอโดย นายเชิดชัย วิเชียรวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ และได้รับการบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

๓. เสนอโดย นางผุสดี ตามไท สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ กับคณะ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ และได้รับการบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

๔. เสนอโดย นายไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ กับคณะ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๒ และได้รับการบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๒

๕. เสนอโดย นายนพคุณ รัฐผไท สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย กับคณะ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ แต่ยังมีได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณา ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ทั้ง ๕ ฉบับดังกล่าว ในวาระที่หนึ่ง ขึ้นรับหลักการในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๔ โดยที่ประชุม เห็นชอบให้นำร่างพระราชบัญญัติทำนองเดียวกันอีก ๔ ฉบับ ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะ เป็นผู้เสนอ ขึ้นมาพิจารณารวมกันไป และลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๕ ฉบับ พร้อมกันไปด้วยคะแนนเสียง ๒๙๐ เสียง ไม่รับหลักการด้วยคะแนนเสียง ๒ เสียง งดออกเสียง (ไม่มี) และไม่ลงคะแนนเสียง ๘ เสียง และให้ตั้ง คณะกรรมาธิการวิสามัญ จำนวน ๓๖ คน เพื่อพิจารณา ในวาระที่สอง ขึ้นคณะกรรมาธิการ โดยถือเอาร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรี

เป็นหลักในการพิจารณา และกำหนดแปรญัตติ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๕๑ ข้อ ๑๒๓ ภายในกำหนด ๗ วัน

ต่อมา ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๒๘ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณา ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว โดยพิจารณาในวาระที่สองเรียงลำดับมาตรา และได้ลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับ ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ด้วยคะแนนเสียง ๒๕๗ เสียง ไม่เห็นชอบ (ไม่มี) ไม่ลงคะแนนเสียง ๒ เสียง และงดออกเสียง ๓ เสียง ทั้งนี้ เพื่อเสนอให้วุฒิสภาพิจารณา ต่อไปตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ. มีหลักการและเหตุผล ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ดังต่อไปนี้

(๑) เพิ่มบทนิยามคำว่า “คนไทยพลัดถิ่น” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

(๒) ให้มีคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น และหลักเกณฑ์และวิธีการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น (เพิ่มมาตรา ๙/๑ มาตรา ๙/๒ มาตรา ๙/๓ มาตรา ๙/๔ และมาตรา ๙/๕)

(๓) ให้คนไทยพลัดถิ่นซึ่งได้รับการรับรองเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด รวมถึงบุตรของคนไทยพลัดถิ่นดังกล่าวที่ไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่นหรือได้สัญชาติไทยแล้ว

ก็ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย (เพิ่มมาตรา ๙/๖ และมาตรา ๙/๗)

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขปัญหาสัญชาติให้คนไทยพลัดถิ่นซึ่งเป็นคนเชื้อสายไทยที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของประเทศอื่นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทย โดยให้สัญชาติไทยโดยการเกิดแก่บุคคลดังกล่าวที่ยังไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น และได้อพยพเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นระยะเวลาหนึ่งและมีวิถีชีวิตเป็นคนไทย โดยได้รับการสำรวจตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และเพื่อให้เป็นไปตามหลักสืบสายโลหิตตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ จึงกำหนดให้บุตรของคนไทยพลัดถิ่นที่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดโดยพระราชบัญญัตินี้ที่ไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่นหรือได้สัญชาติไทยแล้ว ก็ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ. มีเนื้อหารวมจำนวน ๘ มาตรา สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

๑. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.” (ร่างมาตรา ๑)

๒. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ

๓. วันใช้บังคับ

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป (ร่างมาตรา ๒)

๔. บทรักษาการ

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๘)

๕. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๕.๑ กำหนดบทนิยามคำว่า “คนไทยพลัดถิ่น” เพื่อแสดงลักษณะของผู้ซึ่งจะได้รับการรับรองเป็นคนไทยพลัดถิ่น ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ดังนี้

“คนไทยพลัดถิ่น” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีเชื้อสายไทยที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของประเทศอื่น โดยเหตุอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทย ในอดีต ซึ่งปัจจุบันผู้นั้นมิได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น และได้อพยพเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นระยะเวลาหนึ่งและมีวิถีชีวิตเป็นคนไทย โดยได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียน ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนด หรือเป็นผู้ซึ่งมีลักษณะอื่นทำนองเดียวกัน ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” (ร่างมาตรา ๓)

๕.๒ กำหนดให้มี “คณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น” โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

(๑) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง กล่าวคือ

(๑.๑) ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ

(๑.๒) ผู้แทนกระทรวงกลาโหม

(๑.๓) ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ

(๑.๔) ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม

(๑.๕) ผู้แทนสำนักข่าวกรองแห่งชาติ

(๑.๖) ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ และ

(๑.๗) ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๒) กรรมการซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกิน ๗ คน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ โดยต้องมีนักวิจัยหรือนักวิชาการทางด้านกฎหมายสัญชาติหรือสถานะบุคคล ด้านสังคมวิทยาหรือมนุษยวิทยา ด้านประวัติศาสตร์ หรือกลุ่มชาติพันธุ์ ผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชน และภาคประชาชนรวมอยู่ด้วย เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมการปกครองเป็นกรรมการและเลขาธิการ และให้อธิบดีกรมการปกครองแต่งตั้งข้าราชการของกรมการปกครองอีก ๒ คน เป็นผู้ช่วยเลขาธิการ

ซึ่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๒ ปีและอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

โดยให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่พิจารณาและให้การรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ตลอดจนเสนอแนะและให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงหรือการดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่น (ร่างมาตรา ๔ เพิ่มมาตรา ๙/๑-มาตรา ๙/๓)

๕.๓ กำหนดให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ การพ้นจาก

ตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และการประชุม
ของคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น
โดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๔ เพิ่มมาตรา ๙/๔)

๕.๔ กำหนดวิธีการยื่นคำขอ
รับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น โดยให้ผู้ที่อ้าง
ว่าเป็นคนไทยพลัดถิ่นประสงค์จะได้รับการรับรอง
ความเป็นคนไทยพลัดถิ่นดำเนินการยื่นคำขอ
ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่
ได้รับคำขอแล้ว ให้เสนอคำขอนั้นต่อคณะกรรมการ
รับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นเพื่อพิจารณา
โดยการพิสูจน์และการรับรองความเป็นคนไทย
พลัดถิ่นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข
ที่กำหนดในกฎกระทรวง (ร่างมาตรา ๔
เพิ่มมาตรา ๙/๕)

๕.๕ กำหนดให้ผู้ซึ่งคณะกรรมการ
รับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ให้การรับรอง
ความเป็นคนไทยพลัดถิ่นเป็นผู้มีสัญชาติไทย
โดยการเกิด และกำหนดให้บุตรของคนไทยพลัด
ถิ่นดังกล่าวที่ไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น
หรือได้สัญชาติไทยแล้วได้สัญชาติไทยโดยการเกิด
ด้วย ซึ่งเป็นไปตามหลักสืบสายโลหิตและหลักที่
ห้ามถือสองสัญชาติ (ร่างมาตรา ๔ เพิ่มมาตรา ๙/๖
- มาตรา ๙/๗)

๕.๖ กำหนดให้ถือว่าคนไทยพลัด
ถิ่นที่ได้แปลงสัญชาติเป็นไทย หรือได้สัญชาติ
ไทยแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
เป็นคนไทยพลัดถิ่นที่ได้รับการรับรองจาก
คณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น
ตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.๒๕๐๘
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ และให้มี
สถานะเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย
(ร่างมาตรา ๕)

๕.๗ กำหนดให้ในวาระเริ่มแรก
ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้ง
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙/๑ (๓)
แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้แล้ว
เสร็จภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ร่างมาตรา ๖)

๕.๘ กำหนดให้การดำเนินการ
ออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๙/๕ แห่ง
พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไข
เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการ
ให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วันนับแต่วันที่
พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
(ร่างมาตรา ๗)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้ประมวลและรวบรวมข้อมูลด้านต่าง ๆ ในกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสัญญาชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบแล้ว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๒๘ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๔ โดยมีเนื้อหา แบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญๆ และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติสัญญาชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติสัญญาชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข) กับร่างพระราชบัญญัติสัญญาชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสัญญาชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ภาคผนวก

- : พระราชบัญญัติสัญญาชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘
- : ร่างพระราชบัญญัติสัญญาชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- : รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสัญญาชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
สภาผู้แทนราษฎร
- : ร่างพระราชบัญญัติสัญญาชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

เอกสารประกอบการพิจารณาฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการวงงานด้านนิติบัญญัติของวุฒิสภา โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้น สำหรับเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภา โดยเฉพาะ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
พฤษภาคม ๒๕๕๔

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายนัท ผาสุข ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นางสาวสุพัตรา วรรณศิริกุล ผู้อำนวยการกลุ่มงานกฎหมาย ๑
นายบุญสงค์ ลาคำ นิติกร ๖
นางสาวนิตยา นาคเกษม เจ้าหน้าที่งานธุรการ ๓
นางกิตติมา อรุณพูลทรัพย์ เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๑
กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๔๒๘๗ - ๘๘

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกวุฒิสภา และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมวุฒิสภา สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้จากเว็บไซต์วุฒิสภา www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมายวุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ - ๑๕๖๕

บทสรุปสำหรับสมาชิกวุฒิสภา..... ก

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นที่มีการอภิปราย

ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญๆ และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร
เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

- ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ) ๑
- สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว ๕
- ประเด็นที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญๆ
และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับ
ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ)
 - ๑. สรุปประเด็นสำคัญจากการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่หนึ่ง
ชั้นรับหลักการ ๙
 - ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่หนึ่ง ๑๕
 - ๒. สรุปประเด็นและผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่สอง ๑๕
 - ๒.๑ ประเด็นที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๑๕
 - ๒.๒ ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สองพิจารณา
เรียงลำดับมาตรา ๑๗
 - ๓. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สาม ๒๐

ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องข้อกับที่มีการแก้ไข)
กับร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว) ๒๑

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

- บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) -๑-
- จำนวนคนไทยพลัดถิ่นที่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติไว้แล้ว -๓-
- จำนวนผู้ที่ได้รับการสำรวจบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนกลุ่มที่ ๑
(เครือญาติชนกลุ่มน้อย) -๔-
- คนไทยพลัดถิ่น เสียสัญชาติไทย เพราะการแบ่งเส้นเขตแดนระหว่างไทยกับพม่าใหม่ -๕-
- คนไทยพลัดถิ่นกับร่างกฎหมายเพื่อการคืนชาติ -๑๕-
- คนไทยพลัดถิ่น -๑๙-
- “คนไทยพลัดถิ่น” ๒ หมื่นล้านได้สัญชาติไทย -๒๙-

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก

- : พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ (๑)
- : ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)..... (๑๓)
- : รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
สภาผู้แทนราษฎร (๒๑)
- : ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว..... (๓๑)

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นที่มีการอภิปราย
ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญๆ
และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับ
ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ความเป็นมา

ของร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ...

(คณะรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีผู้เสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ รวม ๕ ฉบับ คือ

๑. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มีนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี เสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ และได้รับการบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

๒. เสนอโดย นายเชิดชัย วิเชียรวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย กับคณะ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ และได้รับการบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

๓. เสนอโดย นางสุستی ตามไท สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ กับคณะ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ และได้รับการบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

๔. เสนอโดย นายไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ กับคณะ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๒ และได้รับการบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๒

๕. เสนอโดย นายนพคุณ รัฐผไท สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย กับคณะ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ แต่ยังมีได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

โดยที่ประชุมเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ทั้ง ๕ ฉบับนั้น มีหลักการเป็นไปในทำนองเดียวกัน จึงเห็นควรให้นำมาพิจารณารวมกัน โดยถือเอาร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา ดังนี้

ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

.....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ดังต่อไปนี้

(๑) เพิ่มบทนิยามคำว่า “คนไทยพลัดถิ่น” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

(๒) ให้มีคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น และหลักเกณฑ์และวิธีการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น (เพิ่มมาตรา ๙/๑ มาตรา ๙/๒ มาตรา ๙/๓ มาตรา ๙/๔ และมาตรา ๙/๕)

(๓) ให้คนไทยพลัดถิ่นซึ่งได้รับการรับรองเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด รวมถึงบุตรของคนไทยพลัดถิ่นดังกล่าวที่ไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่นหรือได้สัญชาติไทยแล้ว ก็ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย (เพิ่มมาตรา ๙/๖ และมาตรา ๙/๗)

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขปัญหาสัญชาติให้คนไทยพลัดถิ่นซึ่งเป็นคนเชื้อสายไทยที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของประเทศอื่นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทย โดยให้สัญชาติไทยโดยการเกิดแก่บุคคลดังกล่าวที่ยังไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น และได้อพยพเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นระยะเวลาหนึ่งและมีวิถีชีวิตเป็นคนไทย โดยได้รับการสำรวจตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด และเพื่อให้เป็นไปตามหลักสืบสายโลหิตตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ จึงกำหนดให้บุตรของคนไทยพลัดถิ่นที่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดโดยพระราชบัญญัตินี้ที่ไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่นหรือได้สัญชาติไทยแล้ว ก็ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ ในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๔ โดยที่ประชุมเห็นชอบให้นำร่างพระราชบัญญัติทำนองเดียวกันอีก ๔ ฉบับ ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะ เป็นผู้เสนอ ขึ้นมาพิจารณารวมกันไป และลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๕ ฉบับ พร้อมกันไปด้วยคะแนนเสียง ๒๙๐ เสียง ไม่รับหลักการด้วยคะแนนเสียง ๒ เสียง งดออกเสียง (ไม่มี) และไม่ลงคะแนนเสียง ๘ เสียง และให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๖ คน เพื่อพิจารณา ในวาระที่สองขึ้นคณะกรรมการ โดยถือเอาร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา และกำหนดแปรญัตติตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๒๓^๑ ภายในกำหนด ๗ วัน

^๑ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๒๓ กำหนดว่า

“ข้อ ๑๒๓ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติขึ้นคณะกรรมการวิสามัญที่สภาตั้ง สมาชิกผู้ใดเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติ ก็ให้เสนอคำแปรญัตติล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานคณะกรรมการวิสามัญภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันถัดจากวันที่สภารับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ เว้นแต่สภาจะกำหนดเวลาแปรญัตติสำหรับร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้เป็นอย่างอื่น

การแปรญัตติต้องแปรเป็นรายมาตรา

การแปรญัตติเพิ่มมาตราขึ้นใหม่หรือตัดทอนหรือแก้ไขมาตราเดิมต้องไม่ขัดกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น”

ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

.....

คณะกรรมการการเลือกตั้ง จำนวน ๓๖ คน ประกอบด้วย

* ๑. นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย	ประธานคณะกรรมการ
* ๒. นายวิรัช ร่มเย็น	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายธีระ สลักเพชร	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นางสาวละออง ดิยะไพรัช	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายไกร ดาบธรรม	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๗. รองศาสตราจารย์พันธุ์ทิพย์ สายสุนทร	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘. นายประสิทธิ์ วุฒินันชัย	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙. นายสุวโรช พะลัง	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัชดา ธนาดีเรก	โฆษกคณะกรรมการ
๑๑. นางอนุสรฯ ยั่งตรง	โฆษกคณะกรรมการ
๑๒. นายภควินท์ แสงคง	โฆษกคณะกรรมการ
* ๑๓. นายนิพนธ์ ฮะกิมิ	เลขานุการคณะกรรมการ
๑๔. นายธนิตพล ไชยนันทน์	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑๕. นางเปล่งมณี เร่งสมบูรณ์สุข	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สอง
* ๑๖. นายวินัส สีสุข	* ๑๗. นายฉัตรชัย บางชวด
๑๘. นายธีระ ไตรสรณกุล	๑๘. นายเกียรติอุดม เมนะสวัสดิ์
๒๐. นายสุรจิตร์ ยนต์ตระกูล	๒๑. นายชัยวัฒน์ กุลศักดิ์วิมล
๒๒. นายเชิดพงศ์ ราชปองพันธ์	๒๓. นายสมโภช สายเทพ
๒๔. พลเอก สมชาย วิษณุวงศ์	๒๕. นายกวี ฦ ลำปาง
๒๖. นายไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ	๒๗. นายมนตรี ปาน้อยนนท์
๒๘. นางกัณฑวรรณ ตันเถียร กุลจรรยาวิวัฒน์	๒๘. นางนิภา พริ้งศุลกะ
๓๐. นายเชิดชัย วิเชียรวรรณ	๓๑. นายภูมิพัฒน์ พชรทรัพย์
๓๒. นายอุดร ทองประเสริฐ	๓๓. นางสาวอรไท นิตยคำหาญ
๓๔. นางสาวพัชรี โพธิ์สุธน	๓๕. นายอภิวัฒน์ บัวพันธ์
๓๖. นายมุฮัมมัดฟาอี หะยีสาแม	

* หมายถึง กรรมการในสัดส่วนของรัฐบาล

ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

.....

เมื่อคณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาเสร็จแล้ว ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ พร้อมด้วยรายงานการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญฯ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๒๔ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๔ และสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในวาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๒๕ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๔ โดยพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง และได้พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓๐^๒

เมื่อจบการพิจารณาในวาระที่สองชั้นพิจารณาเรียงลำดับมาตราแล้ว ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาต่อไปในวาระที่สาม โดยลงมติเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ด้วยคะแนนเสียง ๒๕๗ เสียง ไม่เห็นชอบ (ไม่มี) ไม่ลงคะแนนเสียง ๒ เสียง และงดออกเสียง ๓ เสียง แล้วส่งให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไป เมื่อวันศุกร์ที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๔

อนึ่ง เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ ในวาระที่หนึ่งแล้ว ประธานวุฒิสภาได้พิจารณาและมีดำริให้คณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภาพิจารณาว่าเห็นสมควรมอบหมายให้คณะกรรมการวิสามัญประจำวุฒิสภาคณะใดหรือจะเสนอให้วุฒิสภาดั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓๖^๓ ซึ่งในคราวประชุมคณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภา ครั้งที่ ๘/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๔ ที่ประชุมพิจารณาและเห็นควรมอบหมายให้คณะกรรมการการปกครอง วุฒิสภา เป็นผู้พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และเมื่อสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบในวาระที่สามแล้ว ให้คณะกรรมการดังกล่าวรายงานต่อที่ประชุมวุฒิสภาเป็นการด่วน ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ต่อไป

^๒ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓๐ กำหนดว่า

“ข้อ ๑๓๐ เมื่อได้พิจารณาตามข้อ ๑๒๙ จนจบร่างแล้ว ให้สภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณาครั้งนี้สมาชิกอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความใดไม่ได้ นอกจากเนื้อความที่เห็นว่าขัดแย้งกันอยู่”

^๓ ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓๖ กำหนดว่า

“ข้อ ๑๓๖ ในกรณีที่มีความจำเป็นเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ เมื่อสภาผู้แทนราษฎรมีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติใดในวาระที่หนึ่งแล้ว ประธานวุฒิสภาอาจพิจารณามอบหมายให้คณะกรรมการวิสามัญประจำวุฒิสภาคณะใดคณะหนึ่งที่เกี่ยวข้อง หรือวุฒิสภาอาจตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งมีจำนวนไม่เกินสิบห้าคน แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเป็นพิเศษไปก็ได้ และเมื่อสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบในวาระที่สามแล้ว ให้คณะกรรมการดังกล่าวรายงานต่อประธานวุฒิสภาเป็นการด่วน ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิกในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไป”

สาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ดังต่อไปนี้

(๑) เพิ่มบทนิยามคำว่า “คนไทยพลัดถิ่น” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

(๒) ให้มีคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น และหลักเกณฑ์และวิธีการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น (เพิ่มมาตรา ๘/๑ มาตรา ๘/๒ มาตรา ๘/๓ มาตรา ๘/๔ และมาตรา ๘/๕)

(๓) ให้คนไทยพลัดถิ่นซึ่งได้รับการรับรองเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด รวมถึงบุตรของคนไทยพลัดถิ่นดังกล่าวที่ยังไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่นหรือได้สัญชาติไทยแล้ว ก็ได้รับสัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย (เพิ่มมาตรา ๘/๖ และมาตรา ๘/๗)

๑.๒ เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขปัญหาสัญชาติให้คนไทยพลัดถิ่นซึ่งเป็นคนเชื้อสายไทยที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของประเทศอื่นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทย โดยให้สัญชาติไทยโดยการเกิดแก่บุคคลดังกล่าวที่ยังไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น และได้อพยพเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นระยะเวลาหนึ่งและมีวิถีชีวิตเป็นคนไทย โดยได้รับการสำรวจตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนดและเพื่อให้เป็นไปตามหลักสืบสายโลหิตตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ จึงกำหนดให้บุตรของคนไทยพลัดถิ่นที่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดโดยพระราชบัญญัตินี้ที่ยังไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่นหรือได้สัญชาติไทยแล้ว ก็ได้รับสัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ชื่อพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ

๔. วันใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๕. บทรักษาการ (ร่างมาตรา ๘)

มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๖. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๖.๑ กำหนดบทนิยามคำว่า “คนไทยพลัดถิ่น” เพื่อแสดงลักษณะของผู้ซึ่งจะได้รับการรับรองเป็นคนไทยพลัดถิ่น (ร่างมาตรา ๓)

มาตรา ๓ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “คนไทยพลัดถิ่น” ระหว่างบทนิยามคำว่า “คนต่างด้าว” และบทนิยามคำว่า “คณะกรรมการ” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘

“คนไทยพลัดถิ่น” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีเชื้อสายไทยที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของประเทศอื่น โดยเหตุอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทยในอดีต ซึ่งปัจจุบันผู้นั้นมิได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น และได้อพยพเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นระยะเวลาหนึ่งและมีวิถีชีวิตเป็นคนไทย โดยได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนด หรือเป็นผู้ซึ่งมีลักษณะอื่นทำนองเดียวกันตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

๖.๒ กำหนดให้มีคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น และหลักเกณฑ์และวิธีการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น และกำหนดให้คนไทยพลัดถิ่นซึ่งได้รับการรับรองเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด รวมถึงบุตรของคนไทยพลัดถิ่นดังกล่าวที่ไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่นหรือได้สัญชาติไทยแล้วก็ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย (ร่างมาตรา ๔ เพิ่มมาตรา ๘/๑ มาตรา ๘/๒ มาตรา ๘/๓ มาตรา ๘/๔ มาตรา ๘/๕ มาตรา ๘/๖ และมาตรา ๘/๗)

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘/๑ มาตรา ๘/๒ มาตรา ๘/๓ มาตรา ๘/๔ มาตรา ๘/๕ มาตรา ๘/๖ และมาตรา ๘/๗ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘

“มาตรา ๘/๑ ให้มีคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ประกอบด้วย

(๑) ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ

(๒) ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ และผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินเจ็ดคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง โดยต้องมิ้นักวิจัยหรือนักวิชาการทางด้านกฎหมายสัญชาติหรือสถานะบุคคล ด้านสังคมวิทยาหรือมานุษยวิทยา ด้านประวัติศาสตร์หรือกลุ่มชาติพันธุ์ ผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชนและภาคประชาชนรวมอยู่ด้วย เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมการปกครองเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมการปกครองแต่งตั้งข้าราชการของกรมการปกครองอีกสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

.....

มาตรา ๙/๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙/๑ (๓) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปีและอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๙/๓ ให้คณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาและให้การรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น

(๒) เสนอแนะและให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงหรือการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นโดยไม่ต้องดำเนินการตามมาตรา ๒๗

(๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๙/๔ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ การพ้นจากตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และการประชุมของคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นโดยอนุโลม

มาตรา ๙/๕ ผู้ใดอ้างว่าเป็นคนไทยพลัดถิ่นประสงค์จะได้รับการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับคำขอแล้ว ให้เสนอคำขอนั้นต่อคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นเพื่อพิจารณา

การพิสูจน์และการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๙/๖ ให้ผู้ซึ่งคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นให้การรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น เป็นผู้ที่มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

บุตรของคนไทยพลัดถิ่นซึ่งได้รับสัญชาติไทยตามวรรคหนึ่งย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด เว้นแต่ผู้นั้นถือสัญชาติของประเทศอื่น

มาตรา ๙/๗ ให้นำมาตรา ๙/๖ วรรคสอง มาใช้บังคับกับบุตรของคนไทยพลัดถิ่นซึ่งบุตรนั้นได้รับสัญชาติไทยมาก่อนที่คนไทยพลัดถิ่นได้รับการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นตามมาตรา ๙/๖ วรรคหนึ่ง”

๖.๓ กำหนดให้ถือว่าคนไทยพลัดถิ่นที่ได้แปลงสัญชาติเป็นไทย หรือได้สัญชาติไทยแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นคนไทยพลัดถิ่นที่ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ และให้มีสถานะเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย (ร่างมาตรา ๕)

มาตรา ๕ ให้ถือว่าคนไทยพลัดถิ่นที่ได้แปลงสัญชาติเป็นไทยหรือได้สัญชาติไทยแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นคนไทยพลัดถิ่นที่ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ และให้มีสถานะเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย

๖.๔ กำหนดให้ในวาระเริ่มแรก ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙/๑ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสัญญาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ร่างมาตรา ๖)

มาตรา ๖ ในวาระเริ่มแรก ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙/๑ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสัญญาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๖.๕ กำหนดให้การดำเนินการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๙/๕ แห่งพระราชบัญญัติสัญญาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ร่างมาตรา ๗)

มาตรา ๗ การดำเนินการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๙/๕ แห่งพระราชบัญญัติสัญญาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

**ประเด็นที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ
และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับ
ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ)**

๑. สรุปประเด็นสำคัญจากการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ

ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้แถลงหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

๑. นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ได้แถลงหลักการและเหตุผลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ดังต่อไปนี้

(๑) เพิ่มบทนิยามคำว่า “คนไทยพลัดถิ่น” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

(๒) ให้มีคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น และหลักเกณฑ์และวิธีการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น (เพิ่มมาตรา ๙/๑ มาตรา ๙/๒ มาตรา ๙/๓ มาตรา ๙/๔ และมาตรา ๙/๕)

(๓) ให้คนไทยพลัดถิ่นซึ่งได้รับการรับรองเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด รวมถึงบุตรของคนไทยพลัดถิ่นดังกล่าวที่ไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่นหรือได้สัญชาติไทยแล้วก็ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย (เพิ่มมาตรา ๙/๖ และมาตรา ๙/๗)

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขปัญหาสัญชาติให้คนไทยพลัดถิ่นซึ่งเป็นคนเชื้อสายไทยที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของประเทศอื่นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทย โดยให้สัญชาติไทยโดยการเกิดแก่บุคคลดังกล่าวที่ยังไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น และได้อพยพเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นระยะเวลาหนึ่งและมีวิถีชีวิตเป็นคนไทย โดยได้รับการสำรวจตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และเพื่อให้เป็นไปตามหลักสืบสายโลหิตตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ จึงกำหนดให้บุตรของคนไทยพลัดถิ่นที่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดโดยพระราชบัญญัตินี้ที่ไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่นหรือได้สัญชาติไทยแล้ว ก็ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. นายเชิดชัย วิเชียรวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย ได้แถลงหลักการและเหตุผลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

หลักการ

(๑) แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ (คณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวข้องกับสัญชาติ)

(๒) เพิ่มบทบัญญัติ มาตรา ๙/๑ มาตรา ๙/๒ มาตรา ๙/๓ มาตรา ๙/๔ และมาตรา ๙/๕ ในหมวด ๑ การได้สัญชาติไทย แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ (เกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นและกำหนดให้มีคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น)

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงองค์ประกอบของผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการกฤษฎีกาสัญชาติให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และเพื่อแก้ไขปัญหาสัญชาติให้บุคคลชาติพันธุ์ไทยที่กลายเป็นบุคคลในบังคับของต่างประเทศหรือเป็นบุคคลไร้สถานะ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ และให้ผู้สืบสายโลหิตของบุคคลดังกล่าวที่อพยพเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยหรือเกิดในราชอาณาจักรไทยได้รับสถานะผู้มีสัญชาติไทยอย่างถูกต้องและเหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๓. นางผุสดี ตามไท สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ ได้แถลงหลักการและเหตุผลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

หลักการ

ให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ ดังต่อไปนี้

๑. กำหนดหลักการและมาตรการแก้ไขปัญหาเรื่องสัญชาติของบุคคลที่มีเชื้อสายไทย โดยการคืนสัญชาติไทยให้แก่บุคคลที่มีเชื้อสายไทยที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของต่างประเทศ โดยเหตุอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทยในอดีต

๒. ให้มีคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่พิสูจน์และรับรองการเป็นบุคคลที่มีเชื้อสายไทย

เหตุผล

โดยที่บุคคลที่มีเชื้อสายของไทย ซึ่งต้องกลายเป็นคนบังคับของต่างประเทศ โดยเหตุอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทยในอดีตเป็นเวลากว่า ๑๐๐ ปี ซึ่งเรียกว่าคนไทยพลัดถิ่นต้องประสบชะตากรรม ไม่มีสถานะเป็นบุคคลของประเทศใดเลย จึงถูกกดขี่ข่มเหงสิทธิขั้นพื้นฐานถูกกีดกัน ไม่สามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์

และบุคคลเหล่านี้รวมถึงลูกหลานก็ได้อพยพเข้ามาในแผ่นดินไทยแล้ว แต่ก็ยังไม่ได้รับสถานะของความเป็นคนไทย สมควรที่บุคคลเหล่านี้จะต้องได้รับการดูแลปกป้อง เพื่อเขาเหล่านั้นจะได้รับคืนสถานะผู้มีสัญชาติไทยอย่างถูกต้องและเหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๔. นายจุมพฏ บุญใหญ่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย ได้แถลงหลักการและเหตุผลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ กับคณะ) ต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบของผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการกถนกรองเกี่ยวกับสัญชาติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕ (๓)) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๕๑

(๒) กำหนดให้เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นเพื่อขอใช้สิทธิเป็นผู้มีสัญชาติไทย และกำหนดให้มีคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น (เพิ่มมาตรา ๙/๑ มาตรา ๙/๒ มาตรา ๙/๓ มาตรา ๙/๔ และมาตรา ๙/๕)

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงองค์ประกอบของผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการกถนกรองเกี่ยวกับสัญชาติให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และแก้ไขปัญหาสัญชาติให้คนไทยพลัดถิ่นซึ่งเป็นคนชาติพันธุ์ไทยที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของต่างประเทศเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทย ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ และผู้สืบสันดานที่อพยพเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยหรือเกิดในราชอาณาจักรไทยให้ได้คืนสถานะผู้มีสัญชาติไทยอย่างถูกต้องและเหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๕. นายนพคุณ รัฐผไท สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย ได้แถลงหลักการและเหตุผลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ดังต่อไปนี้

(๑) เพิ่มบทนิยามคำว่า “คนไทยพลัดถิ่น” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

(๒) ให้มีหลักเกณฑ์และวิธีการให้ความเห็นชอบความเป็นคนไทยพลัดถิ่น (เพิ่มมาตรา ๙/๑)

(๓) ให้คนไทยพลัดถิ่นซึ่งได้รับการเห็นชอบเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด รวมถึงบุตรของคนไทยพลัดถิ่นดังกล่าวที่ไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่นหรือได้สัญชาติไทยแล้วก็ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย (เพิ่มมาตรา ๙/๒ และมาตรา ๙/๓)

(๔) เพิ่มอำนาจคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับสัญชาติในการพิจารณาและให้การให้เห็นชอบความเป็นคนไทยพลัดถิ่น (เพิ่มมาตรา ๒๗/๑)

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขปัญหาสัญชาติให้คนไทยพลัดถิ่นซึ่งเป็นคนเชื้อสายไทยที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของประเทศอื่นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอาณาจักรไทย โดยให้สัญชาติไทยโดยการเกิดแก่บุคคลดังกล่าวที่ยังไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น และได้อพยพเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นระยะเวลาหนึ่งและมีวิถีชีวิตเป็นคนไทย โดยได้รับการสำรวจตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และเพื่อให้เป็นไปตามหลักสืบสายโลหิตตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ จึงกำหนดให้บุตรของคนไทยพลัดถิ่นที่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดโดยพระราชบัญญัตินี้ที่ไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่นหรือได้สัญชาติไทยแล้วก็ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

เมื่อผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้แถลงหลักการและเหตุผลเสร็จแล้ว ต่อจากนั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑.๑ ประเด็นสำคัญที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อภิปรายอย่างกว้างขวาง

(๑) สำหรับในเรื่องปัญหาเกี่ยวกับสัญชาติของประชาชนชาวไทยนั้น มิได้เกิดเฉพาะกลุ่มคนไทยพลัดถิ่นที่ได้เดินทางมาจากจังหวัดระนอง เพื่อเรียกร้องที่บริเวณหน้ารัฐสภาเท่านั้น ยังพบว่าประชาชนชาวไทยในกลุ่มอื่นๆ ก็มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องสัญชาติอยู่เป็นจำนวนมาก เมื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ. ตามที่ได้มีการเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรแล้ว มีความเห็นว่า ยังมีความไม่สมบูรณ์ ครบถ้วนในบางประเด็น และไม่ครอบคลุมถึงประชาชนชาวไทยกลุ่มอื่นๆ

(๒) เมื่อพิจารณาบทนิยามคำว่า “คนไทยพลัดถิ่น” ในมาตรา ๓ ของร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ แล้ว มีความเห็นว่า จะมีปัญหาการตีความค่อนข้างมาก เช่น การกำหนดว่า “ผู้ซึ่งมีเชื้อสายไทยที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของประเทศอื่น โดยเหตุอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทยในอดีต” จะมีขอบเขตระยะเวลาเพียงใด และจะหมายความรวมถึงกลุ่มคนไทยอื่นๆ ด้วยหรือไม่

นอกจากนี้ ในบทนิยามที่กำหนดหลักเกณฑ์ว่า “มีวิถีชีวิตเป็นคนไทย” นั้น มีความหมายอย่างไร

อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า การกำหนดนิยามในลักษณะดังกล่าวอาจจะเกิดช่องว่างในทางปฏิบัติได้ และอาจมีการแสวงหาประโยชน์จากการดำเนินการเพื่อให้ได้รับสัญชาติไทย

(๓) การกำหนดให้มีคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นที่มีองค์ประกอบของกรรมการ ซึ่งเป็นผู้แทนจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกิน ๗ คน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง นั้น ควรจะได้เพิ่มสัดส่วนของผู้แทนที่มาจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เช่น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้การพิจารณาและให้การรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ตลอดจนการเสนอแนะและให้ความเห็นของคณะกรรมการฯ ตามอำนาจหน้าที่เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีความเหมาะสม

นอกจากนี้ กรรมการจะต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านอื่นๆ เช่น ทางด้านประวัติศาสตร์หรือกลุ่มชาติพันธุ์ เข้ามาร่วมเป็นกรรมการด้วย

(๔) ควรให้มีการเร่งพิจารณาและให้การรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นด้วยความรวดเร็ว โดยการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการไว้ในกฎกระทรวงด้วย

(๕) ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ แม้โดยหลักการจะเป็นเรื่องที่ดี แต่ก็ควรพิจารณาด้วยความรอบคอบ ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศไทย

(๖) ควรพิจารณาถึงประชาชนที่อยู่ตามแนวชายแดนที่มีปัญหาเกี่ยวกับสัญชาติไทยด้วย เช่น ประชาชนตามชายแดนประเทศมาเลเซีย ประเทศพม่า ประเทศลาว เป็นต้น ซึ่งได้แก่ คนไทยกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ที่ยังไม่มีบัตรประชาชน

(๗) ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จะมีผลกระทบกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือไม่ เนื่องจากคนไทยบางส่วนก็ยังอยู่ในประเทศเพื่อนบ้านเป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจจะเป็นช่องทางให้คนไทยดังกล่าวจะเข้ามาในประเทศไทยเพื่อรับการเปลี่ยนสัญชาติ และจะทำให้มีผลกระทบกับประเทศเพื่อนบ้าน

นอกจากนี้ อาจจะมีผลกระทบด้านทรัพยากร เพราะจะมีการเพิ่มขึ้นของประชากรอันเนื่องมาจากการได้สัญชาติของกลุ่มคนไทยพลัดถิ่นหรือกลุ่มอื่นๆ

(๘) ควรมีหลักการในการให้สัญชาติในลักษณะที่จะเป็นการจูงใจให้มีการเข้ามาเพื่อการลงทุนด้วย เพราะจะเป็นการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาประเทศได้อีกทางหนึ่ง เช่นเดียวกับหลักการของประเทศต่างๆ เช่น ประเทศแคนาดา ประเทศออสเตรเลีย ประเทศนิวซีแลนด์ เป็นต้น ที่กำหนดหลักเกณฑ์ในการให้สัญชาติในลักษณะดังกล่าว

(๙) ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จะมีผลกระทบต่อกฎหมายฉบับอื่นๆ หรือไม่ เช่น กฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร เป็นต้น

(๑๐) ไม่ควรให้อำนาจในการใช้ดุลพินิจหรือการวินิจฉัยเกี่ยวกับเรื่องสัญชาติแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการขอแปลงสัญชาติมากเกินไป เพราะจะทำให้มีการทุจริตเกิดขึ้นดังเช่นที่ได้ประสบปัญหาในปัจจุบัน

๑.๒ นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ได้ตอบชี้แจง
ดังนี้

(๑) ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการรับรองสิทธิของคนไทยที่พลัดถิ่นโดยการคืนสัญชาติไทยให้แก่คนไทยโดยการเกิด เนื่องจากดินแดนที่อาศัยอยู่ อาทิ เมืองมะริด ตะวาย ตะนาวศรีได้ถูกประเทศอังกฤษซึ่งปกครองประเทศพม่ายึดครอง ต่อมาเมื่อประเทศพม่าได้รับเอกราชจากประเทศอังกฤษ ดินแดนส่วนนี้ได้ตกเป็นของประเทศพม่า และกลุ่มอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน ซึ่งเป็นการกำหนดเพื่อเน้นกับกลุ่มคนไทยพลัดถิ่นเชื้อสายไทยที่ได้เข้ามาอยู่ในประเทศไทยแล้ว และได้มีการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติไว้แล้ว ซึ่งมีได้มีผลกระทบกับกลุ่มคนไทยกลุ่มอื่นๆ ที่กระจายอยู่ในต่างประเทศแต่อย่างใด

(๒) สำหรับการกำหนดบทนิยามคำว่า “คนไทยพลัดถิ่น” โดยมีการตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับ “เกณฑ์วิถีชีวิตเป็นคนไทย” นั้น เกณฑ์ดังกล่าวจะใช้เฉพาะแก่กลุ่มคนไทยพลัดถิ่นเชื้อสายไทยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบกับกลุ่มคนไทยอื่นๆ จึงกำหนดให้มีไว้ในกฎกระทรวง

ประกอบกับได้มีการกำหนดให้มีคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ซึ่งประกอบไปด้วยนักวิจัยหรือนักวิชาการทางด้านกฎหมายสัญชาติหรือสถานะบุคคลด้านสังคมวิทยาหรือมานุษยวิทยา ด้านประวัติศาสตร์หรือกลุ่มชาติพันธุ์ และผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชนและภาคประชาชน ร่วมเป็นกรรมการ และมีอำนาจหน้าที่พิจารณาและให้การรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นตลอดจนเสนอแนะและให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงหรือการดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่น เป็นผู้ที่จะช่วยในการพิจารณาอีกชั้นหนึ่ง

(๓) ประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบกับประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียนนั้น ไม่มีผลกระทบต่อประเทศเพื่อนบ้านแต่อย่างใด เนื่องจากการกำหนดเพื่อให้สัญชาติแก่คนไทยพลัดถิ่นที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทยและได้มีการสำรวจไว้แล้ว

(๔) กฎหมายฉบับนี้จะมีผลกระทบกับกฎหมายฉบับอื่นหรือไม่ เห็นว่า มีผลกระทบในด้านที่จะได้รับสิทธิต่างๆ ไม่มีผลในลักษณะขัดหรือแย้งกับกฎหมายอื่นๆ แต่อย่างใด

(๕) ประเด็นเกี่ยวกับการทุจริตเกี่ยวกับการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นนั้น กรณีดังกล่าวเป็นเรื่องปัญหาทางปฏิบัติ ซึ่งหากมีกรณีทุจริตเกิดขึ้น จะมีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ หรือ คณะกรรมการ ป.ป.ท. เข้ามาดำเนินการตรวจสอบอยู่แล้ว

(๖) สำหรับกลุ่มคนไทยพลัดถิ่นเชื้อสายไทยที่จะได้รับประโยชน์จากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ นั้น ได้แก่ กลุ่มคนไทยพลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทย ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มคนไทยพลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทยที่เข้ามาจนถึงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๑๙ จำนวน ๓,๘๔๙ คน และผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทยที่เข้ามาหลังวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๑๙ จำนวน ๑,๓๘๔ คน และบุตรของบุคคลดังกล่าว ซึ่งบางส่วนได้มีการแปลงสัญชาติไปแล้ว นอกจากนี้ ยังมีกลุ่มคนไทยผู้อพยพ

เชื้อสายไทยจากจังหวัดเกาะกง กัมพูชา ที่เข้ามาจนถึงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ และที่เข้ามา
หลังวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ ซึ่งบางส่วนได้มีการแปลงสัญชาติแล้ว

สำหรับคนไทยกลุ่มอื่นๆ ซึ่งมีได้มีสัญชาติไทย รวมประมาณ ๑๙ กลุ่ม รัฐบาลโดย
สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) ได้มีการดำเนินการอยู่แล้ว

(๗) สำหรับข้อเสนอที่ให้มีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการพิจารณารับรอง
สถานะของคนไทยพลัดถิ่นไว้ในกฎกระทรวงเพื่อเร่งรัดให้มีการดำเนินการพิจารณารับรองสัญชาติ
ของคนไทยพลัดถิ่นนั้น จะรับไปดำเนินการพิจารณาในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการฯ
ต่อไป

ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่หนึ่ง

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่หนึ่ง รับหลักการแห่ง
ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ทั้ง ๕ ฉบับ พร้อมกันไป ด้วยคะแนนเสียง ๒๙๐ เสียง
ไม่รับหลักการด้วยคะแนนเสียง ๒ เสียง งดออกเสียง (ไม่มี) และไม่ลงคะแนนเสียง ๘ เสียง และมีมติให้ตั้ง
คณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๖ คน เพื่อพิจารณา โดยให้ถือเอาร่างพระราชบัญญัติฉบับที่
คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอเป็นหลักในการพิจารณาของคณะกรรมการฯ และกำหนดการแปรญัตติ
ภายใน ๗ วัน

๒. สรุปประเด็นและผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สอง

๒.๑ ประเด็นที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๑) ตามร่างมาตรา ๔ เพิ่มเติมความเป็นมาตรา ๙/๑ (๓) ในประเด็นเกี่ยวกับ
การกำหนดให้มีคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นในสัดส่วนของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่
เกิน ๗ คนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งนั้น มีข้อสังเกตว่า เหตุใดคณะกรรมการฯ จึงมีการกำหนดให้
ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวต้องเป็นนักวิจัยหรือนักวิชาการซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายสัญชาติ
หรือสถานะบุคคล ด้านสังคมวิทยาหรือมานุษยวิทยา ด้านประวัติศาสตร์หรือกลุ่มชาติพันธุ์
ผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชนและภาคประชาชนรวมอยู่ด้วย เป็นกรรมการ

การกำหนดในลักษณะดังกล่าว เป็นการเอื้อต่อนักวิชาการเพียงบางคนหรือบางกลุ่ม
หรือไม่

(๒) ตามร่างมาตรา ๔ เพิ่มเติมมาตรา ๙/๓ (๒) ที่กำหนดให้คณะกรรมการรับรอง
ความเป็นคนไทยพลัดถิ่นมีอำนาจหน้าที่เสนอแนะและให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออก
กฎกระทรวงหรือการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นโดยไม่ต้องดำเนินการตามมาตรา ๒๗ นั้น
การกำหนดดังกล่าวมีลักษณะที่เป็นคุณหรือโทษต่อคนไทยพลัดถิ่นซึ่งขอสัญชาติหรือไม่

(๓) การที่คณะกรรมการฯ ตัดถ้อยคำว่า “ซึ่งเกิดในราชอาณาจักรไทย และได้สัญชาติไทยตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้ถือว่าเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด” ในร่างมาตรา ๙/๗ มีเหตุผลอย่างไร

คณะกรรมการฯ ได้ชี้แจงและตอบข้อซักถาม ดังนี้

๑. เหตุที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๙/๑ (๓) โดยเพิ่มความว่า “ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ” นั้น เนื่องจากความประสงค์ของคนไทยพลัดถิ่นซึ่งได้เรียกร้องโดยต้องการให้นักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญมาช่วยพิจารณา ประกอบกับกรณีเกี่ยวกับเรื่องสัญชาตินั้นเป็นเรื่องที่มีความสลับซับซ้อนซึ่งต้องอาศัยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายสัญชาติหรือสถานะบุคคลเข้ามาเป็นกรรมการในการรับรองความเป็นคนไทย ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาดำเนินการของคณะกรรมการ และได้เป็นการกำหนดเพื่อเอื้อต่อนักวิชาการหรือบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แต่อย่างไร

๒. กรณีที่คณะกรรมการฯ ได้เพิ่มเติมความใน (๒) ของมาตรา ๙/๓ นั้น เนื่องจากตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๒๗ กำหนดว่า “คณะกรรมการ” มีความหมายถึง “คณะกรรมการกลั่นกรองเกี่ยวกับสัญชาติ” เท่านั้น มิได้หมายความรวมถึงคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นตามร่างมาตรา ๙/๑ ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ดังนั้น คณะกรรมการฯ จึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๒) ของร่างมาตรา ๙/๓ เพื่อให้มีความชัดเจนว่า คณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นมีอำนาจหน้าที่เสนอแนะและให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงหรือดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นได้โดยตรงโดยไม่ต้องเสนอคณะกรรมการกลั่นกรองเกี่ยวกับสัญชาติตามมาตรา ๒๗ พิจารณา ดังนั้น จึงไม่ควรผ่านความเห็นของคณะกรรมการกลั่นกรองเกี่ยวกับสัญชาติในการออกกฎกระทรวงเกี่ยวกับเรื่องคนไทยพลัดถิ่นอีก

๓. การตัดถ้อยคำว่า “ซึ่งเกิดในราชอาณาจักรไทย และได้สัญชาติไทยตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้ถือว่าเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด” ในมาตรา ๙/๗ นั้น มีเจตนารมณ์ที่จะกำหนดให้บุตรของคนไทยพลัดถิ่นซึ่งได้รับสัญชาติไทยมาก่อนที่บิดาหรือมารดาได้รับการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นได้รับสัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย

๒.๒ ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สองพิจารณาเรียงลำดับ
มาตรา

ร่าง
พระราชบัญญัติ
สัญชาติ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ ไม่มีการแก้ไข

คำปรารภ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒ มีการแก้ไข
คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยสี่สิบวันนับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๓ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔ เพิ่มความเป็นมาตรา ๙/๑ มาตรา ๙/๒ มีการแก้ไข
มาตรา ๙/๓ มาตรา ๙/๔ มาตรา ๙/๕
มาตรา ๙/๖ และมาตรา ๙/๗

มาตรา ๙/๑ มีการแก้ไข
คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๙/๑ ให้มีคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น

ประกอบด้วย

(๑) ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ

(๒) ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ และผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินเจ็ดคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง ซึ่งโดยต้องมีนักวิจัยหรือนักวิชาการซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายสัญญาชาติหรือสถานะบุคคล ด้านสังคมวิทยาหรือมานุษยวิทยา ด้านประวัติศาสตร์หรือกลุ่มชาติพันธุ์ และผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชนและภาคประชาชนรวมอยู่ด้วย เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมการปกครองเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมการปกครองแต่งตั้งข้าราชการของกรมการปกครองอีกสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ”

คณะกรรมการแก้ไขใหม่ในที่ประชุมเป็นดังนี้

“มาตรา ๙/๑ ให้มีคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นประกอบด้วย

(๑) ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ

(๒) ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ และผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินเจ็ดคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง ซึ่งโดยต้องมีนักวิจัยหรือนักวิชาการทางด้านกฎหมายสัญญาชาติหรือสถานะบุคคล ด้านสังคมวิทยาหรือมานุษยวิทยา ด้านประวัติศาสตร์หรือกลุ่มชาติพันธุ์ และผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชนและภาคประชาชนรวมอยู่ด้วย เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมการปกครองเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมการปกครองแต่งตั้งข้าราชการของกรมการปกครองอีกสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขใหม่ในที่ประชุมของคณะกรรมการ

มาตรา ๙/๒

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๙/๓

มีการแก้ไข

คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๙/๓ ให้คณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) พิจารณาและให้การรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น
- (๒) เสนอแนะและให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงหรือการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นโดยไม่ต้องดำเนินการตามมาตรา ๒๗
- (๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่รัฐมนตรีกำหนด”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๙/๔

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๙/๕

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๙/๖

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๙/๗

มีการแก้ไข

คณะกรรมการการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๙/๗ให้นำมาตรา ๙/๖ วรรคสอง มาใช้บังคับกับบุตรของคนไทยพลัดถิ่นซึ่งบุตรนั้นได้รับสัญชาติไทยมาก่อนที่คนไทยพลัดถิ่นได้รับการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นตามมาตรา ๙/๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งเกิดในราชอาณาจักรไทย และได้สัญชาติไทยต่อภายหลังที่ผู้รับสัญชาติที่กำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้เข้ารับสัญชาติ”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๕

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕/๑

คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่

คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่ ดังนี้

“มาตรา ๕/๑ ในวาระเริ่มแรก ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙/๑ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม

โดยพระราชบัญญัตินี้ ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการเพิ่มขึ้นใหม่ของคณะกรรมการ (มาตรา ๕/๑ ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ส่งมาให้วุฒิสภาพิจารณาเป็นมาตรา ๖)

มาตรา ๖

มีการแก้ไข

คณะกรรมการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๖ การดำเนินการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๙/๕ แห่งพ.ร.บ.ร.ด. ๕/๗ แห่งพระราชบัญญัติสัญญาชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขของคณะกรรมการ (มาตรา ๖ ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ส่งมาให้วุฒิสภาพิจารณาเป็นมาตรา ๗)

มาตรา ๗

ไม่มีการแก้ไข

(มาตรา ๗ ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ส่งมาให้วุฒิสภาพิจารณาเป็นมาตรา ๘)

เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เรียงตามลำดับมาตราเสร็จแล้ว ที่ประชุมได้พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓๐ โดยไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำ จึงเป็นอันจบการพิจารณาในวาระที่สอง ต่อจากนั้นที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาต่อไปในวาระที่สาม

๓. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สาม

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่สามเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ด้วยคะแนนเสียง ๒๕๗ เสียง ไม่เห็นชอบ (ไม่มี) ไม่ลงคะแนนเสียง ๓ เสียง แลงงดออกเสียง ๒ เสียง

“ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓๐ กำหนดว่า

“ข้อ ๑๓๐ เมื่อได้พิจารณาตามข้อ ๑๒๙ จนจบร่างแล้ว ให้สภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณาครั้งนี้สมาชิกอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อความใดไม่ได้ นอกจากเพื่อความที่เห็นว่ายังขัดแย้งกันอยู่”

ร่างพระราชบัญญัติสัญญาชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

.....

ส่วนที่ ๒

ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)
กับ

ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)
กับร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)	ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
<p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติ สัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘</p> <p style="text-align: center;">ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร. ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๘ เป็นปีที่ ๒๐ ในรัชกาลปัจจุบัน</p> <p>พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม ของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่ประชุมสามัญสามัญครั้งที่ ๑๖๖ สมัยสามัญ สมัยที่ ๒ ของสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๐๗</p> <p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘”</p> <p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p>	<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติ สัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.</p> <p style="text-align: center;">.....</p> <p>โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ</p> <p style="text-align: center;">.....</p> <p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”</p> <p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป</p>

๑๓

<p>พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
<p>มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้ “คนต่างด้าว” หมายความว่า ผู้ซึ่งมิได้มีสัญชาติไทย</p> <p>“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกึ่งราชการเกี่ยวกับสัญชาติ” “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้</p>	<p>มาตรา ๓ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “คนไทยพลัดถิ่น” ระหว่างบทนิยามคำว่า “คนต่างด้าว” และบทนิยามคำว่า “คณะกรรมการ” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘</p> <p>“คนไทยพลัดถิ่น” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีเชื้อสายไทยที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของประเทศอื่น โดยเหตุอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทยในอดีต ซึ่งปัจจุบันผู้นั้นมิได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น และได้อพยพเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทย เป็นระยะเวลาหนึ่งและมีวิถีชีวิตเป็นคนไทย โดยได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนด หรือเป็นผู้ซึ่งมีลักษณะอื่นทำนองเดียวกันตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”</p> <p>มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๙/๑ มาตรา ๙/๒ มาตรา ๙/๓ มาตรา ๙/๔ มาตรา ๙/๕ มาตรา ๙/๖ และมาตรา ๙/๗ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ “มาตรา ๙/๑ ให้มีคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ประกอบด้วย (๑) ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ (๒) ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ และผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง (๓) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินเจ็ดคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง โดยต้องมีนักวิจัยหรือนักวิชาการทางด้านกฎหมายสัญชาติหรือสถานะบุคคล ด้านสังคมวิทยาหรือมานุษยวิทยา ด้านประวัติศาสตร์หรือกลุ่มชาติพันธุ์ ผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชนและภาคประชาชนรวมอยู่ด้วย เป็นกรรมการ</p>

มาตรา ๔ นิยามคำว่า “คณะกรรมการ” เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.

<p>พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)</p>
	<p>ให้อธิบดีกรมการปกครองเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมการปกครอง แต่งตั้งข้าราชการของกรมการปกครองอีกสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ มาตรา ๔/๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔/๑ (๓) มีวาระการดำรงตำแหน่ง คราวละสองปีและอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน มาตรา ๔/๓ ให้คณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> (๑) พิจารณาและให้การรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น (๒) เสนอแนะและให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงหรือการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นโดยไม่ต้องดำเนินการตามมาตรา ๒๗ (๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่รัฐมนตรีกำหนด <p>มาตรา ๔/๔ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณา ทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการแต่งตั้งกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิ การพ้นจากตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และการประชุมของคณะกรรมการรับรอง ความเป็นคนไทยพลัดถิ่นโดยอนุโลม</p> <p>มาตรา ๔/๕ ผู้ใดอ้างว่าเป็นคนไทยพลัดถิ่นประสงค์จะได้รับการรับรองความเป็น คนไทยพลัดถิ่น ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับคำขอแล้ว ให้เสนอคำขอนั้นต่อคณะกรรมการรับรอง ความเป็นคนไทยพลัดถิ่นเพื่อพิจารณา การพิสูจน์และการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>มาตรา ๔/๖ ให้ผู้ซึ่งคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นให้การรับรอง ความเป็นคนไทยพลัดถิ่น เป็นผู้มิใช่สัญชาติไทยโดยการเกิด บุตรของคนไทยพลัดถิ่นซึ่งได้รับสัญชาติไทยตามวรรคนึงย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด เว้นแต่ผู้นั้นถือสัญชาติของประเทศอื่น</p> <p>มาตรา ๔/๗ ให้นำมาตรา ๔/๖ วรรคสอง มาใช้บังคับกับบุตรของคนไทยพลัดถิ่น ซึ่งบุตรนั้นได้รับสัญชาติไทยมาก่อนที่คนไทยพลัดถิ่นได้รับการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ตามมาตรา ๔/๖ วรรคหนึ่ง”</p>

พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)

ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

มาตรา ๕ ให้ถือว่าคนไทยพลัดถิ่นที่ได้แปลงสัญชาติเป็นไทยหรือได้สัญชาติไทยแล้ว ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นคนไทยพลัดถิ่นที่ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการรับรอง ความเป็นคนไทยพลัดถิ่นตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ และให้มีสถานะเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย

มาตรา ๖ ในวาระเริ่มแรก ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๙/๑ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๗ การดำเนินการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๙/๕ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

(นางสุภาวดี ตันตระกูล)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติ ๑

สำนักงานประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และยกเว้นค่าธรรมเนียมดังต่อไปนี้ให้ผู้ใด เป็นการทั่วไปหรือเฉพาะรายตามที่เห็นสมควร

(๑) ค่าขอแปลงสัญชาติเป็นไทย

(๒) หนังสือสำคัญการแปลงสัญชาติเป็นไทย

(๓) ค่าขอกลับคืนสัญชาติไทย

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

ส่วนที่ ๓

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขปัญหาสัญชาติให้คนไทยพลัดถิ่นซึ่งเป็นคนเชื้อสายไทยที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของประเทศอื่นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทย โดยให้สัญชาติไทยโดยการเกิดแก่บุคคลดังกล่าวที่ยังไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น และได้อพยพเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นระยะเวลาหนึ่งและมีวิถีชีวิตเป็นคนไทย โดยได้รับการสำรวจตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และเพื่อให้เป็นไปตามหลักสืบสายโลหิตตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ จึงกำหนดให้บุตรของคนไทยพลัดถิ่นที่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดโดยพระราชบัญญัตินี้ที่ไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่นหรือได้สัญชาติไทยแล้ว ก็ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และกำหนดให้ดำเนินการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๘/๕ และมาตรา ๘/๗ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับพร้อมกับพระราชบัญญัติฯ อันจะทำให้การรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นสามารถดำเนินการได้โดยเร็ว

๒.๒ กำหนดบทนิยามคำว่า “คนไทยพลัดถิ่น” เพื่อแสดงลักษณะของผู้ซึ่งจะได้รับการรับรองเป็นคนไทยพลัดถิ่น ได้แก่ (๑) ผู้ซึ่งมีเชื้อสายไทยที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของประเทศอื่น โดยเหตุอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทยในอดีต ซึ่งปัจจุบันผู้นั้นมิได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น และได้อพยพเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นระยะเวลาหนึ่งและมีวิถีชีวิตเป็นคนไทย โดยได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนด หรือ (๒) ผู้ซึ่งมีลักษณะอื่นทำนองเดียวกันตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งเป็นการกำหนดเพื่อให้สามารถพิสูจน์บุคคลเชื้อสายไทยในกรณีอื่นที่ยังไม่ได้สำรวจจัดทำทะเบียนตาม (๑) แต่ในการกำหนดลักษณะของคนไทยพลัดถิ่นโดยกฎกระทรวงดังกล่าวจะต้องเป็นไปในการทำนองเดียวกับเงื่อนไขการเป็นคนไทยพลัดถิ่นที่บัญญัติในคำนิยามนี้ ซึ่งเป็นไปตามหลักการตีความกฎหมายที่เป็นสากลซึ่งในภาษาลาติน คือ หลัก *ejusdem generis*

๒.๓ กำหนดให้มีคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นซึ่งประกอบด้วย กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกิน ๗ คน มีอำนาจหน้าที่พิจารณาและให้การรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ตลอดจนเสนอแนะและให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงหรือการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่น

๒.๔ กำหนดให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ การพ้นจากตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และการประชุมของคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นโดยอนุโลม

๒.๕ กำหนดให้ผู้ซึ่งคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นได้รับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นได้รับสัญชาติไทยโดยการเกิด และกำหนดให้บุตรของคนไทยพลัดถิ่นดังกล่าวที่ไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่นหรือได้สัญชาติไทยแล้ว ก็ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย ซึ่งเป็นไปตามหลักสืบสายโลหิตและหลักที่ห้ามถือสองสัญชาติ

๒.๖ กำหนดให้ถือว่าคนไทยพลัดถิ่นที่ได้แปลงสัญชาติเป็นไทยหรือได้สัญชาติไทยแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นคนไทยพลัดถิ่นที่ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ และให้มีสถานะเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย

จำนวนคนไทยพลัดถิ่นที่ได้รับการสำรวจ
จัดทำทะเบียนประวัติไว้แล้ว*

๑. ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติชนกลุ่มน้อย (บุคคลประเภทที่ ๖)

๑.๑	กลุ่มผู้อพยพเชื้อสายไทยจากจังหวัดเกาะกงกัมพูชา	๑,๙๙๙ คน
๑.๒	กลุ่มผู้หลบหนีเชื้อสายไทยจากจังหวัดเกาะกงกัมพูชา	๒,๐๕๐ คน
๑.๓	กลุ่มผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า เข้ามาก่อนวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๑๙	๙๗๘ คน
๑.๔	กลุ่มผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทยเข้ามาหลังวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๑๙	๒,๑๓๕ คน
	รวมจำนวน	<u>๗,๑๖๒ คน</u>

๒. ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน
(บุคคลประเภทที่ ๐ ที่เป็นเครือญาติของคนไทยพลัดถิ่น)

๒.๑	กลุ่มผู้อพยพเชื้อสายไทยจากจังหวัดเกาะกงกัมพูชา	๔๒๒ คน
๒.๒	กลุ่มผู้หลบหนีเชื้อสายไทยจากจังหวัดเกาะกงกัมพูชา	๑,๕๑๖ คน
๒.๓	กลุ่มผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า เข้ามาก่อนวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๑๙	๕,๕๑๕ คน
๒.๔	กลุ่มผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทยเข้ามาหลังวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๑๙	๖,๘๕๒ คน
	รวมจำนวน	<u>๑๔,๓๐๕ คน</u>

รวมทั้งสิ้นจำนวน

๒๑,๔๖๗ คน

* ที่มา : ฝ่ายบริหารการทะเบียนบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

จำนวนผู้ที่ได้รับการสำรวจบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนกลุ่มที่ ๑
(เครือญาติชนกลุ่มน้อย)*

ลำดับที่	เครือญาติชนกลุ่มน้อย	จำนวน/คน
๑	บุคคลบนพื้นที่สูง	๒๔,๕๙๐
๒	อดีตทหารจีนคณะชาติ	๑๓๖
๓	จีนฮ่ออพยพพลเรือน	๑๖๒
๔	จีนฮ่ออิสระ	๑,๐๗๕
๕	ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า	๕,๘๘๔
๖	ผู้หลบหนีเข้าเมืองจากพม่า (มีถิ่นที่อยู่ถาวร)	๑๖,๑๐๓
๗	ผู้หลบหนีเข้าเมืองจากพม่า (อยู่กับนายจ้าง)	๒,๕๕๖
๘	เวียดนามอพยพ	๖
๙	ลาวอพยพ	๑,๒๐๒
๑๐	เนปาลอพยพ	๒
๑๑	อดีตโจรจีนคอมมิวนิสต์มลายา	-
๑๒	ไทยลี้ภัย	๖,๐๗๕
๑๓	กลุ่มตองเหลือง	๗
๑๔	ผู้อพยพเชื้อสายไทยจากจังหวัดเกาะกงกัมพูชา	๔๒๒
๑๕	ผู้หลบหนีเชื้อสายไทยจากจังหวัดเกาะกงกัมพูชา	๑,๕๑๖
๑๖	ผู้หลบหนีเข้าเมืองจากกัมพูชา	๔๐๙
๑๗	ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทย	๕,๕๑๕
๑๘	ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทย เข้ามาหลังวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๑๙	๖,๘๕๒
๑๙	ชุมชนบนพื้นที่สูง (ชาวเขา ๙ เผ่า)	๒๒,๖๔๑
๒๐	ชุมชนบนพื้นที่สูง (ไม่ใช่ชาวเขา)	๒๘,๓๐๖
๒๑	ชาวมอแกน	๖๔๓
๒๒	อื่นๆ	๓,๒๕๖
๒๓	แรงงาน ๓ สัญชาติ	๑๑๖
๒๔	ไม่เลือกกลุ่ม	๓,๗๕๐
	รวม	๑๓๑,๒๒๔

* ที่มา : ฝ่ายบริหารการทะเบียนบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ข้อมูล ณ วันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๔

คนไทยพลัดถิ่น เสียสัญชาติไทย เพราะการแบ่งเส้นเขตแดนระหว่างไทยกับพม่าใหม่*

ความเป็นมา

กลุ่มคนไทยพลัดถิ่นในจังหวัดระนอง ชุมพร และประจวบคีรีขันธ์ ปัจจุบันมีการเชื่อมโยงกันเป็น “เครือข่ายการแก้ปัญหาคนสัญชาติคนไทย” แม้คนกลุ่มนี้เป็นคนที่มีเชื้อชาติไทย แต่ไม่ได้รับการรับรองให้มีสัญชาติไทย สาเหตุที่กลุ่มคนไทยพลัดถิ่น ยังไม่ได้รับสัญชาติไทย เนื่องจากการแบ่งเขตดินแดนระหว่างประเทศไทยและพม่าในปี พ.ศ. ๒๔๑๑

ก่อนที่รัฐบาลอังกฤษจะทำการแบ่งเขตดินแดนระหว่างไทยและพม่าใหม่ พื้นที่เมืองมะริด ทวาย และตะนาวศรี ฯลฯ ถือว่าเป็นเขตแดนของประเทศไทยมาก่อน มีชุมชนหมู่บ้านคนไทยตั้งบ้านเรือนและทำมาหากินอยู่ เมื่อมีการแบ่งเขตดินแดนในช่วงแรกๆ ยังไม่ได้มีความเข้มงวดเรื่องการเดินทางข้ามดินแดน ไปมาหาสู่ระหว่างญาติพี่น้อง ชุมชนคนไทยบางส่วนก็ยังคงอาศัยในดินแดนพม่า ไม่ได้โยกย้ายเข้ามาอยู่ในดินแดนไทย ซึ่งรัฐบาลพม่าก็ไม่ได้ยอมรับให้เป็นพลเมืองพม่า ในบางช่วงที่รัฐบาลพม่าออกบัตรให้ ก็ระบุว่าเป็นคนไทย และคนกลุ่มนี้ยังมีวิถีชีวิตการใช้ภาษาสื่อสารเป็นภาษาไทยสำเนียงภาคใต้ มีประเพณีและวัฒนธรรมแบบคนไทยภาคใต้ ที่สำคัญทุกบ้านมีรูปของในหลวง เป็นสัญลักษณ์ที่ยึดมั่นในความเป็นคนไทย

เมื่อประมาณ ๓๐ ปีที่แล้ว ในช่วงระยะที่รัฐบาลพม่าทำสงครามกับชาติพันธุ์ในพม่า คนไทยที่มีถิ่นกำเนิดในมะริด ทวาย และตะนาวศรี ฯลฯ ได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมจากพม่า ถูกกดขี่ รังแก กลุ่มคนจำนวนหนึ่งจึงโยกย้ายถิ่นฐานเข้ามาอยู่กับญาติพี่น้องในประเทศไทย แต่ทว่าสัญชาติของคนไทยกลุ่มนี้ไม่ชัดเจน จึงไม่ได้รับรองว่าเป็นคนไทย บางคนต้องถือบัตรที่ประเทศพม่าออกให้ (ซึ่งในบัตรระบุว่าเป็นคนไทย)

การกลับมาอยู่อาศัยในประเทศไทย ซึ่งเป็นเวลากว่า ๓๐ ปีแล้ว ไม่มีบัตรประชาชน ถูกจำกัดสิทธิทุกด้าน ทั้งไม่สามารถเดินทางออกนอกชุมชนที่อาศัยอยู่ได้ ไม่มีสิทธิ์แจ้งเกิด ไม่มีสิทธิ์แจ้งตาย ไม่มีสิทธิ์แจ้งความกรณีถูกรังแกเอาเปรียบ ถูกกดหรือถูกโกงค่าแรงเป็นประจำ ไม่ได้รับสวัสดิการขั้นพื้นฐานทุกด้าน เด็กไทยพลัดถิ่นที่เกิดในเมืองไทยก็ไม่ได้ไปเกิด ไม่สามารถขอรับทุนการศึกษาได้ เรียนจบแล้วสมัครงานไม่ได้เพราะไม่มีบัตรประชาชน ทำงานได้เพียงการเป็นแรงงานไร้ฝีมือ ที่อยู่อาศัยและที่ทำกินไม่มั่นคง และมักถูกข่มขู่ขูดรีดเรียกเก็บเงิน โดยเฉพาะการเรียกเก็บเงินเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนสถานะบุคคล การเดินทางไปทำงานนอกชุมชน และอื่นๆ

ประมาณการว่า คนไทยพลัดถิ่นถูกรีดไถไม่ต่ำกว่า ๑๕,๐๐๐ บาทต่อคนต่อปี จากการศึกษาเบื้องต้นประมาณการว่ามีคนไทยพลัดถิ่นกระจายในจังหวัดประจวบ ระนอง ชุมพร ประมาณ ๒๐,๐๐๐ คน

* ที่มา : บทความ คนไทยพลัดถิ่น รวบรวมโดย นางปรีดา คงแป้น มูลนิธิชุมชนไท ที่ปรึกษาเครือข่ายการแก้ปัญหาคนสัญชาติคนไทยและเครือข่ายชุมชนเพื่อการปฏิรูปสังคมและการเมือง (คปสม.)

ในด้านผลกระทบต่อสุขภาพ เนื่องจากกลุ่มคนไทยพลัดถิ่นไม่มีบัตรประชาชน ซึ่งเชื่อมโยงไปสู่การมีบัตรประกันสุขภาพ จึงมีความยากลำบากในการเข้ารับการรักษา รวมถึงการป้องกันและรักษาสุขภาพ แต่ก่อนที่จะมีระบบประกันสุขภาพ (บัตรทอง ๓๐ บาท) คนไทยพลัดถิ่นสามารถซื้อบัตรสุขภาพรายปีได้ในราคา ๕๐๐ บาท หลังจากที่ระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้าครอบคลุมความต้องการซื้อบัตรสุขภาพต้องไปซื้อบัตรที่เป็นของกลุ่มแรงงานต่างชาติ ในราคา ๑,๓๐๐ บาท ซึ่งเป็นราคาที่สูง เมื่อเทียบกับรายได้ของกลุ่มคนไทยพลัดถิ่น

ข้อมูลคนไทยถิ่นพลัด

คนไทยถิ่นพลัดที่เดินทางกลับเข้ามาอยู่เมืองไทย ประมาณการกว่า ๒๐,๐๐๐ คน แต่ที่รวมตัวกันเป็นเครือข่ายและทำกิจกรรมร่วมกันโดยตลอด ในระยะ ๖ ปีมีสมาชิกฯ จำนวน ๑,๒๗๕ ครอบครัว จำนวน ๕,๐๗๓ คน มีบัตรประชาชน ๑,๐๘๒ คน ไม่มีบัตรประชาชนหรือไร้สัญชาติ ๔,๗๔๒ คน แบ่งการทำงานออกเป็นกลุ่มย่อย ๒๕ กลุ่ม ดังนี้

๑. คนไทยถิ่นพลัดจังหวัดระนอง สมาชิกของเครือข่าย ๗๓๑ ครอบครัวจำนวน ๓,๐๑๙ คน มีบัตรประชาชน ๘๐๘ คน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม อาชีพ ทำการประมง , รับจ้างทั่วไป , ทำสวน มีรายได้ไม่แน่นอนอาศัยกระจายอยู่ใน ๑๘ หมู่บ้าน ดังนี้ กิ่งอำเภอสุขสำราญ บ้านท่ากลาง บ้านท่าศึกฤทธิ์ บ้านบางกล้วย บ้านไร่ใต้ บ้านปากเตรียม (คุระบุรี) อำเภอกะเปอร์ ประกอบด้วย บ้านบางเบน บ้านบางลำพู อำเภอเมือง ประกอบด้วย บ้านช้างแหก บ้านห้วยม่วง บ้านยางคต บ้านท่าฉาง บ้านซอยสิบ บ้านสำนักสงฆ์ สะพานปลา บ้านหินช้าง บ้านทรายดำหน้าอก บ้านเกาะสิน บ้านเกาะตาครุต

๒. คนไทยถิ่นพลัดชุมพร ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ อาชีพ ทำสวนยาง สวนปาล์ม ไร้สับปะรด และรับจ้างทำสวนในพื้นที่ เป็นกลุ่มที่มีสภาพความเป็นอยู่ดีกว่ากลุ่มอื่นๆ (ยังไม่มีกรสำรวจ)

๓. คนไทยถิ่นพลัดประจวบคีรีขันธ์ สมาชิกของเครือข่าย ๕๔๔ ครอบครัว จำนวน ๒,๐๕๔ คน มีบัตรประชาชน ๒๗๔ คน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ อาชีพ รับจ้างรายวัน เช่น ปอกมะพร้าว เก็บสับปะรด กรีดยาง หากกล้วยไม้ ชายของ เจียรไนพลอย และทำงานในสวน อาศัยกระจายอยู่ใน ๗ หมู่บ้าน ดังนี้

อำเภอบางสะพานน้อย บ้านหินเทิน อำเภอบางสะพาน บ้านในลือค บ้านหนองกลาง บ้านคลองลอย บ้านสำนักสงฆ์ บ้านทุ่งไทรทอง อำเภอทับสะแก บ้านทุ่งพุดิ บ้านโป่งแดง

ประเพณีวัฒนธรรมและการแสดงพื้นถิ่น จากการศึกษาของนักวิชาการพบว่าคนไทยพลัดถิ่นที่เคยอาศัยในพม่า มีวิถีปฏิบัติที่มีการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมและการแสดงพื้นถิ่น อย่างเหนียวแน่น ที่เป็นทั้งเอกลักษณ์การแสดงออกถึงความเป็นไทย ภูมิปัญญาและความผูกพันทางสังคม ได้แก่ การแสดงลิเกป่า รำมะโนราห์ หนังตะลุง รำวงโบราณ กาหยง ลาน การบวชพระ การทอดกฐิน ทอดผ้าป่า ฯลฯ ซึ่งเป็นประเพณีวัฒนธรรมแบบคนไทยภาคใต้ นอกจากนี้เครือข่าย ฯ ยังมีการฝึกสอนและถ่ายทอด การแสดงพื้นถิ่นสู่กลุ่มเด็กและเยาวชน เพื่อให้มีการสืบทอดต่อไปในระยะยาว

ภูมิปัญญา มีการสืบทอดหมอแผนโบราณมาจากบรรพบุรุษ เช่น การต้มยาสมุนไพร รักษาโรค นวดจับเส้นแผนโบราณ หมอกระดูก การรักษาคนถูกงูกัด การอยู่ไฟหลังคลอด ทำจักสาน สานเสื่อ เครื่องมือประมง การเย็บจาก ฯลฯ

คนไทยพลัดถิ่น : และกิจกรรมรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายการแก้ปัญหาคนสัญชาติคนไทย

คนไทยพลัดถิ่น รวมตัวกันเป็น “เครือข่ายการแก้ปัญหาคนสัญชาติคนไทย” มีการร่วมเป็นองค์กรเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยการสนับสนุนของ โครงการปฏิบัติการชุมชนและเมืองน่าอยู่ (ปี พ.ศ. ๒๕๔๕- ๒๕๔๗) โดยมูลนิธิชุมชนไท ภายใต้ความร่วมมือของ สำนักงานส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) และภาคีความร่วมมือหลายองค์กร อาทิเช่น มูลนิธิกระจกเงา ฯลฯ มีกิจกรรม ประกอบด้วย การกลุ่มออมทรัพย์ การฟื้นฟูอาชีพ การฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม การปรับปรุงสภาพแวดล้อมชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ของหมู่บ้าน การพัฒนาผู้นำเครือข่าย และการพัฒนาเด็กและเยาวชน รวมถึง การจัดเวทีสาธารณะเพื่อบอกเล่าเรื่องราวของคนไทยพลัดถิ่น การสำรวจตรวจสอบข้อมูลร่วมกัน และ ทำการวิจัยศึกษาปัญหาคนไทยพลัดถิ่น โดย ดร.ฐิรวิมล เสนาคำ นักวิชาการจากมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ เพื่อการหาแนวทางการแก้ไขปัญหาคือสัญชาติ

สรุปข้อเสนอของเครือข่าย ฯ คือการออกกฎหมาย “คนสัญชาติไทย ให้คนไทยพลัดถิ่น” และในระหว่างที่กำลังดำเนินการขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดูแลฟื้นฟูวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ไม่ให้ถูกเอาเปรียบ รวมทั้งให้เด็กเยาวชนได้มีโอกาสเรียนหนังสือเหมือนเด็กทั่วไป

ปัจจุบัน..แม้ว่าเด็กไทยถิ่นพลัดจะได้เข้าเรียนในโรงเรียน แต่ยังไม่มีความชัดเจนในเรื่องวุฒิการศึกษา และในทางปฏิบัติ ครูมักทวง “ใบแจ้งเกิด หรือทะเบียนบ้าน” ซึ่งทำให้เด็กรู้สึกอับอาย ไม่อยากไปเรียน และหลายคนตัดสินใจออกจากโรงเรียนกลางคัน

การไม่มีบัตร ทำให้ไม่มีสิทธิ์เป็นเจ้าของบ้าน ต้องอาศัยสร้างบ้านในที่ต่างๆ ถูกไล่ที่บ่อยๆ “บ้าน” ไทยถิ่นพลัด ที่ถูกสีนามิ ไม่มีบัตร ไม่ได้รับการช่วยเหลือ ต้องใช้ไม้ค้ำ และ ผูกโยงด้วยเชือก (ภาพบ้านหินช้าง ระนอง ๔๘)

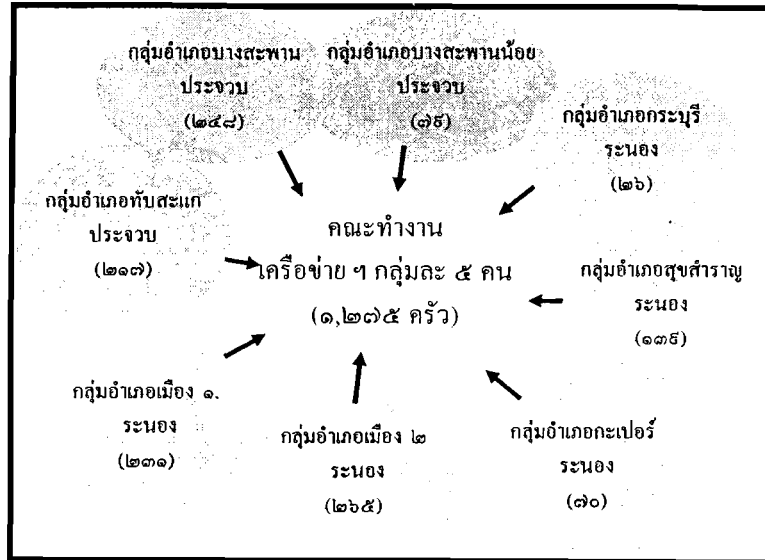
๗ ปี กับความพยายามของ เครือข่าย ฯ เพื่อ “ขอคืนสัญชาติไทย ”

ด้วยเหตุของการถูกเอาเปรียบบริดได้ และข้อกังวลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น กระทรวงมหาดไทย และสภาความมั่นคง ฯลฯ ว่าคนกลุ่มคนนี้เป็นคนไทยหรือเป็นแรงงานพม่า เข้ามาปลอมปนหรือไม่ ประกอบกับระยะเวลาของปัญหาที่ทอดมาเนิ่นนานกว่า ๑๐๐ ปี ทำให้เครือข่าย ฯ คิดระบบการตรวจสอบข้อมูล และรับรองกันเองให้ชัดเจน โดยใช้การทำกิจกรรมรวมกลุ่มที่หลากหลาย เป็นเงื่อนไขในการพบปะ รู้จักและช่วยกันตรวจสอบ มีสาระสำคัญ เช่น มีการจัดทำทะเบียนประวัติ การจัดทำผังตระกูล ที่แสดงถึงคนรุ่นปู่ย่าและลูกหลาน รวมถึง ญาติพี่น้อง ต้นตระกูล ที่อาศัยในประเทศไทย ถิ่นที่อยู่เดิมในเขตแดนพม่า

การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ โดยแบ่งการทำงานออกเป็น ๒๕ กลุ่มย่อย และแบ่งออกเป็น ๘ กลุ่มอำเภอ ปัจจุบันมีสมาชิกเครือข่ายฯ จำนวน ๑,๒๒๕ ครอบครัว จำนวน ๕,๐๗๓ คน และมีเงินออมทรัพย์รวมกันกว่า ๑,๕๐๐,๐๐๐บาท มีการจัดสวัสดิการดูแลกันเอง เช่น การช่วยเหลือผู้ป่วยที่ต้องไปโรงพยาบาล การดูแลผู้สูงอายุ ในปี พ.ศ.๒๕๔๘ เครือข่ายฯ จัดสรรทุนการศึกษาให้แก่เด็กนักเรียนที่เป็นสมาชิก จำนวนกว่า ๕๐๐ คน ฯลฯ รวมทั้งสนับสนุนให้จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์วันละบาทเพื่อการศึกษาของเด็ก

เครือข่าย ฯ มีคณะกรรมการ จำนวน ๔๐ คน ที่มีผู้แทนมาจากแต่ละกลุ่มอำเภอ ฯ ละ ๕ คน เพื่อทำหน้าที่ในการผลักดัน การแก้ปัญหาาร่วมกันในทุกด้าน

ผังแสดงการเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายแก้ปัญหาการคืนสัญชาติคนไทย

ระยะที่ผ่านมา เครือข่าย ฯ มีการติดต่อประสานงานกับสื่อมวลชน สถาบันวิชาการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จนทำให้เรื่องราว ปัญหาได้รับการเผยแพร่ออกสู่สังคมเป็นระยะ ดังเช่น รายการสภาชาวบ้าน รายการส่องโลก การจัดทำสื่อวีดิทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น หนังสือถิ่นพลัดไป ไทยพลัดถิ่น “บันทึกชีวิตเปลี่ยวเปล่า ไทยพลัดถิ่น” หนังสือเขียนไทยพลัดถิ่นในพม่า และการจัดทำสื่อรณรงค์เพื่อสร้างความเข้าใจที่ดี ของสังคม ในบทเพลงคอย..ในอัลบั้ม “เสียงใจอันดามัน ”

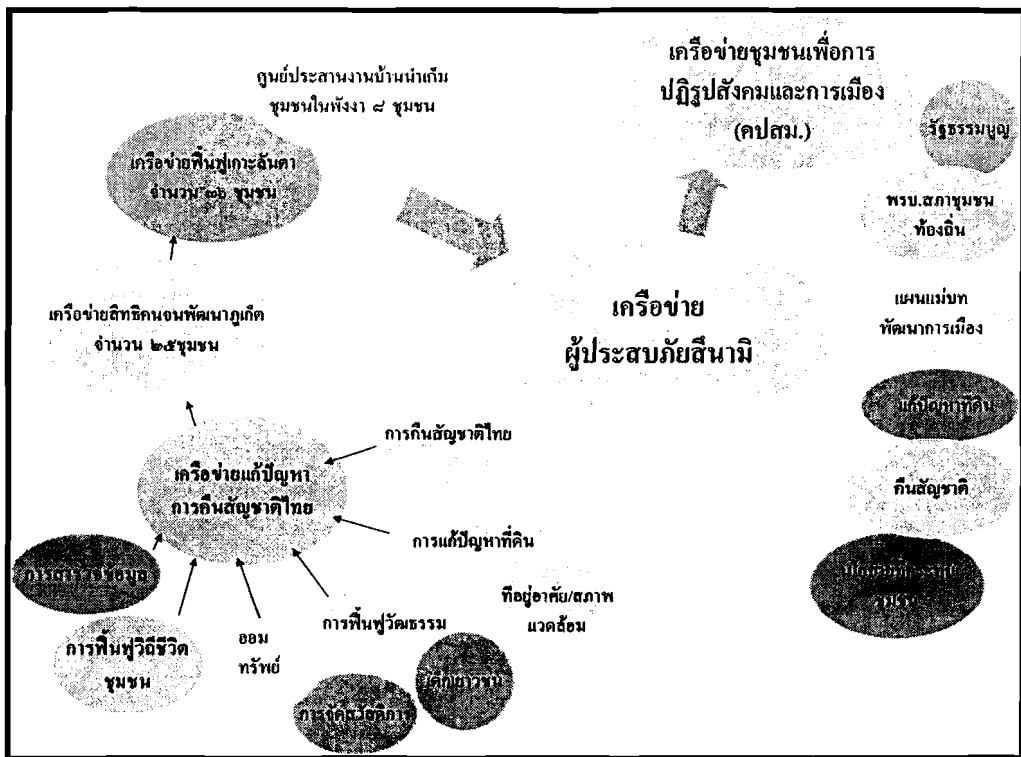
ในช่วงประสพภัยสึนามิ ปี ๒๕๔๗ คนไทยถิ่นพลัดจังหวัดระนอง ไม่ได้รับการช่วยเหลือจากราชการ เพราะไม่มีบัตรประชาชน แต่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากองค์กรพัฒนาเอกชน ในการแก้ปัญหาเบื้องต้น จำนวนไม่มากนัก เพราะหลายองค์กรยังไม่เข้าใจปัญหานี้ และอาจเข้าใจว่าเป็นคนผิดกฎหมาย อย่างไรก็ตามธนาคารโลก และมูลนิธิไสสະแห่งประเทศไทย ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อฟื้นฟูผู้ประสพภัยสึนามิ แก่เครือข่าย ฯ โดยผ่านมูลนิธิชุมชนไท

นอกจากนี้ เครือข่าย ฯ ได้ประสานเชื่อมโยงกับเครือข่ายอื่นๆ โดยเป็นสมาชิกเครือข่ายผู้ประสพภัยสึนามิ และร่วมจัดตั้ง เครือข่ายชุมชนเพื่อการปฏิรูปสังคมและการเมือง (คปสม.) ร่วมกับเครือข่ายองค์กรชุมชนพื้นที่อื่นๆทั่วประเทศ

ในวาระครบรอบ ๑ ปีสึนามิ ปี ๒๕๔๘ เครือข่าย ฯ ได้มีการเสนอต่อรัฐบาลในการแก้ปัญหาคนไทยพลัดถิ่น รัฐบาลตั้งคณะกรรมการโดย มี พลอากาศเอก คงศักดิ์ วัฒนา รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย เป็นประธาน มีการประชุมเพียงครั้งเดียว และมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การแก้ปัญหาจึงชะงักไป

ในปี ๒๕๔๙ เครือข่ายชุมชนเพื่อการปฏิรูปสังคมและการเมือง (คปสม.) ได้ประมวลข้อเสนอขององค์กรเครือข่าย ๔๕ เครือข่ายในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ต่อรัฐบาล โดยกรณีของกลุ่มคนไทยพลัดถิ่น มีข้อเสนอให้คืนสัญชาติไทย ด้วยเงื่อนไขทางประวัติศาสตร์ และในระหว่างกระบวนการตรวจสอบการคืนสัญชาติ ให้มีการรับรองสิทธิขั้นพื้นฐานของคนเหล่านี้ เช่น การรับรองการเกิด การสมรส การรักษาพยาบาล การศึกษา การทำงาน ฯลฯ นอกจากนี้ เครือข่ายชุมชนเพื่อการปฏิรูปสังคมและการเมืองได้รวบรวมประเด็นปัญหาและข้อเสนอการแก้ไขปัญหาเสนอต่อรัฐบาล ผ่านคณะกรรมการแก้ปัญหาสังคม กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผังแสดงกิจกรรมและการเชื่อมโยงกับเครือข่ายอื่น

วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๐ ณ ห้องประชุมรัฐสภา นายภควินท์ แสงคง ที่ปรึกษาเครือข่ายการแก้ไขปัญหาการคืนสัญชาติคนไทย ได้นำเสนอปัญหาการละเมิดสิทธิคนไทยพลัดถิ่นในเวทีรับฟังข้อเสนอแนะของภาคประชาชนและภาควิชาการในการจัดการปัญหาความไร้สถานะและสิทธิของบุคคลในประเทศไทย อาทิ คนพลัดถิ่นถูกข่มขืน ไปแจ้งความกลับโดนข่มขู่และถูกแจ้งข้อหาเข้าเมืองผิดกฎหมาย เด็กในโรงเรียนถูกเพื่อนล้อว่าเป็นพม่า การถูกฉ้อโกงที่ดินทำกินเนื่องจากไม่มีสิทธิถือครองอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น

วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๐ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการไร้สถานะทางกฎหมายและสิทธิของบุคคลในประเทศไทย สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้ลงพื้นที่เพื่อศึกษาปัญหาของคนพลัดถิ่นที่จังหวัดระนอง พบว่า กระบวนการจัดการตามมติคณะรัฐมนตรีต่างๆ ยังไม่แล้วเสร็จและมีความคืบหน้าไม่มากนัก โดยมีสาเหตุหลายประการ เช่น หน่วยงานที่รับผิดชอบมีข้อจำกัดความผันแปรทางการเมือง และที่สำคัญคนไทยพลัดถิ่นไม่ยื่นคำร้องขอ

แปลงสัญชาติจากพม่ามาเป็นไทย กลัวยอมที่จะมีสถานะเป็นคนไร้สัญชาติ เพราะยืนยันว่าบรรพบุรุษมีเลือดเนื้อเชื้อสายไทยและมีสัญชาติไทย

วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาและแนวทาง แก้ไขการไร้สถานะทางกฎหมายและสิทธิของบุคคลในประเทศไทย สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้ยกร่างกฎหมายเพื่อแก้ไขปรับปรุง พ.ร.บ.สัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

คณะกรรมการวิสามัญ ฯ ดังกล่าว ได้ประชุมพิจารณาปรับปรุงร่าง พ.ร.บ.สัญชาติ ในวันที่ ๑๑ และวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๐ โดย ได้กำหนดแนวทาง การให้สถานะบุคคลแก่คนไทยพลัดถิ่นไว้ในร่างมาตรา ๒๒ ดังนี้

“มาตรา ๒๒ บรรดาบุคคลที่สืบสันดานจากบุพการีที่มีเชื้อสายไทยแต่ไม่ได้สัญชาติไทย โดยผลของกฎหมายอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของประเทศ ถ้าเข้ามาอาศัยอยู่จริงในราชอาณาจักรไทยโดยมีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร และประสงค์จะขอกลับคืนสัญชาติไทย ให้ยื่นแสดงความจำนงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

การพิสูจน์การเป็นผู้สืบสันดานจากบุพการีที่มีเชื้อสายไทยตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีโดยความเห็นของคณะกรรมการตามมาตรา ๒๕ ประกาศกำหนด

การอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้กลับคืนสัญชาติไทยตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการตามมาตรา ๒๕ พิจารณาเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเพื่อมีคำสั่ง”

แต่ด้วยการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยสัญชาติในครั้งนี้ มีประเด็นต่าง ๆ ถึง ๗ ประเด็น และเรื่องคนไทยพลัดถิ่นเป็นการขอคืนสัญชาติไทย เป็นเรื่องใหม่ที่ยังไม่มีในกฎหมายสัญชาติ และผู้ที่เกี่ยวข้องยังไม่เข้าใจมากนัก สภานิติบัญญัติ ได้ตัดสินใจตัดมาตรา ๒๒ ออกจากร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการฯ หลายท่านได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกรณีคนไทยพลัดถิ่นอย่างกว้างขวาง ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การให้สถานะเกี่ยวกับสัญชาติแก่คนไทยพลัดถิ่นไม่ควรใช้หลักการแปลงสัญชาติ

ผลสรุปของการพิจารณาเรื่องนี้ คณะกรรมการฯ มีมติให้ตั้งเป็นข้อสังเกตไว้ท้ายพระราชบัญญัติสัญชาติฉบับนี้ ซึ่งมี ๒ ข้อ ได้แก่

๑. ตามยุทธศาสตร์ของรัฐบาลที่เห็นชอบให้ดำเนินการแปลงสัญชาติเป็นไทยแก่ผู้อพยพเชื้อสายไทยเพราะเหตุการณ์เสียดสัญชาติไทยไปด้วยเหตุการณ์เสียดดินแดนยังไม่เหมาะสม กระทบต่อความรู้สึกของกลุ่มบุคคลดังกล่าว ควรให้ได้สัญชาติไทยกลับคืนมาโดยบทบัญญัติของกฎหมายอย่างภาคภูมิใจ และไม่อาจถูกถอนสัญชาติไทยเพราะเหตุการณ์แปลงสัญชาติเป็นไทย รัฐบาลควรเร่งศึกษาการตรากฎหมายคืนสัญชาติไทยให้แก่กลุ่มบุคคลดังกล่าวโดยเร็วต่อไป

๒. รัฐบาลควรเร่งรัดนโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาสถานะของผู้อพยพเชื้อสายไทยที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยให้ดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็ว

ข้อสังเกตดังกล่าวได้ผ่านความเห็นชอบในการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ วาระ ๒ และวาระ ๓ เพื่อส่งให้คณะรัฐมนตรีรับไปพิจารณาดำเนินการต่อไป

วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ มูลนิธิชุมชนไท ร่วมกับ เครือข่ายแก้ปัญหาการคืนสัญชาติคนไทย ดร.รัฐรุทธิ เสนาคำ และศ.ระพี สาคริก ได้เสนอหัวข้อ “ สุขภาวะของคนไทยพลัดถิ่น : คนไร้สัญชาติ ” ในการจัดประชุมวิชาการของคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ในสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ณ อาคารสหประชาชาติ ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ฯ หลายฝ่ายเห็นควร ยกกระต๊อการแก้ปัญหาเรื่องคนไทยพลัดถิ่นอย่างจริงจัง

วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๒ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร่วมกับภาคีต่างๆ จัดสัมมนา หัวข้อ “ ถึงเวลา คืนสัญชาติไทย ..ให้คนไทยพลัดถิ่น หรือยัง ”

ดร.บรรเจิด สิงคะเนติ ยกตัวอย่าง เมื่อเยอรมันปกครองด้วยรัฐบาลนาซี คนหนีออกนอกประเทศจำนวนมาก หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ เยอรมันร่างรัฐธรรมนูญเอาคนเยอรมันกลับประเทศ

“ ชาวเยอรมัน หมายถึง คนที่มีสัญชาติเยอรมัน หรือเป็นผู้สัญัย หรือเป็นผู้ถูกขับออกจากประเทศเยอรมัน หรือเป็นคู่สมรส หรือเป็นผู้สืบสันดาน บุคคลเหล่านี้ คือคนที่มีสัญชาติเยอรมัน ” ผู้มีสัญชาติเยอรมันมาก่อน หากได้เสียสัญชาติ ด้วยเหตุทางการเมือง ทางเชื้อชาติ ทางศาสนา ให้ผู้สืบเชื้อสายยื่นคำร้องเพื่อให้ได้รับสัญชาติคืนไม่ให้เกิดว่าถูกเพิกถอนสัญชาติ หากคนเหล่านั้นได้กลับมาอยู่ในเยอรมันอีกครั้ง ดร.บรรเจิด สรุปว่า เป็นการสะท้อนความรับผิดชอบของรัฐบาลต่อคนของตน ต่อเลือดเนื้อเชื้อไขของตนไม่ว่าอยู่ที่ไหนในโลกนี้ หากกลับมาคุณมีสัญชาติเยอรมัน เห็นว่ากฎหมายเป็นเครื่องมือรับใช้ความยุติธรรมของมนุษยชาติ รับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

กฎหมายสัญชาติ ที่มีอยู่ การแปลงสัญชาติ ไม่อาจนำมาใช้กับคนไทยพลัดถิ่นได้ เพราะไม่ใช่คนต่างด้าว จึงต้องร่างกฎหมายใหม่ การยอมรับว่าร่างกฎหมายคืนสัญชาติ เท่ากับการรับรองว่าเรามีใช้ต่างด้าว กรณีคนไทยพลัดถิ่น มิได้เสียสัญชาติ แต่ด้วยสถานการณ์บ้านเมืองทำให้ “ การมีสัญชาติพราวมัว ” จึงไม่ได้รับสิทธิเหมือนคนไทยทั่วไป ภาคประชาชนควรเสนอร่างกฎหมายเอง หากราชการหรือการเมืองล่าช้า ตัวร่างกฎหมายของประชาชนเป็นตัวกระตุ้นและเป็นการสร้างความเข้าใจ และสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการผลักดันให้ตนเองได้รับสิทธิ รวมทั้งแสดงถึงการตื่นตัวของประชาชนที่ตระหนักว่ารัฐไทยควรให้สัญชาติกับคนกลุ่มนี้

ประเด็นที่ต้องถกเถียงคือขอบเขตของบุคคล ให้มีความชัดเจน สามารถครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายได้ ในแง่ของกระบวนการพิสูจน์จะมีความต่างจากกระบวนการของคนต่างด้าวสาระสำคัญมันไม่เหมือนกัน จึงไปใช้กฎหมายเดิม ไม่ได้ ดังนั้น กระบวนการในการพิสูจน์ จึงควรต้องมีดีกรีในการเรียกร้องที่แตกต่างกัน

ท้ายที่สุด อย่าให้กระบวนการทั้งหลายทั้งปวง ไปขึ้นกับดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ที่อาจนำไปสู่ปัญหาในทางปฏิบัติ หมายความว่า เกณฑ์จะต้องมีความชัดเจน ที่ลดทอนดุลพินิจในบางส่วน เพราะในทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ ดุลพินิจนั่นเอง ที่อาจเป็นตัวก่อปัญหา แต่อย่างไรก็ตาม การเขียนกฎหมายจะไม่มีทางเขียนให้ชัดเจน แน่นนอนตายตัว แต่ดุลพินิจจะต้องสามารถแสดงในเชิงภาววิสัย ในเชิงประจักษ์ได้

กฎหมายแม่บทควรกำหนดกรอบกว้าง และไปกำหนดรายละเอียดในระดับกลไกของกฎหมายลำดับรอง รวมถึงการนำกลไกของคณะกรรมการกลั่นกรองฯ ที่จะช่วยคลายความแข็งตัวของการใช้อำนาจของรัฐมนตรี โดยให้การพิสูจน์ไปผ่านจากเจ้าหน้าที่ ที่มาจากหลายภาคส่วน เพื่อให้เกิดการอ่อนตัวในการทำความเข้าใจสภาพการณ์ต่างๆ

“ขอสรุปว่า คนเหล่านี้เขามีความชอบธรรมโดยสมบูรณ์ ที่จะอยู่ในผืนแผ่นดินนี้ สิ่งที่เกิดขึ้น หากเป็นความผิดที่อยู่ในวิสัยที่เขาจะแก้กันได้ เป็นเพียงผลพวงของปัญหา

ในแง่ของประเทศไทยจึงต้องอาศัยเครื่องมือของรัฐเพื่อการแก้ไขปัญหาล่าช้า เท่ากับเป็นการลดทอนปัญหาที่อาจขยายตัวรุนแรงมากขึ้น ความขัดแย้งต่างๆ ท้ายที่สุดอาจขยายไปสู่ความขัดแย้งในเชิงสังคมในเชิงการเมือง ในเชิงสงครามได้

ถ้ารัฐไม่ตัดทอน ลดปัญหา ซึ่งเป็นความรับผิดชอบของรัฐไทย ที่ต้องรับผิดชอบในผลพวงต่างๆ เหล่านี้ เพราะเขาเป็นคนไทยเขามีความชอบธรรม กฎหมายเป็นเพียงเครื่องมือที่จะไปปรับใช้ความเป็นธรรมเท่านั้น ผมไม่คิดว่าจะมีอุปสรรคใดๆ ถ้ากฎหมายจะก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่คนกลุ่มหนึ่ง ที่เขามีความชอบธรรมที่จะยืนบนแผ่นดินนี้อย่างภาคภูมิใจ กฎหมายของรัฐจะต้องเร่งเข้าไป

ประเด็นสำคัญในร่างกฎหมายที่จะเสนอ ก็คือ จะให้ครอบคลุมใคร มีตัวเลขแน่นอน มีหลักฐานการพิสูจน์มากน้อยเพียงใด อันจะนำไปสู่การกำหนดหลักเกณฑ์ในรายละเอียดว่าจะพิสูจน์อย่างไร

หลักการใหญ่คือ ถ้าจะคืนสัญชาติ แล้วคนที่รับคืนสัญชาติ คือใคร หลักฐานคืออะไรบ้าง มีจำนวนเท่าไร ฯลฯ ตรงนี้เป็นคำถามที่จะต้องมาประชุม แลกเปลี่ยนในเชิงหลักการ ข้อมูล

หลังจากได้หลักเกณฑ์แล้ว จะต้องเปิดให้มีกระบวนการรับฟังการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ เพื่อรับฟังจุดอ่อน จุดแข็งของร่างฯ ของภาคประชาชน ว่ามีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด ตลอดจนมีข้อเสนอแนะไปปรับปรุงร่างฯ จนได้ข้อยุติ รวมไปถึงการเข้าสู่กระบวนการเข้าชื่อของประชาชน (อาจดำเนินการในลักษณะคู่ขนาน คือ ประชาสัมพันธ์ไปล่วงหน้าเพื่อเตรียมรายชื่อ)

เรื่องนี้ไม่ใช่เรื่องของการไปออกกฎหมายที่จะไปบังคับให้รัฐมารับคนกลุ่มนี้ ว่าเป็นคนไทย คนเหล่านี้เป็นคนไทยอยู่แล้ว แต่ความไม่แจ่มชัดในทางกฎหมาย ในทางประวัติศาสตร์ ด้วยเหตุต่างๆ แล้วกฎหมายฉบับนี้จะทำให้มันแจ่มชัดขึ้นมา

ในเชิงเนื้อหาวัฒนธรรม ประเพณี เรายอมรับว่าเขาเป็นคนไทยในจิตวิญญาณ แต่ไม่ปรากฏในเอกสารของทางราชการ กฎหมายฉบับนี้จึงไปคืนความยุติธรรมให้แก่เขา ไม่ใช่เป็นการเขียนกฎหมายเพื่อให้สัญชาติกับใครไม่รู้ และนี่คือความชอบธรรมที่เกี่ยวกับหมวด ๓ เพราะมันเป็นต้นทางแห่งการใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญฯ เมื่อโดยจิตวิญญาณเขาเป็นคนไทย โฉนเขาจึงไม่มีสิทธิเท่าคนไทย เอาอะไรมาอธิบาย ถ้าดูตามมาตรา ๓๐ แห่งรัฐธรรมนูญฯ เพราะฉะนั้นเขาจึงโต้แย้งว่าทำไมเขาจึงไม่มีสิทธิ ทั้งที่เขาได้รับการยอมรับว่าเป็นคนไทย ”

วันที่ ๕-๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เครือข่ายแก้ปัญหาคืนสัญชาติคนไทย มีการจัดเวทีสรุปบทเรียนการทำงานของเครือข่าย มีสมาชิกเข้าร่วม ๒๕๐ คน ณ วัดประชาสันธิ อ.ทับสะแก

จ.ประจวบ ท่านเจ้าอาวาส ได้กล่าวเปิดการประชุมและให้กำลังใจคนไทยพลัดถิ่น ปลัดอำเภอ มาดูแลความเรียบร้อยตั้งแต่เช้า ดำรงในพื้นที่นำกล้องวิดีโอมาบันทึกภาพ หน่วยข่าวกรองมาร่วม สังเกตการณ์และขอเอกสารการประชุม จากการพูดคุย ก็มีความกังวลว่า คนกลุ่มนี้จะไปรวมกับการเคลื่อนไหวทางการเมือง แต่เห็นว่าควรออกกฎหมายค้ำสัญญาชาติ ให้คนกลุ่มนี้ เหล่านี้เป็น ความกังวลของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ ที่ต้องปฏิบัติงานตามระเบียบคำสั่งมานาน

ผลสรุปการสัมมนา จะมีการจัดเวทีทำความเข้าใจ การระดมความคิดเห็น จากสมาชิก ในพื้นที่ต่างๆ เพื่อยกร่างกฎหมายการค้ำสัญญาชาติ และการสำรวจจำนวนสมาชิกทั้งในและ นอกเครือข่าย รวมทั้งมีแผนการประสานและทำความเข้าใจกับหน่วยงานต่างๆทั้งในท้องถิ่น และ ระดับนโยบายให้มากขึ้น

เดือนเมษายน – เดือนมิถุนายน ๒๕๕๒ เครือข่ายแก้ปัญหาการค้ำสัญญาชาติคนไทย จัดเวที ระดมความคิดเห็นจากสมาชิกในเครือข่าย ฯ ในชุมชนต่างๆ รวม ๔๑ เวที สมาชิกเข้าร่วมกว่า ๕,๐๐๐ คน เพื่อหาแนวทางร่าง พ.ร.บ.ค้ำสัญญาชาติคนไทย โดย สรุปสาระสำคัญคือ

๑. พ.ร.บ. เรียกว่า พ.ร.บ.ค้ำสัญญาชาติคนไทย กรณีคนไทยพลัดถิ่น

๒. “ คนไทยพลัดถิ่น ” หมายถึงบุคคลที่มีเชื้อสายไทย บรรพบุรุษอาศัยอยู่บนดินแดน ของไทย ก่อนการปักปัน เขตแดนใหม่ระหว่างไทยกับพม่า และปัจจุบันกลับอาศัยอยู่ในประเทศ ไทย อย่างถาวร

๓. มีความเคารพ ศรัทธาในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ไทย และมีสำนึกความ เป็นไทย

๔. มีความเข้าใจในภาษาไทย ภาคใต้ สามารถ พูด หรือ เขียน หรือ อ่านได้

๕. มีความประสงค์และความสมัครใจที่จะขอสัญชาติไทยคืน

๖. สามารถตรวจสอบเครือญาติและสายตระกูลได้

๗. มีความยึดมั่นในวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี วิถีชีวิต ของไทยภาคใต้ เช่น การทำพิธีไหว้เจ้าที่ ทำบุญเดือนสิบ เข้าพรรษา สงกรานต์ ฯลฯ

บทเฉพาะกาล

บุคคลที่แปลงสัญชาติไทยไปแล้วหากอยู่ภายใต้ พ.ร.บ. นี้ให้มีผลตาม พ.ร.บ. นี้ด้วย

พ.ร.บ. ค้ำสัญญาชาติคนไทย ให้มีการนำร่องค้ำสัญญาชาติไทยให้แก่สมาชิกเครือข่าย การแก้ปัญหาคนสัญชาติคนไทย เป็นลำดับแรกเพราะมีฐานข้อมูลและมีกระบวนการทำงานร่วม/ การตรวจสอบที่ชัดเจนมากกว่า ๕ ปี

รัฐบาลควรจัดให้มีกระบวนการสำรวจข้อมูลคนไทยพลัดถิ่นที่อาศัยในประเทศไทย ให้แล้วเสร็จโดยร่วมมือระหว่าง องค์กรชาวบ้าน ฯ หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน นักวิชาการ ฯลฯ

ข้อเสนอ : ที่เครือข่ายการแก้ปัญหาการค้ำสัญญาชาติไทย เสนอต่อรัฐบาล

๑. เสนอให้มีการออกบัตรรับรอง ในระหว่างการออกกฎหมายค้ำสัญญาชาติ เพื่อป้องกันการเอาเปรียบและให้ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐาน เรื่องการรับรองการเกิด การศึกษา การรักษาพยาบาล การเดินทาง การทำงาน และการประกันสังคม การเป็นเจ้าของ สัมหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ การได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย การสมรส การแจ้งความ

๒. เสนอให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการร่วม โดยมีตัวแทนจากหน่วยงานรัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการสาขาต่างๆ และตัวแทนเครือข่ายฯ โดยระยะเวลาในการดำเนินงานชัดเจน เพื่อ

- เพื่อศึกษาหาแนวทางการแก้ปัญหาาร่วมกัน รวมทั้งสนับสนุนการร่าง กม. คี้นสัญชาติ
- เพื่อตรวจสอบการขึ้นทะเบียนสำรวจและออกบัตรประจำตัวผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียน
- เพื่อจัดกระบวนการสำรวจ ตรวจสอบ ข้อมูลคนไทยพลัดถิ่น ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่

๓. สนับสนุนกองทุนการฟื้นฟูวิถีชีวิต กองทุนการศึกษาเด็กไทยพลัดถิ่น กองทุนการแก้ไขปัญหาสัญชาติไทย กองทุนตรวจ DNA

๔. สนับสนุนให้มีกฎหมายคีนสัญชาติไทยแก่บุคคลที่ เสียสัญชาติโดยการเสียดินแดน โดยบรรดาบุคคลที่เคยมีสัญชาติไทย เดินทางกลับเข้ามาดินแดนไทยหลัง พ.ศ. ๒๕๑๑ ได้รับ สิทธิ ในการคีนสัญชาติไทย และควรมีการรวมกลุ่ม ที่ตรวจสอบได้ โดยเฉพาะสมาชิก เครือข่าย ฯ ที่มีกระบวนการทำงานที่ชัดเจน มาเป็นระยะเวลาานาน

๕. ดำเนินการคีนสัญชาติไทย

คนไทยพลัดถิ่นกับร่างกฎหมายเพื่อการคืนชาติ*

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ(ฉบับที่...) พ.ศ.หรือฉบับล่าสุด โดยเป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์เพื่อรับรองสถานะบุคคลของคนเชื้อสายไทยที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของประเทศอื่นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทย หรือที่สังคมไทยรู้จักกันในนามว่า “คนไทยพลัดถิ่น”

คนไทยพลัดถิ่น ไม่ใช่ใครอื่นไกลแต่เป็นพี่น้องเชื้อสายไทยที่มีบรรพบุรุษเป็นคนสัญชาติไทยอาศัยอยู่ในมะริด ทวาย ตะนาวศรี ในช่วงเวลาประมาณ ๑๓๐ ปีที่แล้ว แต่ด้วยแนวคิดรัฐสมัยใหม่ซึ่งให้ความสำคัญกับอำนาจอธิปไตย ประชากร และดินแดนของรัฐซึ่งจะต้องมีการกำหนดเขตแดนระหว่างประเทศที่ชัดเจนแน่นอน แนวความคิดนี้ได้แผ่ขยายเข้ามาในเอเชีย ผนวกกับการล่าอาณานิคมของชาติตะวันตกอย่างอังกฤษและฝรั่งเศส ทำให้ประเทศไทยต้องเสียดินแดนดังกล่าวให้กับประเทศพม่าซึ่งเป็นอาณานิคมของอังกฤษ ทั้งนี้ก็เพื่อให้ประเทศไทยยังคงไว้ซึ่งเอกราชและดินแดนส่วนใหญ่ของประเทศ เหตุการณ์นี้ทำให้คนสัญชาติไทยในดินแดนดังกล่าวต้องตกไปอยู่ในบังคับของประเทศอื่น ต้องสูญเสียสัญชาติไทย และเคราะห์ร้ายซ้ำเติมหลังจากประเทศพม่าได้รับอิสรภาพ รัฐบาลประเทศพม่าเองก็ไม่ยอมรับคนกลุ่มนี้เป็นคนชาติของตน ไม่ได้รับการประกันสิทธิใด ๆ จนคนกลุ่มนี้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน และในที่สุดลูกหลานของคนกลุ่มนี้ซึ่งยังคงไว้ซึ่งจิตสำนึกในชาติไทย ทั้งวิถีชีวิต ภาษา วัฒนธรรม ก็ได้เดินเท้ากลับเข้ามายังดินแดนบ้านเกิดของบรรพบุรุษตนเอง ก็คือ ประเทศไทย และอาศัยอยู่ในพื้นที่ จ.ระนอง จ.ชุมพร จ.ประจวบคีรีขันธ์ โดยไม่มีเอกสารประจำตัวใดๆ แต่ทั้งหมดก็อยู่ด้วยความหวังพร้อมกับต่อสู้เพื่อสักวันประเทศไทยจะยอมรับและคืนชาติให้พวกเขาได้กลับคืนสู่การเป็นคนสัญชาติไทยโดยสมบูรณ์แบบเฉกเช่นบรรพบุรุษในอดีตก่อนการเสียดินแดน

ความหวังของคนไทยพลัดถิ่นใกล้เป็นจริงเมื่อร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ หรือที่เรียกว่า ร่างพระราชบัญญัติเพื่อการคืนชาติให้กับคนไทยพลัดถิ่นถูกนำเข้าสู่การประชุมของรัฐสภา และได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่าง และในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔ เป็นอีกวันสำหรับการประชุมสรุปการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่...) พ.ศ. พร้อมทั้งบันทึกหลักการและเหตุผล ข้อโต้แย้งของทุกฝ่ายเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินี้ ประเด็นสำคัญในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่...) พ.ศ. มีดังต่อไปนี้

* ที่มา : พวงรัตน์ ปฐมสิริรักษ์ บทความ เรื่องสถานะบุคคล คนไร้รัฐ คนไร้สัญชาติ [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://gotoknow.org/blog/article-ry/๔๓๓๘๘๗> (สืบค้นข้อมูล ณ วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๔)

ประเด็น ม.๙/๖ วรรค ๑ “ให้ผู้ซึ่งคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นให้การรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น เป็นผู้ที่มีสัญชาติไทยโดยการเกิด”

การบัญญัติเช่นนั้น รศ.ดร.พันธุ์ทิพย์ ได้ตั้งข้อสังเกตในที่ประชุมว่า จะทำให้เข้าใจได้ว่า “สัญชาติไทยโดยการเกิดนั้นมาจากการให้ของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง(คณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น)” ทั้งที่ความเป็นจริง หลักกฎหมายสัญชาติโดยการเกิด ตามหลักสากลนั้น จะมาจากสถานะตามธรรมชาติทันทีเมื่อมีการเกิด ดังนั้นสัญชาติโดยการเกิดจึงขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงของบุคคลนั้นในช่วงเวลาที่เกิด เมื่อเกิดแล้วมีข้อเท็จจริงเป็นคนสัญชาติใด ก็ “มีสิทธิในสัญชาติ” นั้นทันทีซึ่งเป็นหลักการที่ประเทศไทยก็ยอมรับและรับรองไว้ใน ม.๗ พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.๒๕๐๘ แก้ไข (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๕๑ โดยไม่ได้ขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจหรือดุลยพินิจของใครเหมือนอย่างกรณีของการแปลงสัญชาติซึ่งจะต้องมาจากการพิจารณาของผู้มีอำนาจตัดสินใจแห่งรัฐนั้น ดังนั้นหาก ม.๙/๖ วรรค ๑ บัญญัติตามนี้ ก็จะขัดแย้งต่อหลักสัญชาติโดยการเกิด

ประเด็น ม.๙/๖ วรรค ๒ “บุตรของคนไทยพลัดถิ่นซึ่งได้รับสัญชาติไทยตามวรรคหนึ่ง ย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด เว้นแต่ผู้นั้นถือสัญชาติของประเทศอื่น”

กฤษฎีกาได้ให้เหตุผลถึงเนื้อความในวรรคสองโดยมีเหตุผลว่าบุตรของคนไทยพลัดถิ่นที่ถือสัญชาติของประเทศอื่นอยู่แล้วนั้น มีชีวิตความเป็นอยู่ที่เป็นปกติสุขแล้ว จึงไม่ควรให้การมีผลของกฎหมายสัญชาติฉบับนี้ไปส่งผลกระทบต่อให้การดำรงชีวิตของพวกเขา

ในขณะที่ รศ.ดร.พันธุ์ทิพย์ แสดงความเห็นทางวิชาการที่แตกต่างโดยอิงหลักกฎหมายสัญชาติ และหลักกฎหมายทั่วไปในเรื่องของการมีสิทธิ และการใช้สิทธิ ดังต่อไปนี้

ถ้อยคำ “ย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด” รศ.ดร.พันธุ์ทิพย์มีความเห็นว่า เสมือนกับว่าเป็นการก่อดำเนินการในสัญชาติไทยให้กับคนไทยพลัดถิ่น ทั้งที่ความเป็นจริงคนไทยพลัดถิ่น “ควรมีสัญชาติไทย” อยู่แล้วเพราะเป็นคนเชื้อสายไทยจึงไม่ใช้การบัญญัติกฎหมายเพื่อก่อสิทธิในสัญชาติ หากบัญญัติเช่นนี้ก็ขัดต่อหลักการเบื้องต้นของการร่างพระราชบัญญัติคตินชาตินี้

นอกจากนี้ ถ้อยคำ “ย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด เว้นแต่ผู้นั้นถือสัญชาติของประเทศอื่น” การบัญญัติเช่นนี้จะขัดต่อหลักการการถือสองสัญชาติ ซึ่งตามกฎหมายไทยนั้นสามารถทำได้ ไม่มีบทบัญญัติใดบัญญัติห้าม หากจะบัญญัติตามนี้ก็จะเป็นการห้ามคนไทยพลัดถิ่นถือสองสัญชาติ เพราะเป็นการบังคับคล้ายๆ ว่า “จะได้สัญชาติไทยโดยการเกิดเมื่อไม่ถือสัญชาติของประเทศอื่น” แสดงให้เห็นถึงการบัญญัติกฎหมายที่ขัดต่อหลักความเสมอภาค เพราะเลือกปฏิบัติต่อคนไทยพลัดถิ่น เนื่องจากสำหรับคนสัญชาติไทยอื่นที่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดก็สามารถถือสองสัญชาติได้ (มีตัวอย่างคนสัญชาติไทยจำนวนมากที่เกิดในประเทศอื่นจากพ่อหรือแม่ที่เป็นคนสัญชาติไทย จึงมีสัญชาติของประเทศอื่น และก็ยังมีสิทธิสัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักสืบสายโลหิต และกลับมาประเทศไทยเพื่อแสดงตัวและใช้สิทธิในสัญชาติไทย

ทั้งนี้ผู้บัญญัติกฎหมาย รวมถึงผู้บังคับใช้กฎหมายต้องทำความเข้าใจถึง หลักการ “การมีสิทธิ” และ “การใช้สิทธิ” ในสัญญาชาติโดยการเกิด การมีสิทธิในสัญญาชาติไทยโดยการเกิดนั้น ย่อมมีขึ้นโดยทันทีตามธรรมชาติซึ่งขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงของบุคคลคนนั้น แต่ การใช้สิทธิในสัญญาชาติ เป็นอีกเรื่องตามแต่บทบัญญัติของกฎหมายจะกำหนด ทางรศ.ดร.พันธุ์ทิพย์ ได้เสนอว่า ถ้อยคำในส่วนนี้น่าจะแก้ไขเป็น “อาจใช้สิทธิในสัญญาชาติไทยได้ เว้นแต่...” ซึ่งหากบัญญัติเช่นนี้ก็จะไม่ขัดต่อหลักการการได้สัญชาติไทยโดยการเกิด และเป็นเพียงการจำกัดวิธีการใช้สิทธิในสัญญาชาติโดยการเกิดเท่านั้น

ประเด็น มาตรา ๙/๑(๓) ในเรื่องคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ในส่วนผู้ทรงคุณวุฒิ “ผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชนและเพิ่มเติม “ผู้แทน” ภาคประชาชน”

โดยคณะกรรมการธิการฯ ได้พิจารณาร่วมกันว่า “ผู้แทนภาคประชาชน” นี้หมายถึงคนกลุ่มใด ควรมีการบัญญัติเพิ่มเติมท้ายพระราชบัญญัติหรือไม่ ว่า “ผู้แทนภาคประชาชนไม่รวมถึงผู้มีส่วนได้เสีย” ซึ่ง รศ.ดร.พันธุ์ทิพย์ เสนอว่า ควรให้หลักกฎหมายมหาชนเรื่อง “ผู้มีส่วนได้เสีย” เข้ามาทำหน้าที่โดยอัตโนมัติ เพราะแน่นอนว่าผู้ที่มีส่วนได้เสียเรื่องใดก็ไม่ควรเป็นผู้ที่มีส่วนตัดสินใจในเรื่องนั้น โดยที่ประชุมเห็นพร้อมกันว่า “ผู้แทนภาคประชาชน” นั้นควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในประวัติเรื่องราวของคนไทยพลัดถิ่น แต่ไม่ใช่คนไทยพลัดถิ่นเพราะเป็นผู้ที่มีส่วนได้เสียในเรื่องนี้ โดยคณะกรรมการธิการฯ มีความเห็นในรายละเอียดว่า คนไทยพลัดถิ่นที่ไม่เคยเสียสัญชาติไทย หรือคนที่แปลงสัญชาติไทยเป็นไทยตามมติคณะรัฐมนตรีให้แปลงสัญชาติ คนเหล่านี้น่าจะไม่ใช่ผู้มีส่วนได้เสีย และสามารถเข้าเป็นคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นได้ ในขณะที่คณะกรรมการธิการฯ หลายท่านมีความเห็นว่า คนไทยพลัดถิ่นที่ได้รับสัญชาติไทยแล้วนั้นแม้ตนเองไม่ใช่ผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง แต่ถ้ามีญาติพี่น้องเป็นคนไทยพลัดถิ่น ที่ยังไม่ได้รับสถานะคนสัญชาติไทย ก็น่าจะเพียงพอที่จะอยู่ในขอบข่ายของผู้มีส่วนได้เสียในเรื่องนี้แล้ว อย่างไรก็ตามการตีความผู้มีส่วนได้เสีย คงจะต้องพิจารณาเป็นรายกรณีไป

ประเด็น มาตรา ๕ ซึ่งเป็นประเด็นที่สำคัญมาก และมีผลต่อสิทธิต่าง ๆ ของคนไทยพลัดถิ่น “ที่ได้รับการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น” กับคนไทยพลัดถิ่น “ที่ยังไม่ได้รับการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นเพราะอยู่ระหว่างการดำเนินการ”

มาตรา ๕ บัญญัติว่า “ให้ถือว่าคนไทยพลัดถิ่นที่ได้แปลงสัญชาติเป็นไทยหรือได้สัญชาติไทยแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นคนไทยพลัดถิ่นที่ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ และให้มีสถานะเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย” รศ.ดร.พันธุ์ทิพย์ เสนอว่า ตามมาตรา ๕ คนที่ถือว่าได้รับการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ทันทีเมื่อ พระราชบัญญัติสัญชาติฉบับนี้มีผลบังคับใช้นั้น ควรรวมถึงคนที่ถือบัตรประจำตัวผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทย (บัตรสีเหลืองขอบน้ำเงิน) ซึ่งเป็นคนที่ได้รับการพิสูจน์โดยฝ่ายความมั่นคงแล้วว่าเป็นคนเชื้อสายไทย ปัจจุบันคนกลุ่มนี้บางส่วนถือใบต่างด้าวอยู่ บางส่วนถือบัตรประจำตัวคนไม่มีสถานะทางทะเบียน (บัตรเลข ๐ โดยฐานข้อมูลทางทะเบียนราษฎรสามารถแยกแยะได้ว่าบุคคลใดได้รับการพิสูจน์

มาก่อนว่าเป็นคนเชื้อสายไทย) ซึ่งความจริงคนกลุ่มนี้ควรได้รับการแปลงสัญชาติเป็นไทยแล้ว แต่ด้วยเหตุผลความล่าช้า และปัญหาเศรษฐกิจของเจ้าตัวจึงอาจจะไม่ได้ดำเนินการแปลงสัญชาติเป็นไทย

เหตุผลที่ควรรับรองคนกลุ่มนี้ด้วย เพราะสาระสำคัญของพระราชบัญญัติสัญชาติฉบับนี้คือรับรองสถานะบุคคลของกลุ่มเป้าหมายคือคนเชื้อสายไทยที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของประเทศอื่นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขต และในเมื่อคนถือบัตรประจำตัวผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทย (บัตรสีเหลืองขอบน้ำเงิน) ก็เป็นผู้ได้รับการสำรวจและยอมรับมาแล้วว่าเป็นคนไทยพลัดถิ่น (คนเชื้อสายไทย) จึงไม่ควรอย่างยิ่งที่จะรับรองสถานะบุคคลตามกฎหมายของคนกลุ่มนี้ให้แตกต่างไปจากคนไทยพลัดถิ่นที่แปลงสัญชาติเป็นไทยหรือถือสัญชาติไทยแล้ว ในเวลาหลังจากพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลบังคับใช้ เพราะเท่ากับว่าเป็นการปฏิบัติต่อกลุ่มเป้าหมายเดียวกันอย่างแตกต่างกัน

สำหรับผลกระทบต่อสิทธิของคนไทยพลัดถิ่นที่ได้รับการรับรองทันทีหลังพระราชบัญญัติสัญชาติฉบับนี้ประกาศใช้ กับคนไทยพลัดถิ่นที่ยังต้องเข้าสู่กระบวนการพิสูจน์นั้น รศ.ดร.พันธุ์ทิพย์ ได้นำเสนอประเด็นในเรื่องสิทธิในการเลือกตั้งของคนสัญชาติไทย (สิทธิในการเลือกตั้ง เป็นสิทธิพลเมือง) โดยยกตัวอย่าง กรณีที่อาจจะเกิดขึ้นจริงในสังคมไทยเช่น ครอบครัวคนไทยพลัดถิ่นนั้น อาจจะมีสมาชิกบางคนได้รับการแปลงสัญชาติเป็นไทยแล้วตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๐ แต่บางคนยังคงถือบัตรประจำตัวผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทย ซึ่งหากมาตรา๕ ไม่ได้รับการแก้ไข เมื่อถึงวันที่พระราชบัญญัติสัญชาตินี้มีผลบังคับใช้ และเกิดการเลือกตั้งขึ้น คนไทยพลัดถิ่นในครอบครัวเดียวกันอาจจะเป็นพี่น้อง บิดามารดากัน คนที่ได้รับการแปลงสัญชาติแล้วก็สามารถใช้สิทธิเลือกตั้งได้ ขณะที่อีกคนยังใช้สิทธิไม่ได้ ซึ่งรายละเอียดในส่วนนี้อาจจะนำไปสู่ปัญหาทางการเมืองได้

คนไทยพลัดถิ่น^๑

คนไทยพลัดถิ่น หรือที่ทางราชการเรียกว่า ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทยเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ไทยสยาม ที่อพยพมาอยู่ตั้งแต่ก่อนสมัยสุโขทัย หลังการยึดครองของอังกฤษ ชาวไทยเหล่านี้จึงกลายเป็นสัญชาติพม่า แต่ก็ยังไปมาหาสู่กับญาติพี่น้องฝั่งไทยตลอด และมีชาวไทยในเขตตะนาวศรีที่เข้ามาทำคลอดในฝั่งไทย และต้องการให้บุตรเป็นสัญชาติไทย เพราะมีความเกี่ยวข้องกับฝั่งไทย และส่วนใหญ่ทางแถบจังหวัดเกาะสอง (วิกตอเรียพอยท์) ของพม่าก็มีชาวไทยมากมาย แต่ในปัจจุบันยังถือว่าชาวไทยกลุ่มนี้เป็นกลุ่มคนไร้สัญชาติ

ประเภทของคนไทยพลัดถิ่น

ในเขตพม่าไทยพลัดถิ่นตั้งหลักแหล่งบริเวณเกาะสอง (Kawthaung) ลุ่มแม่น้ำลึงเคียะ (Lenya) ลุ่มแม่น้ำตะนาวศรี (Tennasserim) และลุ่มน้ำกระบุรีหรือปากจั่น จากหมู่บ้านหรือชุมชนต่างๆ เกือบ ๑๐๐ แห่ง แบ่งเป็น ๓ กลุ่ม คือ

๑. ไทยพุทธปักข์ใต้ ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชนหรือหมู่บ้านในและรอบๆ ตำบลสิงขร เช่น สิงขร ทุ่งมะพร้าว ทุ่งมะม่วง วังจำปา วังจระเข้ ยางชุม กระเบื้องถั่วย ทรายขาว แหลมยวน ปากคลอง ทุ่งข่า หัวยทรายขาว ทุ่งทองกลาง หาดแก้ว ยางขวาง ตลิงแดง วังใหญ่ หนองโพง ลำมะเท็งและมุกโพรง ในและรอบๆ ตำบลบกเปียน (Bokpyin) เช่น บกเปียน บกเปียนนอก ลึงเคียะ ทุ่งนาไทร หนองเต่า ทุ่งยาว ในแหลม คลองเพชร ทุ่งกร่ำ นิลขวาง ทุ่งแดง ทุ่งใหญ่ เขาพัง สองแพร์ หินลาย บ้านหลา ทุ่งค้อ ตะเภาสุด บางสมภาร ชีไฟ ตลิงชัน กะแด ห้างเคียน ทุ่งเห็ด ทุ่งย่น ทุ่งสะเม็ด ทุ่งใหญ่ ทุ่งพี หัวช้าง ห้างปรุ กระระฐรี (ตลาดสุหรี) ป่าจาก คลองจระเข้ กระทั่งทองหอย ไร่ใต้ แม่ติ บ้านดอน ทุ่งปลีก กะทั่งและทรายปู และในและรอบๆ ตำบลมะลิวัลย์หรือมะลิยน เช่น เขาพัง คลองบางซอ่อน มะลิวัลย์และมะรังหรือमारาง

๒. ไทยมุสลิม ส่วนใหญ่อาศัยอยู่บริเวณด้านตะวันตกของเกาะสองในชุมชนต่างๆ เช่น คลองลามา เกาะซินตง เจ็ดไม้ แปดไม้ เก้าไม้ สิบไม้ สิบเอ็ดไม้ แหลมแรด หาดยาว บ้านเหนือ ปากคลอง แม่ปุเต๊ะ บ้านควน หัวแหลมทราย ช้างพัง อ่าวจัน อ่าวจากนอก อ่าวจากใน อ่าวไบบ้านทร หาดทรายแดง อ่าวใหญ่ เกาะหลา คลองหม้อขาว คลองหลา แหลมบ้า อ่าวบ้า แหลมสระ กลุ่มนี้เป็นกลุ่มไทยมุสลิมที่พูดภาษาไทยปักข์ใต้ และมีเครือญาติที่สัมพันธ์กับคนฝั่งไทย เช่น ตะกั่วป่าและบางกล้วย จังหวัดระนอง

^๑ ที่มา : สำนักข่าวเจ้าพระยา. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.chaoprayanews.com>

วันจันทร์ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๔ เวลา ๑๐:๑๖

๓. ไทยเชื้อสายลาว ในช่วงก่อนปี พ.ศ. ๒๓๙๔ มีกลุ่มชาวไทยเชื้อสายลาวอพยพออกมาจากแดนไทยแถบจังหวัดราชบุรี เข้าไปอาศัยในเมืองทวาย, เมะลาลัง, มะริด และตะนาวศรี และนำสินค้าเข้ามาค้าขายที่บ้านจางวางบัวโรย แขวงเมืองราชบุรี ปัจจุบันชาวไทยเชื้อสายลาวอาศัยอยู่ในเขตตำบลคลองใหญ่ (เหนือตำบลสิงขร) โดยมีชาวอีสานอาศัยอยู่ในหมู่บ้านท่าตะเธิยะเป็นกลุ่มคนที่อพยพจากภาคอีสานเข้าไปตั้งหลักแหล่งเมื่อประมาณหลายสิบปีก่อน ปัจจุบันมีประมาณ ๕๐๐ คน ชุมชนคลองใหญ่เป็นไทยที่พูดภาษาอีสาน อพยพจากจังหวัดอุดรธานีและจังหวัดเพชรบุรีเข้าไปทำมาหากินในตำบลคลองใหญ่ก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง อย่างไรก็ตามจากแผนที่ที่จัดทำโดยฝรั่งชี้ว่าตำบลคลองใหญ่เป็นที่ตั้งหลักแหล่งของสยามอพยพมาก่อนปี ค.ศ. ๑๘๕๔ คนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่สืบทอดวัฒนธรรมจากอีสาน เช่น การทำประเพณีบุญบั้งไฟ และเลี้ยงปู่ตาหรือผีประจำหมู่บ้าน และรักษาวัฒนธรรมอีสานได้เป็นอย่างดี

ประมาณการตัวเลข

ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๓๐ กลุ่มคนไทยที่อาศัยอยู่ในเขตบริเวณเกาะสอง ลุ่มแม่น้ำลึงเคี้ยว ตะนาวศรีและลุ่มน้ำกระบุรี มีประมาณ ๑๑,๒๕๘ คน แยกเป็นไทยมุสลิมประมาณ ๑๘,๒๘๐ คน ไทยพุทธ ๒๒,๙๗๘ คน แต่ปัจจุบันบางส่วนได้อพยพกลับเข้าตั้งหลักแหล่งในฝั่งไทยและกลายเป็นคนไทยพลัดถิ่นในฝั่งไทย (ตัวเลขนี้ ไม่รวมคนไทยในมะริด และสะเทิมที่เอกสารฝรั่งที่จะกล่าวถึงถัดไประบุว่ามีความประมาณ ๑๙,๐๐๐ คนในปี ค.ศ. ๑๙๐๑)

นอกจากเขตตะนาวศรีที่มีชาวไทยพลัดถิ่นแล้ว ในรัฐกะเหรี่ยงก็มีชุมชนชาวไทยที่เข้าไปค้าขายในเมืองเมียวดี โดยบางส่วนได้อพยพกลับเข้ามาในไทยโดยทางจังหวัดตาก ชาวไทยพลัดถิ่นในไทยกระจายอยู่ตามเขตเมืองและชนบทของจังหวัดตาก ระนอง ชุมพร พังงา และประจวบคีรีขันธ์

ข้อมูลที่มีอยู่ระบุว่า คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้สัญชาติไทยกับไทยพลัดถิ่นโดยการแปลงสัญชาติจำนวน ๗,๘๔๙ คน ไทยพลัดถิ่นจำนวน ๒,๐๐๐ คนกำลังยื่นคำร้องให้รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยพิจารณา ที่เหลืออีก ๕,๐๐๐ คนยังมีได้ยื่นคำร้องกล่าวโดยสรุป ในช่วงปี ๒๕๔๐ มีไทยพลัดถิ่นในไทยอย่างน้อย ๑๔,๘๔๙ คน ในจำนวนนี้มีคนไทยพลัดถิ่น ๗,๐๐๐ คน และไทยพลัดถิ่นที่ได้รับการแปลงสัญชาติเพื่อรอความเป็นไทยธรรมดาในอีก ๒๕ ปีข้างหน้าจำนวน ๗,๘๔๙ คน

กลางปี พ.ศ. ๒๕๔๕ เครือข่ายไทยพลัดถิ่นสำรวจไทยพลัดถิ่นในเขตจังหวัดระนองและอำเภอท่าแซะจังหวัดชุมพร พบไทยพลัดถิ่นจำนวน ๔,๗๔๐ คน อาศัยอยู่ในเขตอำเภอสุขสำราญ ๓๗๐ คน อำเภอเกาะเปอร์ ๕๙๐ คน อำเภอละอุ่น ๔๘๐ คน อำเภอกระบุรี ๑,๓๕๐ คน อำเภอเมืองระนอง ๑,๓๕๐ คน อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ๖๐๐ คน ตัวเลขนี้ไม่รวมไทยพลัดถิ่นในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งมีไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ครอบครัวหรือประมาณไม่น้อยกว่า ๗,๐๐๐ คน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่บริเวณด่านสิงขร อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ อำเภอทับสะแก อำเภอบางสะพาน และอำเภอบางสะพานน้อย และไทยพลัดถิ่นในจังหวัดพังงา และจังหวัดตาก ที่ยังไม่มีข้อมูลบันทึก

ในส่วนของคุณข้อมูลชาวบ้าน จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของคณะทำงานคนไทยพลัดถิ่นกับสำนักงานประสานงานองค์กรชาวบ้าน จ.ระนอง ในปี ๒๕๔๕ จำนวน ๖ อำเภอ โดยสำรวจตั้งแต่ต้นตระกูลเพื่อดูความสัมพันธ์ทางเครือญาติ ครอบครัว รายบุคคล พบว่ามีคนไทยพลัดถิ่นจำนวนประมาณ ๔,๗๐๐ คน กระจายอยู่พื้นที่ดังต่อไปนี้ อ.สุขสำราญ ๓๗๐ คน อ.กะเปอร์ ๕๙๐ คน อ.เมืองที่บ้านห้วยปลิง ๓๕๐ คน เขตเทศบาลเมือง ๑,๐๐๐ คน อ.ละอุ่น ๔๘๐ คน อ.กระบุรีที่บ้านหาดจิก ๖๕๐ คน เขตเทศบาลตำบลน้ำจืด ๗๐๐ คน และ อ.ท่าแซะ จ.ชุมพร ๖๐๐ คน

ภูมิหลัง

คนไทยพลัดถิ่นปรากฏตัวอย่างแพร่หลายในสังคมไทยเมื่อประมาณ ๕ ปีที่ผ่านมา เพื่อบอกกล่าวกับคนไทยในสังคมรับรู้เรื่องราวของคนไทยพลัดถิ่นว่า เมื่อ ๑๔๐ ปีก่อน เจ้าอาณานิคมอังกฤษที่ครอบครองพม่าได้ขอคืนแดนตอนใต้ฝั่งตะวันตกของสยามคือ มะริด ทวาย ตะนาวศรี เมื่อปี พ.ศ.๒๔๑๑ ให้เป็นของอังกฤษ

การทำสนธิสัญญาแบ่งแยกดินแดนครั้งนั้นทำให้สยามเสียดินแดนเป็นครั้งที่ ๒ ส่งผลให้คนไทยที่อาศัยอยู่ในดินแดนนั้นติดอยู่ฝั่งนั้น เป็นคนไทยที่รอคอยการไปทวงเอาดินแดนคืนอยู่ที่นี่แม้ดินแดนจะตกเป็นของอังกฤษแต่คนไทยพลัดถิ่นไม่ได้สูญเสียความเป็นไทย บรรพบุรุษปลุกฝังความเป็นไทย นึกถึงแผ่นดินแม่อย่างเหนียวแน่นมาหลายชั่วอายุคน แต่หลังจากประเทศพม่าได้อิสรภาพจากอังกฤษเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๑ และเกิดรัฐบาลทหารพม่าปกครองแบบเผด็จการทหาร ส่งผลด้านลบต่อชนกลุ่มน้อยของประเทศพม่าทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นกระเหรี่ยง มอญ ไม่วั้นแม้แต่กับกลุ่มคนไทยที่ติดแผ่นดินอยู่ในฝั่งนั้น

การกระทำความรุนแรงต่อคนไทยพลัดถิ่นของรัฐบาลทหารพม่า ทำให้พวกเขาต้องอพยพโยกย้ายกลับเข้ามายังแผ่นดินแม่ มาอยู่กับญาติพี่น้องในฝั่งไทย พวกเขาพูดไทยปักษ์ใต้ มีวัฒนธรรมประเพณีเหมือนไทยปักษ์ใต้ แต่ปัญหาของการไม่มีบัตรประชาชนไทยทำให้คนไทยพลัดถิ่นถูกเบียดขับให้เป็นอื่น ไม่สิทธิตามความเป็นพลเมืองไทยในแง่ของกฎหมาย และในแง่ของความเป็นมนุษย์บางครั้ง

คนไทยพลัดถิ่นถูกรังเกียจและกล่าวหาว่าเป็นพม่าจากสังคมที่เขาอยู่ร่วมด้วย ทำให้บางครั้งพวกเขาถูกจับกุม คุมขังเพราะข้อหาคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง เผชิญปัญหาสารพันที่คนต่างด้าวประสบเป็นเวลานับสิบสิบปีที่คนไทยพลัดถิ่นไม่มีที่ยืนในเมืองแม่ ต้องอยู่อย่างหลบซ่อนเหมือนแรงงานต่างด้าว

เริ่มเกิดกลุ่มคนไทยพลัดถิ่นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๕ เมื่อรัฐบาลมีนโยบายช่วยเหลือคนจนด้วยเงินชิฟ (SIF) จึงกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชนเข้ามาทำงานตั้งกลุ่มออมทรัพย์ที่จังหวัดระนอง คนไทยพลัดถิ่นส่วนหนึ่งได้เข้าร่วมกลุ่ม แต่เมื่อถูกถามถึงหลักฐานที่ต้องใช้ในการเข้าเป็นสมาชิก เช่น บัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน คนไทยพลัดถิ่นไม่มีหลักฐานเหล่านี้ จึงเกิดการถูกปัญหาของพวกเขาในเวลาต่อมา จึงได้ทราบถึงจำนวนคนไทยพลัดถิ่นที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในพื้นที่จังหวัดระนอง ประจวบคีรีขันธ์ จึงได้เกิดการตั้งกลุ่มแก้ปัญหาการคืนสัญชาติไทยขึ้นในเวลาต่อมา ในนามเครือข่ายการแก้ปัญหาการคืนสัญชาติไทย จังหวัดระนอง ประจวบคีรีขันธ์

ขาดสิทธิใดบ้าง ?

- ไม่มีสิทธิได้รับการบริการขั้นพื้นฐานจากรัฐ เช่น การแจ้งเกิด การเรียน การทำงาน การเดินทาง การสมรส การตั้งครอบครัว การเป็นเจ้าของสิ่งหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ ตลอดจนถึงการแจ้งตาย

อนึ่ง อาจกล่าวได้ว่า คนไทยพลัดถิ่น ไม่ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานจากการบริการภาครัฐ ทำให้ตอนนี้ สถานภาพของพวกเขาไม่ต่างไปจาก คนเร่รอน ก็ว่าได้ ฉะนั้นสิ่งที่จำเป็นที่สุดสำหรับกลุ่มคนเหล่านี้ก็คือ “การได้มาซึ่งสัญชาติ”

การดำเนินการของคนไทยพลัดถิ่น ?

นายสุทิน กิ่งแก้ว แกนนำเครือข่ายคนไทยพลัดถิ่นจังหวัดระนอง เล่าให้ฟังว่า รัฐบาลไทยมีนโยบายให้สัญชาติไทยแก่คนไทยเหล่านี้ โดยมีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๑๙ ให้แปลงสัญชาติเหมือนกับคนต่างด้าวกลุ่มอื่นๆ โดยยึดเอาวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๑๙ เป็นวันสิ้นสุดการอพยพกลับของคนไทยพลัดถิ่น

อย่างไรก็ตาม จนถึงปัจจุบันนี้ในส่วนของจังหวัดระนองมีคนไทยพลัดถิ่นได้รับการพิจารณาให้ได้รับสัญชาติไทยจำนวน ๖๗๑ คนเท่านั้น ทั้งที่ในความเป็นจริงมีคนไทยพลัดถิ่นนับหมื่นคน

มติคณะรัฐมนตรีสร้างความยุ่งยาก

ปัญหาสำคัญของกลุ่มคนไทยพลัดถิ่นมาจากมติ ครม. ๙ มี.ค. ๒๕๑๙ ที่ทำให้เกิดการแบ่งแยกคนไทยพลัดถิ่น โดยยึดว่าการอพยพมาอยู่ก่อนวันที่ ๙ มี.ค. ๑๙ ถ้าอยู่นานเกิน ๔๐ ปี ให้แปลงสัญชาติ ถ้าอยู่ไม่ถึง ๒๐ ปี ให้เป็นคนต่างด้าว รุ่นลูกจะถือสัญชาติไทยหรือไม่ขึ้นอยู่กับแต่ละอำเภอ ส่วนผู้ที่เข้ามาหลัง ๙ มี.ค. เป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

ทั้งนี้ โดยเฉพาะกลุ่มคนไทยพลัดถิ่นที่เข้าประเทศไทยหลังวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๑๙ ซึ่งรัฐบาลไม่มีนโยบายให้สัญชาติ ทั้งนี้ยังไม่นับรวมลูกหลานของคนไทยพลัดถิ่นที่เกิดในประเทศไทย

ด้าน นายภควินท์ แสงคง ผู้ประสานงานมูลนิธิชุมชนไท จ.ระนอง กล่าวว่า ที่ผ่านมามีการรวมตัวเรียกร้องเพื่อให้รัฐบาลออกกฎหมายคืนสัญชาติมีมานานกว่า ๓๐ ปี แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ใด ผลักดันให้ประสบผลสำเร็จ แม้รัฐธรรมนูญฉบับ ๒๕๕๐ เปิดให้ดำเนินการได้ โดยให้รัฐบาลคืนสัญชาติแก่บุคคลที่เสียสัญชาติจากการเสียดินแดน สำหรับบุคคลที่เคยมีสัญชาติไทย เดินทางกลับเข้ามาดินแดนไทยหลัง พ.ศ. ๒๔๑๑ ให้ได้รับสิทธิในการคืนสัญชาติ

ทำไมรัฐบาลไม่แก้ปัญหานี้ ?

ปัญหาเรื่องคนไทยพลัดถิ่นนั้น รัฐบาลในยุคที่สมัย ก็ไม่ได้นำปัญหานี้ไปเป็นวาระเด่นแต่ประการใด เพราะพลังเสียงในการรวมตัวของกลุ่มนี้มีจำนวนน้อยจนเกินไป และการรวมตัวก็ไม่เป็นรูปธรรม กล่าวคือ ไม่มีการจัดตั้งผู้รับผิดชอบในการขับเคลื่อนปัญหานี้มากนัก

จนเมื่อมาถึงเวลาที่กลุ่มคนเหล่านี้ ตระหนักถึงการรวมตัว จึงทำให้ปัญหาเรื่องคนไทยพลัดถิ่น ค่อยมีความน่าสนใจมากขึ้น ตลอดจนความช่วยเหลือขององค์กรต่างๆ เช่น กระทรวงสาธารณสุข ในการให้ข้อมูลตัวเลขและสถิติ ตลอดไปจนถึง บุคคลต่างๆ ที่ยื่นมือมาให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอด ก็เป็นทิศทางนำไปสู่การพัฒนาที่ดี

สถานการณ์ล่าสุด ความเอื้ออำนาจของรัฐธรรมนูญ ปี ๕๐ ให้กลุ่มคนไทยพลัดถิ่น ในการทวงคืนสิทธิทางสัญชาติ โดยทางรัฐบาลอภิสิทธิ์ ได้ตั้งคณะกรรมการเพื่อแก้ปัญหา ระดับประเทศแล้ว ถือเป็น การนำไปสู่การแก้ปัญหา เชื่อว่ารัฐบาลน่าจะดำเนินการได้ไม่ช้า และเครือข่ายฯ จะไม่มีข้อกังวลใดๆ หากรัฐบาลตั้งใจช่วยเหลืออย่างจริงจัง และจากการสำรวจ กลุ่มบุคคลมีความชัดเจน ๕,๘๘๗ คน ยืนยันว่าไม่มีการสวมสิทธิ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์พร้อม จะทำงานร่วมกับทุกหน่วยงาน ทำให้เกิดกระบวนการตรวจสอบที่ชัดเจนถึงตัวเลขอันพัฒนา ไปสู่การแก้ไขเป็นขั้นเป็นตอน

การเคลื่อนไหวล่าสุด (เมื่อวันที่ ๒๔ ม.ค. ๒๕๕๔)

กลุ่มคนไทยพลัดถิ่นจากหลายจังหวัดในภาคใต้เกือบ ๓๐๐ คน ที่เดินด้วยเท้ามุ่งหน้าสู่ “รัฐสภา” เพื่อทวงถามร่าง พ.ร.บ.สัญชาติ ที่รอเข้าพิจารณาในสภามากกว่า ๒ ปี ดังนั้น นี่ถือเป็น ความเคลื่อนไหวล่าสุด หลังการตัดสินใจของ ครม.ที่จะนำ พ.ร.บ. ดังกล่าวไปพิจารณา แต่เรื่อง ดังกล่าวก็เงียบไปเป็นเวลานาน ทำให้กลุ่มคนไทยพลัดถิ่นตัดสินใจ เคลื่อนไหว อีกครั้ง

ภาคผนวก

การกดขี่ข่มเหงของทหารพม่าที่มีต่อคนไทยพลัดถิ่นมีหลายรูปแบบ อาทิ

๑. ขูดรีดภาษี โดยผลผลิตต้องแบ่งรัฐบาลครึ่งหนึ่งไม่ว่า นาจะล่มหรือผลผลิตตกต่ำ
๒. เกณฑ์แรงงานไปสร้างสาธารณูปโภคเป็นเดือนๆ ตามระบอบสังคมนิยมแบบทหารพม่า นอกจากประชาชนจะเสียค่าใช้จ่ายระหว่างการทำงานด้วยตนเองแล้ว ภารกิจไร่นาทางบ้าน ก็เสียหายตามไปด้วย เพราะแรงงานที่ถูกเกณฑ์ไปทำงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานชายที่เป็นหลัก ของครอบครัว
๓. ถูกเกณฑ์ไปเป็น “ปอตา” หรือคนแบกของให้กับกองทัพ ในช่วงที่รัฐบาลทหารพม่ารบกับชนกลุ่มน้อย เป็นโล่หรือกำแพงมนุษย์ให้กับทหารพม่า ส่วนใหญ่ไม่ตายก็พิการ ถ้าตายทหารพม่า ก็จะทิ้งศพไว้โดยไม่พากลับมา หากบาดเจ็บก็ปล่อยทิ้งไว้ ปล่อยให้เป็นโชคชะตาของคนๆ นั้น น้อยนักที่ทหารพม่าจะนำตัวกลับมาด้วย
๔. การข่มขู่เอาที่ดินที่ทำกินและขับไล่ให้กลับแผ่นดินแม่ กระทำโดยทหารพม่า ส่วนใหญ่คนไทยพลัดถิ่นหนีมาโดยไม่สามารถขายทรัพย์สินได้ บางคนมีที่นาเป็นสิบไร่ ผูกวัวควายเป็นสิบตัว และบ้านไม้หลังขนาดใหญ่ แต่ไม่สามารถหวน

บริบทคนไทยพลัดถิ่น

ลึกเข้าไปสุดซอย ๑๐ แถบถนนสะพานปลา จังหวัดระนอง อาณาบริเวณด้านในสุดซอย มีกลุ่มบ้านกลุ่มใหญ่ปะปนกันอยู่เกือบร้อยหลังคาเรือน แถบนั้นเป็นที่รู้จักกันทั่วไปว่าเป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของ “คนไทยพลัดถิ่น” หรือผู้คนในละแวกนั้นรู้จักกันในนาม “คนสองน้ำ”

ก่อนที่คำว่าไทยพลัดถิ่นจะเป็นที่รู้จักกันทั่วไปเมื่อห้าปีที่ผ่านมานี้ คำหลังนั้นนั้นถูกเรียกอย่างมีนัยของการกีดกันให้เป็นอื่น ไม่ยอมรับว่าคนกลุ่มนี้มีความเป็นไทยไม่แตกต่างไปจากคนไทยที่เกิดในแผ่นดินไทย ประชากรเกือบครึ่งหนึ่งในละแวกนั้นเป็นคนไทยที่เดินทางมาจากฝั่งพม่า ที่เรียกว่าเมืองปกเปียน (ปกเปียน เป็นหมู่บ้านที่อยู่ในอำเภอเกาะสอง ตามการแบ่งเขตการปกครองแบบใหม่ของประเทศสหภาพพม่า ซึ่งในอดีตเป็นพื้นที่ที่เรียกว่าเขตมะริด ตะนาวศรี สิงขร หรือมณฑลตะนาวศรีหรือตะนิ้นต่าย)

กลุ่มคนที่เข้ามาอยู่ก่อนตั้งรกรากอยู่ในซอย ๑๐ มาประมาณ ๓๐ ปีแล้ว บ้านเรือนบางหลังสร้างอย่างมั่นคงถาวร เป็นเรือนปูนลงหลักปักฐานสวยงาม บ้างเป็นเรือนไม้ขนาดใหญ่ คนเหล่านี้มีญาติพี่น้องร่วมสายเลือดอยู่ในฝั่งประเทศไทย ทรัพย์สินของใช้ของญาติเป็นเจ้าของทรัพย์สิน ในขณะที่เดียวกันบ้านเรือนอีกหลายหลังยังคงมีสภาพทรุดโทรม และบางส่วนเป็นบ้านเช่า สิ่งเหล่านี้บ่งบอกถึงสภาพชีวิตของคนพลัดถิ่นที่ไม่มั่นคง เลื่อนลอย เหมือนไร้ตัวตนกับสถานภาพคนไทยพลัดถิ่น ซึ่งฝังลึกลงไปในชีวิตใจ

นางน้ำ อุปถัมภ์ หญิงสาววัย ๓๖ ปี เธอเป็นลูกหลานไทยที่ติดอยู่ฝั่งพม่า เมื่อครั้งประเทศอังกฤษทำสนธิสัญญาปักปันเขตแดนระหว่างอังกฤษกับไทยเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๑๑ (ไทยกับอังกฤษทำสนธิสัญญากำหนดเขตแดนกันไว้ ๓ ฉบับ ในปี พ.ศ. ๒๔๑๑, ๒๔๗๔ และ ๒๔๗๕

ในปี พ.ศ. ๒๔๑๑ มีการทำสนธิสัญญากำหนดเขตแดน Tenasserim and the Adjacent of the Kingdom of Siam มาตราส่วน ๑ นิ้วต่อ ๘ ไมล์แสดงพรมแดนต่อจากปากน้ำปากจั่นออกไปในทะเล แยกเกาะวิกคองเรียเข้าไปในเขตพม่า และเกาะเล็กๆ ไม่มีชื่อในบริเวณนั้น ๔ เกาะให้อยู่ในเขตไทย-อ่านรายละเอียดใน สิริพร สมบูรณ์บุรณะ, รัฐชาติ ชาติและครอบครัว ความอยู่รอดของชุมชนข้ามชาติบนเส้นพรมแดนไทย-พม่า

กรณีศึกษาชุมชนคนไทยพลัดถิ่นระนอง-เกาะสอง (ไทย-พม่า), วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์) เมื่อ ๑๔๐ ปีก่อน ประวัติศาสตร์ไทยในตำราเรียนบันทึกเรื่องราวของการเสียดินแดนไทยให้กับประเทศอังกฤษในยุคล่าอาณานิคม แต่ไม่มีการบันทึกเรื่องราวของชีวิตคนไทยสองฟากฝั่งที่ถูกแบ่งแยกจากกันด้วยการบังคับของเส้นเขตแดน

ทว่าเรื่องราวความเป็นไทยยังคงฝังรากลึกบันทึกอยู่ในจิตใจและร่างกายของผู้คนบนอีกฟากฝั่งหนึ่ง แม้อินแดนตกเป็นของพม่าโดยอำนาจอาณานิคมของอังกฤษเมื่อ ๑๔๐ ปีก่อน แต่หัวใจไม่ได้ตกเป็นของพม่า กลับเข้มข้นในความเป็นคนไทยโดยการถ่ายทอดต่อกันมาสู่ลูกหลานนี้...เป็นคนหนึ่งที่หัวใจและร่างกายของเธอรับหน้าที่เป็นตัวบันทึกความเป็นไทยจากปู่ย่าตาทวด เธอสามารถบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ของความเป็นไทยในฝั่งนั้นได้อย่างละเอียดประหนึ่งว่าเหตุการณ์ประวัติศาสตร์นั้นเกิดขึ้นไม่กี่ปี

บอกเล่าชีวิตจริง (๑)

น้ำ เดินทางเข้ามาอยู่จังหวัดระนองตั้งแต่อายุ ๑๔ ปี โดยนำชายซึ่งอยู่ในประเทศไทยรับเป็นบุตรบุญธรรม ต่อมาเธอได้เป็นไทยเมื่อได้บัตรประชาชนตามพ่อบุญธรรม บัตรประชาชนที่เป็นสัญลักษณ์แห่งสัญชาติไทยโดยสมบูรณ์แบบตามกฎหมาย แม้ว่าเธอจะได้บัตรประชาชนไทยแล้วก็ตาม เธอยังเชื่อมั่นและยืนยันว่าเมื่อก่อนได้บัตรประชาชนไทย เธอก็คือคนไทยที่ไปพลัดถิ่น เพราะลัทธิล่าอาณานิคม

ตั้งแต่เธอจำความได้ คนพม่าฝั่งนั้นก็เรียกพวกเธอว่า “ไท้” หรือ “ฉ่า” ซึ่งหมายถึงคนไทย ชาวพม่ามักเรียกคนไทยฝั่งนั้นด้วยคำว่า “ไท้” ก่อนชื่อเสมอ เช่น “ไท้น้ำ” หรือ “ฉ่าน้ำ” โดยมีนัยว่าหญิงสาวชื่อน้ำเป็นคนไทย นั้นแสดงว่า ชาวพม่าฝั่งกระบุรีนก็ยอมรับและเล่าต่อกันมาว่า คนที่อยู่ติดแผ่นดินฝั่งนั้นคือคนไทย คนไทยพลัดถิ่นที่อยู่ติดแผ่นดินนี้จึงต่างไปจากพวกเขา ต่างในความเป็นคนร่วมวัฒนธรรมและร่วมชาติที่ไม่เหมือนชาวพม่า

คนเฒ่าคนแก่ รวมไปถึงตายายของเธอปลุกฝังเรื่องราวการเสียดินแดนและเรื่องราวของสงครามระหว่างไทยกับพม่าให้กับคนรุ่นหลังๆ ทราบ โดยเฉพาะเรื่องเล่าของ “ศึกกลาง” คนไทยพลัดถิ่นแถบจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ระนอง พังงา มักเล่าถึงเรื่องราวเล่าขานเกี่ยวกับศึกกลางเมื่อปี พ.ศ.๒๓๒๘ (ค.ศ.๑๗๘๕) สมัยพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก รัชกาลที่ ๑

ศึกกลางครั้งนั้นส่งผลต่อชีวิตผู้คนในกลางอย่างมาก (ผลกระทบของสงครามระหว่างไทยกับพม่าในศึกกลางมีการค้นคว้าบันทึกเรื่องราวจากบันทึกประวัติของท้าวเทพกระษัตรีและท้าวศรีสุนทร ว่าหลังศึกกลางบ้านเมืองระส่ำระสายและประชาชนยากจนลง มีการบันทึกเรื่องราวจดหมายของ ท้าวเทพกระษัตรี เขียนถึงเพื่อนชาวอังกฤษชื่อ กัปตันฟานซิทโลห์ มีข้อความว่า “...แต่ที่อยู่ทุกวันนี้ ณ เมืองกลาง พม่าตีเอาบ้านเมืองเป็นจุลาจน อดข้าวปลาอาหารเป็นหนักหนา ตูช่วยกมادتังทำดีบุกอยู่ ณ ตะป้า ได้ดีบุกบ้างเล็กน้อย เอาซื้อข้าวแพง ได้เท่าใดซื้อสินเท่านั้น ...” “... อนึ่ง ตูซำได้จัดดีบุกสิภารา เป็นส่วนเจ้าหลิบแปดภารา ส่วนตูซำสองภารา จัดมาให้แก่ท่านแลเจ้าหลิบนั้น ได้แต่ง ให้เงินเฉียวพี่ชายแลตูซำได้แต่งนายแซมจีน เสมียนอิว คุมเอาดีบุกไปเถิงท่านให้ช่วยจัดข้าวของให้ อนึ่งถ้าข้าว ณ เกาะปูเหล้าปีนัง ชัดสน ขอให้ท่านช่วยแต่งผู้หนึ่ง ผู้ใด ไปช่วยจัดซื้อข้าว ณ เมืองไซ ถ้าได้ข้าวของแล้ว ขอท่านได้ช่วย แต่งสลูบก่าป็น เอมาส่งให้ทัน ณ เดือนสิบเอ็ด เห็นว่าจะได้รอดชื่อ เห็นหน้าท่านสืบไป เพราะในบุญของท่าน และธุระซึ่งว่ามานี้ แจงอยู่แก่ใจ กัปตันลินสันทุกประการ”

จากคำบอกเล่าของบรรพบุรุษทำให้คนไทยพลัดถิ่นทราบว่าญาติของพวกเขาบางส่วนโยกย้ายถิ่นฐานหลังสงครามเพราะหนีความวุ่นวายทางการเมือง และภาวะข้าวยากหมากแพงหลังสงครามเพื่อไปตั้งถิ่นฐานฝั่งนั้น การย้ายถิ่นเป็นการโยกย้ายไปอยู่กับวงศาคุณาญาติที่เดิมตั้งถิ่นฐานอยู่ก่อนแล้ว

บอกเล่าชีวิตจริง (๒)

สำราญ อุปลัมภ์ ชายชราวัย ๖๒ ปี เล่าว่า ทวดของเขาหนีปัญหาหลังศึกสงครามกลางบ้านเมืองวุ่นวายระส่ำระสายแตกเป็นก๊กเป็นเหล่า ราษฎรใช้ชีวิตอย่างฝืดเคือง ทวดเดินทางจากเมืองตะกั่วป่า จังหวัดพังงาข้ามฟากไปยังปกเปียน ซึ่งมีญาติตั้งรกรากอยู่ก่อนแล้ว ทวดจึงตั้งบ้านตั้งเรือนมีลูกมีหลานอยู่ที่นั่น ในช่วงอายุของทวด จึงมีญาติๆ จากฝั่งตะกั่วป่าเดินทางข้ามไปมาเพื่อเยี่ยมเยียนกันอยู่เสมอ ทำให้ลุงสำราญรับรู้ว่ามีญาติอยู่ที่ตะกั่วป่าซึ่งขณะนั้นยังไม่มีเขตแดนประเทศไทย-พม่า

ปกเปียนขณะนั้นเป็นของสยาม (อ้างใน “ถิ่นพลัดไป ไทยพลัดถิ่น” ของรัฐวุฒิ เสนาคำ หน้า ๒๘ ความว่า ...อเล็กซานเดอร์ แฮมิลตันบันทึกว่า ‘กลางศตวรรษที่ ๑๗ กองทัพสยามได้บุกเขตอำนาจอาณาจักรหงสาวดี ยึดครองดินแดนทั้งหมดที่อยู่ใต้เกาะตะมะลงไป’ มะริดเป็นสมบัติของ ‘กษัตริย์สยาม’ นิโคลัส แซร์แวนระบุว่า สยามสมัยพระนารายณ์มีอาณาเขตแผ่ไปยังปัตตานี ลาว ภูเขี้ยว เขมร อังวะ พะโคและมะละกาทั้งหมดเมืองที่สำคัญคือมะริดและภูเก็ต มะริดเป็นเมืองที่สวยงามและปลอดภัยที่สุดในบรรดาเมืองท่าตะวันออก สยามประกอบด้วยจังหวัดสำคัญคือ พิษณุโลก ตะนาวศรี กรุงเทพฯ และเพชรบุรี)

นอกจากปกเปียนแล้ว ยังมีเกาะสอง มะลิวัลย์ มะรัง ตลาดสุหรี ปกเปียน ลังเคียะ อ่าวบ้า อ่าวใหญ่ อ่าวจีน ช้างพัง เกาะขุนตง แหลมแรด แม่ปูเตะ ปะลอ มะริด ตะนาวศรี สิงขร ทวาย ทาดยาวม ไม้ตาย บ้านเหนือ บ้านควน พุโน อ่าวจาก บ้านทอน ทวายแดง คงหลา แหลมบ้า หนึ่งไมล์ สองไมล์ สามไมล์ หกไมล์ เจ็ดไมล์ แปดไมล์ เก้าไมล์ สิบไมล์ สิบเก้าไมล์ ยี่สิบสองไมล์ และสามสิบไมล์ที่เคยเป็นของสยาม คนไทยพลัดถิ่นอาศัยอยู่บนพื้นที่เหล่านี้ จนกระทั่งอีก ๘๓ ปีให้หลัง อังกฤษทำสนธิสัญญาปักปันอาณาเขตระหว่างดินแดนในปกครองอังกฤษ (พม่า) กับไทยเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๑๑ คนไทยเหล่านี้จึงติดอยู่บนแผ่นดินซึ่งกลายเป็นของดินแดนในปกครองของอังกฤษ และต่อมากลายเป็นของประเทศพม่าในเวลาต่อมา

คุณลุงสำราญ เดินทางเข้ามาประเทศไทยตั้งแต่อายุ ๗ ขวบ มาอยู่กับญาติฝ่ายแม่ที่จังหวัดภูเก็ต รั้วเรียนด้วยการบวชเรียนที่วัดสว่างอารมณ์ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต จนกระทั่งมีการสำรวจประชากรไทยตกสำรวจทางทะเลเปียน และมีกฎหมายออกมาว่า ประชากรไทยที่เดินทางมาอยู่ประเทศไทยก่อนปี พ.ศ. ๒๔๑๙ ถือว่าเป็นประชากรตกสำรวจ อนุญาตให้ทำบัตรประชาชนไทยได้ คุณลุงสำราญจึงได้เป็นคนไทยตามหลักของกฎหมายนับตั้งแต่นั้น แต่หากถือตามหลักสายเลือดแล้ว คุณลุงสำราญถือว่าตนเป็นไทยหยั่งรากลึกในแผ่นดินอื่น คนไทยที่นั่น ไม่พูดภาษาพม่า และคนพม่าทราบดีว่าพื้นที่แถบนี้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของคนไทย หรือคนสยาม การเล่าเรียนหนังสือก็เรียนภาษาไทย โดยเล่าเรียนกันในวัด ผู้ชายไทยทุกคนที่นั่นอ่านออก เขียนได้ ส่วนผู้หญิงเรียนกันในบ้าน มีส่วนน้อยที่จะไม่รู้หนังสือไทย

ย้อนกลับไปเมื่อร้อยกว่าปีก่อนสมัยอังกฤษยังปกครองพม่าอยู่ คนไทยอยู่ด้วยความสงบบนผืนดินแห่งนี้ คนพม่ายังไม่รู้กล้าข้ามแดนเข้ามา จึงทำให้ไม่รู้และไม่สามารถฟังภาษาพม่าออก น้ำบอกถึงเรื่องเล่าที่เล่าต่อกันมาว่า ครั้งหนึ่งเกิดเหตุร้ายในหมู่บ้าน ทหารพม่าต้องเข้ามาตรวจสอบและจับคนไทยหลายคนไว้ โดยให้นั่งคุกเข่าหันหลังให้กับทหารและสอบสวนเป็นภาษาพม่า คนไทยไม่เข้าใจภาษาพม่า เวลาทหารพม่าถามอะไรก็ได้แต่เจิบ บางคนสันนิษฐานหรือพยักหน้าแต่เป็นไปด้วยความตระหนกและหวาดกลัวมากกว่าจุดประสงค์อื่น จังหวะนั้นเองพยานหลายคนเห็นทหารพม่าลั่นไกปืนใส่ชายไทยคนหนึ่ง จากนั้นทหารก็จากไป เป็นอันเสร็จสิ้นกระบวนการสอบสวน สอบสวน มาทราบกันทีหลังว่า ทหารถามว่า แกไปขโมยของเขามาใช่ไหม เป็นจังหวะเดียวกับชายคนนั้นพยักหน้าพอดี จึงเกิดการสำเร็จโทษตามกระบวนการของทหารพม่า

น้ำบอกว่า หลังจากเหตุการณ์นั้นส่งผลให้คนไทยพลัดถิ่นจำเป็นต้องเรียนรู้ภาษาพม่าเพื่อเป็นการสื่อสารต่อกัน เมื่อพม่าได้รับเอกราชจากประเทศอังกฤษ (ประเทศสหภาพพม่าได้รับเอกราชจากประเทศอังกฤษเมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๔๑) รัฐบาลทหารพม่าเริ่มเข้ามาควบคุมชนกลุ่มน้อย รวมทั้งคนไทยพลัดถิ่นบนดินแดนดั้งเดิมของสยาม จึงเริ่มมีการตั้งโรงเรียนพม่า โรงเรียนบาลสำนักงานท้องถิ่นของทางราชการเข้ามาตั้งฐานในเขตเมืองใหญ่ อย่างเช่นเมืองปกเปียน คนไทยรุ่นหลังๆ จึงจำต้องเข้าโรงเรียนเพื่อเรียนภาษาพม่า ขณะที่คนเฒ่าคนแก่ไม่เคยรู้ภาษาพม่าเลย เมื่อ “นายพม่า” (คำแทนรัฐบาลทหารพม่าที่คนไทยพลัดถิ่นเรียก) ต้องการเข้ามาปกครองชนกลุ่มน้อยมากขึ้น (ประวัติศาสตร์ในช่วงเรียกร้องเอกราชของพม่าเมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๐ ที่ชนกลุ่มน้อยรวมตัวกันต่อต้านเจ้าอาณานิคมอังกฤษ โดยมีเงื่อนไขสนธิสัญญาเมื่อได้รับเอกราชแล้ว ชนกลุ่มน้อยในประเทศพม่ามีสิทธิในการปกครองตนเอง หลังประเทศได้รับเอกราช แต่เมื่อพม่าได้รับเอกราชเมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๔๑ รัฐบาลทหารพม่ากลับไม่ทำตามสัญญา แต่กลับควบคุมและรุกรานชนกลุ่มน้อยในทุกพื้นที่มากขึ้น) คนไทยพลัดถิ่นจึงประสบปัญหาเช่นเดียวกับชนกลุ่มน้อยชาติอื่นๆ โดยถูกรัฐบาลทหารพม่าปฏิบัติอย่างกดขี่ การเข้ามาตั้งด่านทหาร โรงเรียน โรงพยาบาล สำนักงานท้องถิ่น รวมไปถึงการอพยพโยกย้ายคนพม่าเข้ามาในถิ่นของคนไทยพลัดถิ่น จึงเป็นรูปแบบของการเข้ามามีควบคุม แต่ทว่า คนไทยพลัดถิ่นยังคงรักษาวัฒนธรรมประเพณีและภาษาของไทยไว้อย่างเหนียวแน่น โดยผ่านวัดไทยในพื้นที่แถบนั้น ทั้งในสิงขร ลังเคียะ ปกเปียน

หลวงพ่อดัน อายุ ๗๐ ปี เจ้าอาวาสวัดในแหลม ท่านเป็นพระที่เติบโตใน ลังเคียะ บวชเรียนตั้งแต่ยังอยู่ในวัยหนุ่ม ในอดีตท่านเป็นไทยพลัดถิ่นคนหนึ่งที่มีความเป็นไทยเข้มข้น เพราะได้รับการปลูกฝังความเป็นคนไทยจากบรรพบุรุษ ยามที่คนไทยพลัดถิ่นถึงเวลาบวช ต้องบวชกับพระไทยในวัดไทยที่นั่น หรือไม่ก็ต้องมาบวชที่วัดในฝั่งไทย จากนั้นจึงเดินทางไปจำพรรษาที่วัดในสิงขร ปกเปียน ลังเคียะ กรณีหลวงพ่อดันก็เช่นเดียวกัน พ่อแม่ญาติและตัวท่านเองพร้อมใจให้ท่านมาบวชที่วัดปากน้ำจังหวัดชุมพร หลังจากจำวัดที่วัดปากน้ำได้ไม่นาน ท่านก็ต้องเดินทางไปเป็นเจ้าอาวาสที่วัดในแหลมในลังเคียะ ทั้งนี้เพื่อความอบอุ่นใจแก่ชาวไทยพลัดถิ่น คนไทยที่นั่นคุ้นเคยกับศาสนาในวัฒนธรรมไทย พระไทยโกนผม โกนคิ้ว สวมจีวรสีเหลือง ขณะที่พระพม่าโกนผมแต่ไม่เคร่งครัด ยามผมเริ่มยาวขึ้น อีกทั้งไม่โกนคิ้ว สวมจีวรออกน้ำตาลเข้ม พระพม่ารับของจากผู้หญิงโดยตรง

ได้ โดยไม่อาบัติ แต่พระไทยไม่สามารถทำเช่นนั้นได้ เป็นต้น การยืนยันความเป็นไทยในศาสนาอีกประการหนึ่งคือ หลวงพ่อตันบอกว่า ท่านใช้หลักการของกรมศาสนาของไทยในการทำนุบำรุงวัดในแหลม

นอกจากนี้แล้ว วัดในแหลมยังคงเป็นสถานที่สืบทอดวัฒนธรรมไทยและหนังสือไทย ให้ลูกหลานของคนไทยพลัดถิ่นในแถบลังเคียะ ซึ่งประกอบด้วยหมู่บ้านทุ่งใหญ่, แทงแม่, คลองเพชร, บ้านลิ่ง, ควนขนุน, หินลาย, ต่อพัน, ในบ้าน, หนองเต่า, ทุ่งบาน, เขาพัง, ทุ่งกร่ำ, บ้านสะล้า, ทุ่งค้อ ชื่อหมู่บ้านยังคงเป็นชื่อไทย และพูดภาษาไทยได้ ลังเคียะจากคำบอกเล่าของพี่น้องไทยพลัดถิ่นจากลังเคียะ เป็นพื้นที่ห่างไกลความเจริญ ต่างจากปกเปียนซึ่งเป็นเมืองใหญ่กว่า มีความเจริญมากกว่า แต่การประกอบอาชีพไม่ต่างกัน ผู้คนมีอาชีพทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ ที่ลังเคียะเมื่อ ๖๐ ปีก่อนมีจำนวนประชากรประมาณ ๓,๐๐๐ คน (สัมภาษณ์หลวงพ่อตัน เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๒) แต่เมื่อถูกรัฐบาลทหารพม่ารุกรานด้วยวิธีการต่างๆ มากขึ้น ทำให้คนไทยพลัดถิ่นไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ที่ลังเคียะต่อไปได้อีก จึงทยอยหนีกลับมาอยู่ฝั่งไทยมากขึ้นเรื่อยๆ หลวงพ่อตันบอกว่า ปัจจุบันมีบ้านคนไทยในลังเคียะไม่ถึง ๒๐ หลังคาเรือน และไม่มีพระไทยที่วัดในแหลมอีกต่อไปแล้ว ท่านเป็นรูปสุดท้ายที่เป็นเจ้าอาวาสที่นั่น

"คนไทยพลัดถิ่น" ๒ หมิ่นลุ่นได้สัญชาติไทย^๒

เมื่อวันที่ ๒ มี.ค.๕๔ ที่รัฐสภา ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร มีนายชัย ชิดชอบ ประธานสภาผู้แทนราษฎร ทำหน้าที่ประธานซึ่งที่ประชุมลงมติรับหลักการของร่าง พ.ร.บ.สัญชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ. ทั้ง ๕ ฉบับด้วยเสียง ๒๙๐ ต่อ ๒ เสียงโดยใช้ร่างของรัฐบาลเป็นหลัก มีมติตั้งคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ จำนวน ๓๖ คน

ไปพิจารณาแปรญัตติต่อไปโดยร่างทั้ง ๕ ฉบับประกอบด้วยร่างของรัฐบาล และอีก ๔ ฉบับ ได้แก่ร่างของ นายไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ ส.ส.สัดส่วน พรรคประชาธิปัตย์,นางพสุดี ตามไพฑูริย์ ส.ส.สัดส่วน พรรคประชาธิปัตย์และคณะ ร่างฯของนายเชิดชัย วิเชียรวรรณ ส.ส.อุดรธานี พรรคภูมิใจไทยและคณะ รวมร่าง นายณพคุณ รัฐไพฑูริย์ ส.ส.เชียงใหม่ พรรคเพื่อไทยและคณะ ทั้งนี้ปรากฏว่า ส.ส.ทั้งฝ่ายค้านและรัฐบาลได้อภิปรายทั้งสนับสนุน และให้ข้อสังเกตโดยเห็นว่าการกลุ่มคนไทยพลัดถิ่นเหล่านี้ เป็นคนไทยโดยสายเลือดอยู่แล้ว เพียงแต่ตรวจสอบเพราะอาศัยอยู่บริเวณตะเข็บชายแดนไทยและเพื่อนบ้าน ซึ่งถ้าร่างดังกล่าวผ่านจะมีคนไทยพลัดถิ่นที่จะได้ประโยชน์ ๒๐,๐๐๐ คน

อย่างไรก็ตามได้มีการแสดงความเป็นห่วงผลในเรื่องด้านความมั่นคง รวมทั้งเกรงว่าจะมีการทุจริตแสวงหาประโยชน์ในการเรื่องการให้สัญชาติ สำหรับสาระสำคัญของร่างมีเนื้อใกล้เคียงกันซึ่งได้กำหนดนิยามคำว่า "คนไทยพลัดถิ่น" เพื่อแสดงลักษณะของผู้ที่จะได้รับรองเป็นคนไทยพลัดถิ่น คือ มีเชื้อสายไทยที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของประเทศอื่น โดยเหตุอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทยในอดีตซึ่งปัจจุบันผู้นั้นมิได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น และได้อพยพเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นระยะเวลาหนึ่ง และมีวิถีชีวิตเป็นคนไทยโดยได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนตามกฎหมาย รวมทั้งผู้มีลักษณะอื่นทำนองเดียวกันตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยการทะเบียนราษฎร โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกิน ๗ คน มีอำนาจหน้าที่พิจารณาให้การรับรองการเป็นคนไทยพลัดถิ่น พร้อมกำหนดให้ผู้ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวได้รับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นได้รับสัญชาติไทยโดยการเกิดและกำหนดให้บุตรของคนไทยพลัดถิ่นดังกล่าวที่ไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น หรือไม่สัญชาติไทยแล้ว ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย อีกทั้งได้กำหนดให้ร่าง พ.ร.บ.ดังกล่าว มีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนด ๑๒๐ วัน นับจากวันที่ประกาศราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับพร้อมกับพระราชบัญญัติฯ อันจะทำให้การรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นสามารถดำเนินการได้โดยเร็ว

^๒ ที่มา : หนังสือพิมพ์คมชัดลึก [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.komchadluek.net/detail>
(สืบค้นข้อมูล ณ วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๔)

ภาคผนวก

- : พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘
- : ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- : รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
สภาผู้แทนราษฎร
- : ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

พระราชบัญญัติสัญชาติ

พ.ศ. ๒๕๐๘

พระราชบัญญัติ

สัญชาติ

พ.ศ. ๒๕๐๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๘

เป็นปีที่ ๒๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๔๙๕

(๒) พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๖

(๓) พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๙

(๔) พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“คนต่างด้าว” หมายความว่า ผู้ซึ่งมิได้มีสัญชาติไทย

“คณะกรรมการ”^๒ หมายความว่า คณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับสัญชาติ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๒/ตอนที่ ๒๒/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๔ สิงหาคม ๒๕๐๘

^๒ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “คณะกรรมการ” เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.

มาตรา ๕^๓ การได้สัญชาติไทยตามมาตรา ๙ มาตรา ๑๒ หรือมาตรา ๑๒/๑ การเสียสัญชาติไทยตามหมวด ๒ หรือการกลับคืนสัญชาติไทยตามหมวด ๓ ให้มีผลต่อเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและให้มีผลเฉพาะตัว

มาตรา ๖^๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และยกเว้นค่าธรรมเนียมดังต่อไปนี้ให้ผู้ใดเป็นการทั่วไปหรือเฉพาะรายตามที่เห็นสมควร

- (๑) ค่าขอแปลงสัญชาติเป็นไทย
 - (๒) หนังสือสำคัญการแปลงสัญชาติเป็นไทย
 - (๓) ค่าขอกลับคืนสัญชาติไทย
- กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
การได้สัญชาติไทย

มาตรา ๗^๕ บุคคลดังต่อไปนี้ย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด

(๑) ผู้เกิดโดยบิดาหรือมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย ไม่ว่าจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักรไทย

(๒) ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย ยกเว้นบุคคลตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง

คำว่าบิดาตาม (๑) ให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับการพิสูจน์ว่าเป็นบิดาของผู้เกิดตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง แม้ผู้นั้นจะมีได้จดทะเบียนสมรสกับมารดาของผู้เกิด และมีได้จดทะเบียนรับรองผู้เกิดเป็นบุตรก็ตาม^๖

มาตรา ๗ ทวิ^๗ ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย โดยบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว ย่อมไม่ได้รับสัญชาติไทย ถ้าในขณะที่เกิดบิดาตามกฎหมายหรือบิดาซึ่งมิได้มีการสมรสกับมารดาหรือมารดาของผู้นั้นเป็น

(๑) ผู้ที่ได้รับการผ่อนผันให้พักอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย

(๒) ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้เข้าอยู่ในราชอาณาจักรไทยเพียงชั่วคราว หรือ

(๓) ผู้ที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

^๓ มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

^๔ มาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

^๕ มาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

^๖ มาตรา ๗ วรรคสอง เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

^๗ มาตรา ๗ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในกรณีที่เห็นสมควร รัฐมนตรีจะพิจารณาและสั่งเฉพาะรายหรือเป็นการทั่วไปให้บุคคลตามวรรคหนึ่งได้สัญชาติไทยก็ได้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด^๕

ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทยซึ่งไม่ได้สัญชาติไทยตามวรรคหนึ่งจะอยู่ในราชอาณาจักรไทยในฐานะใด ภายใต้เงื่อนไขใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรและสิทธิมนุษยชนประกอบกัน ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎกระทรวงดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง^๖

มาตรา ๘ ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทยโดยบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว ย่อมไม่ได้สัญชาติไทย ถ้าขณะที่เกิดบิดาหรือมารดาเป็น

- (๑) หัวหน้าคณะผู้แทนทางทูตหรือเจ้าหน้าที่ในคณะผู้แทนทางทูต
- (๒) หัวหน้าคณะผู้แทนทางกงสุลหรือเจ้าหน้าที่ในคณะผู้แทนทางกงสุล
- (๓) พนักงานหรือผู้เชี่ยวชาญขององค์การระหว่างประเทศ
- (๔) คนในครอบครัวซึ่งเป็นญาติอยู่ในความอุปการะหรือคนใช้ ซึ่งเดินทางจากต่างประเทศมาอยู่กับบุคคลใน (๑) (๒) หรือ (๓)

มาตรา ๙ หญิงซึ่งเป็นคนต่างด้าวและได้สมรสกับผู้มีสัญชาติไทย ถ้าประสงค์จะได้สัญชาติไทย ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง การอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ได้สัญชาติไทยให้อยู่ในดุลพินิจของรัฐมนตรี

มาตรา ๑๐ คนต่างด้าวซึ่งมีคุณสมบัติครบถ้วนดังต่อไปนี้ อาจขอแปลงสัญชาติเป็นไทยได้

- (๑) บรรลุนิติภาวะแล้วตามกฎหมายไทยและกฎหมายที่บุคคลนั้นมีสัญชาติ
- (๒) มีความประพฤติดี
- (๓) มีอาชีพเป็นหลักฐาน
- (๔) มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักรไทยต่อเนื่องมาจนถึงวันที่ยื่นคำขอแปลงสัญชาติเป็นไทยเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี
- (๕) มีความรู้ภาษาไทยตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๑ บทบัญญัติในมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) มิให้นำมาใช้บังคับ ถ้าผู้ขอแปลงสัญชาติเป็นไทย

- (๑) ได้กระทำความดีความชอบเป็นพิเศษต่อประเทศไทย หรือได้ทำคุณประโยชน์ให้แก่ทางราชการซึ่งรัฐมนตรีเห็นสมควร
- (๒)^๗ เป็นบุตร ภริยา หรือสามีของผู้ซึ่งได้แปลงสัญชาติเป็นไทย หรือของผู้ได้กลับคืนสัญชาติไทย
- (๓) เป็นผู้ได้เคยมีสัญชาติไทยมาก่อน

^๕ มาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

^๖ มาตรา ๗ ทวิ วรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

^๗ มาตรา ๑๑ (๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

(๔)^{๑๑} เป็นสามีของผู้มีสัญชาติไทย

มาตรา ๑๒ ผู้ใดประสงค์จะขอแปลงสัญชาติเป็นไทย ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ถ้าผู้ประสงค์จะขอแปลงสัญชาติเป็นไทยตามวรรคหนึ่งมีบุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะตามกฎหมายไทย และบุตรนั้นมีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทย อาจขอแปลงสัญชาติเป็นไทยให้แก่บุตรพร้อมกับตนได้ โดยบุตรนั้นได้รับการยกเว้นไม่ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๐ (๑) (๓) (๔) และ (๕)

การอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้แปลงสัญชาติเป็นไทย ให้อยู่ในดุลพินิจของรัฐมนตรี เมื่อรัฐมนตรีเห็นสมควรอนุญาตให้นำความกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต เมื่อได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตแล้ว ให้ผู้ขอแปลงสัญชาติเป็นไทยปฏิญาณตนว่า จะมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อประเทศไทย

เมื่อมีประกาศตามมาตรา ๕ แล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกหนังสือสำคัญการแปลงสัญชาติเป็นไทยให้ไว้แก่ผู้นั้นเป็นหลักฐาน^{๑๒}

มาตรา ๑๒/๑^{๑๓} ในการขอแปลงสัญชาติเป็นไทยตามมาตรา ๑๒ นั้น บุคคลอื่นอาจขอแปลงสัญชาติเป็นไทยให้แก่บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทยได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ผู้อนุบาลตามคำสั่งของศาลอาจขอแปลงสัญชาติเป็นไทยให้แก่คนไร้ความสามารถซึ่งมีหลักฐานแสดงให้เชื่อได้ว่าเป็นผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย โดยให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๐ (๓) และ (๕) และรัฐมนตรีจะยกเว้นให้ไม่ต้องปฏิญาณตนก็ได้

(๒) ผู้ปกครองสถานสงเคราะห์ของรัฐตามที่รัฐมนตรีกำหนด เมื่อได้รับความยินยอมของผู้เยาว์แล้วอาจขอแปลงสัญชาติเป็นไทยให้แก่ผู้เยาว์ซึ่งอยู่ในความดูแลของสถานสงเคราะห์มาน้อยกว่าสิบปี โดยให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๐ (๑) และ (๓)

(๓) ผู้รับบุตรบุญธรรมซึ่งเป็นผู้มีสัญชาติไทยอาจขอแปลงสัญชาติเป็นไทยให้แก่บุตรบุญธรรมที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะซึ่งได้จดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีและมีหลักฐานแสดงให้เชื่อได้ว่าเป็นผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย โดยให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๐ (๑) และ (๓)

การขอแปลงสัญชาติเป็นไทยแทนบุคคลอื่นตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๒

การเสียสัญชาติไทย

มาตรา ๑๓^{๑๔} ชายหรือหญิงซึ่งมีสัญชาติไทยและได้สมรสกับคนต่างด้าวและอาจถือ

^{๑๑} มาตรา ๑๑ (๔) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{๑๒} มาตรา ๑๒ วรรคสี่ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{๑๓} มาตรา ๑๒/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สัญชาติของภริยาหรือสามีได้ตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติของภริยาหรือสามี ถ้าประสงค์จะสละสัญชาติไทยให้แสดงความจำนงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๔^{๑๔} ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งเกิดในขณะที่บิดาหรือมารดาเป็นคนต่างด้าวและได้สัญชาติของบิดาหรือมารดาด้วยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติของบิดาหรือมารดา หรือผู้ซึ่งได้สัญชาติไทยตามมาตรา ๑๒ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๒/๑ (๒) และ (๓) ถ้ายังประสงค์จะถือสัญชาติอื่นอยู่ต่อไป ให้แสดงความจำนงสละสัญชาติไทยตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่มียุครบยี่สิบปีบริบูรณ์

เมื่อได้พิจารณาความจำนงดังกล่าวแล้ว เห็นว่ามีหลักฐานเชื่อถือได้ว่าผู้นั้นอาจถือสัญชาติของบิดาหรือมารดาหรือสัญชาติอื่นได้จริงก็ให้รัฐมนตรีอนุญาต เว้นแต่ในระหว่างประเทศไทยมีการรบหรืออยู่ในสถานะสงคราม รัฐมนตรีจะสั่งระงับการสละสัญชาติไทยรายใดก็ได้

มาตรา ๑๕^{๑๖} นอกจากกรณีตามมาตรา ๑๔ ผู้ซึ่งมีสัญชาติไทยและสัญชาติอื่น หรือผู้ซึ่งได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ ถ้าประสงค์จะสละสัญชาติไทย ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้สละสัญชาติไทย ให้อยู่ในดุลพินิจของรัฐมนตรี

มาตรา ๑๖ หญิงซึ่งเป็นคนต่างด้าวและได้สัญชาติไทยโดยการสมรส อาจถูกถอนสัญชาติไทยได้เมื่อปรากฏว่า

(๑) การสมรสนั้นได้เป็นไปโดยปกปิดข้อเท็จจริง หรือแสดงข้อความเท็จอันเป็นสาระสำคัญ

(๒) กระทำการใด ๆ อันเป็นการกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงหรือขัดต่อประโยชน์ของรัฐ หรือเป็นการเหยียดหยามประเทศชาติ

(๓) กระทำการใด ๆ อันเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

การถอนสัญชาติไทยตามวรรคหนึ่งให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรี^{๑๗}

มาตรา ๑๗^{๑๘} ผู้ซึ่งมีสัญชาติไทยเพราะเกิดในราชอาณาจักรไทยโดยมีบิดาหรือมารดาเป็นคนต่างด้าวอาจถูกถอนสัญชาติไทยได้ เมื่อปรากฏว่า

(๑) ไปอยู่ในต่างประเทศที่บิดาหรือมารดาไม่มีหรือเคยมีสัญชาติเป็นเวลาติดต่อกันเกินห้าปีนับแต่วันที่บรรลุนิติภาวะ

(๒) มีหลักฐานแสดงว่าใช้สัญชาติของบิดาหรือมารดาหรือสัญชาติอื่นหรือฝักใฝ่อยู่ในสัญชาติของบิดาหรือมารดาหรือสัญชาติอื่น

^{๑๔} มาตรา ๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{๑๕} มาตรา ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{๑๖} มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

^{๑๗} มาตรา ๑๖ วรรคสอง เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{๑๘} มาตรา ๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๓) กระทำการใดๆ อันเป็นการกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงหรือขัดต่อประโยชน์ของรัฐหรือเป็นการเหยียดหยามประเทศชาติ

(๔) กระทำการใดๆ อันเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

การถอนสัญชาติไทยตาม (๑) หรือ (๒) ให้รัฐมนตรีเป็นผู้สั่ง ส่วนการถอนสัญชาติไทยตาม (๓) หรือ (๔) เมื่อพนักงานอัยการร้องขอ ให้ศาลเป็นผู้สั่ง

มาตรา ๑๘^{๙๙} เมื่อมีพฤติการณ์อันเป็นการสมควรเพื่อความมั่นคงหรือประโยชน์ของรัฐ รัฐมนตรีมีอำนาจถอนสัญชาติไทยของผู้ซึ่งได้สัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง

มาตรา ๑๙ รัฐมนตรีมีอำนาจถอนสัญชาติไทยแก่ผู้ซึ่งได้สัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ เมื่อปรากฏว่า

(๑) การแปลงสัญชาตินั้นได้เป็นไปโดยปกปิดข้อเท็จจริงหรือแสดงข้อความเท็จอันเป็นสาระสำคัญ

(๒) มีหลักฐานแสดงว่าผู้แปลงสัญชาตินั้นยังใช้สัญชาติเดิม

(๓) กระทำการใด ๆ อันเป็นการกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงหรือขัดต่อประโยชน์ของรัฐ หรือเป็นการเหยียดหยามประเทศชาติ

(๔) กระทำการใด ๆ อันเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

(๕) ไปอยู่ในต่างประเทศโดยไม่มีภูมิลำเนาในประเทศไทยเป็นเวลาเกินห้าปี

(๖) ยังคงมีสัญชาติของประเทศที่ทำสงครามกับประเทศไทย

การถอนสัญชาติไทยตามมาตรา นี้ จะขยายไปถึงบุตรของผู้ถูกถอนสัญชาติไทยในเมื่อบุตรนั้นยังไม่บรรลุนิติภาวะและได้สัญชาติไทยตามมาตรา ๑๒ วรรคสองด้วยก็ได้ และเมื่อรัฐมนตรีสั่งถอนสัญชาติไทยแล้วให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ

มาตรา ๒๐^{๑๐๐} (ยกเลิก)

มาตรา ๒๑^{๑๐๑} ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งเกิดในขณะที่บิดาหรือมารดาเป็นคนต่างด้าวและอาจถือสัญชาติของบิดาหรือมารดาได้ตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติของบิดาหรือมารดาถ้าได้รับใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าวแล้ว ให้เสียสัญชาติไทย

มาตรา ๒๒ ผู้ซึ่งมีสัญชาติไทยและได้แปลงสัญชาติเป็นคนต่างด้าว หรือสละสัญชาติไทย หรือถูกถอนสัญชาติไทย ย่อมเสียสัญชาติไทย

^{๙๙} มาตรา ๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

^{๑๐๐} มาตรา ๒๐ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{๑๐๑} มาตรา ๒๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

การกลับคืนสัญชาติไทย

มาตรา ๒๓^{๒๒} ชายหรือหญิงซึ่งมีสัญชาติไทยและได้สละสัญชาติไทยในกรณีที่ได้สมรสกับคนต่างด้าวตามมาตรา ๑๓ ถ้าได้ขาดจากการสมรสแล้วไม่ว่าด้วยเหตุใดๆ ย่อมมีสิทธิขอกลับคืนสัญชาติไทยได้

การขอกลับคืนสัญชาติไทยให้ยื่นแสดงความจำนงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ ผู้ซึ่งมีสัญชาติไทยและได้เสียสัญชาติไทยตามบิดาหรือมารดาขณะที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ถ้าประสงค์จะกลับคืนสัญชาติไทย ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ภายในสองปีนับแต่วันที่บรรลุนิติภาวะตามกฎหมายไทยและกฎหมายที่บุคคลนั้นมีสัญชาติ

การอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้กลับคืนสัญชาติไทย ให้อยู่ในดุลพินิจของรัฐมนตรี

หมวด ๔

คณะกรรมการกลั่นกรองเกี่ยวกับสัญชาติ^{๒๓}

มาตรา ๒๕^{๒๔} ให้มีคณะกรรมการกลั่นกรองเกี่ยวกับสัญชาติ ประกอบด้วย

(๑) ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ

(๒) ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนกระทรวงแรงงาน ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ผู้แทนกองอำนาจการรักษาความมั่นคงในราชอาณาจักร เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินหกคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์การทำงานด้านสัญชาติเป็นที่ประจักษ์ เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมการปกครองเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมการปกครองแต่งตั้งข้าราชการของกรมการปกครองอีกสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๒๖^{๒๕} กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปีและอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

^{๒๒} มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{๒๓} หมวด ๔ คณะกรรมการกลั่นกรองเกี่ยวกับสัญชาติ มาตรา ๒๕ ถึงมาตรา ๒๙ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{๒๔} มาตรา ๒๕ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{๒๕} มาตรา ๒๖ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๒๗^{๒๖} คณะกรรมการมีหน้าที่เสนอแนะและให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีในการใช้อำนาจตามมาตรา ๗ ทวิ มาตรา ๙ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๒/๑ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๔ และการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้ ในการใช้อำนาจและดำเนินการดังกล่าวให้รัฐมนตรีรับฟังข้อเสนอนแนะและความเห็นของคณะกรรมการประกอบด้วย

มาตรา ๒๘^{๒๗} ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๒๙^{๒๘} ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ การพ้นจากตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และการประชุมของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
จอมพล ถนอม กิตติขจร
นายกรัฐมนตรี

^{๒๖} มาตรา ๒๗ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสัญญาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{๒๗} มาตรา ๒๘ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสัญญาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{๒๘} มาตรา ๒๙ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติสัญญาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

ค่าธรรมเนียม

(๑) ค่าขอแปลงสัญชาติเป็นไทย	ครั้งละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(๒) ค่าขอแปลงสัญชาติเป็นไทยสำหรับบุคคล ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะของผู้แปลงสัญชาติ เป็นไทยคนหนึ่ง	ครั้งละ	๕,๐๐๐ บาท
(๓) หนังสือสำคัญการแปลงสัญชาติเป็นไทย	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท
(๔) ใบแทนหนังสือสำคัญการแปลงสัญชาติ เป็นไทย	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท
(๕) ค่าขอกลับคืนสัญชาติไทย	ครั้งละ	๒,๐๐๐ บาท
(๖) ค่าขออื่น ๆ	ฉบับละ	๑๐๐ บาท

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยสัญชาติได้ตราออกบังคับใช้เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๕ และได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเรื่อยมาใน พ.ศ. ๒๔๙๖ พ.ศ. ๒๔๙๙ และ พ.ศ. ๒๕๐๓ รวมเป็น ๔ ฉบับ ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการใช้นอกจากนี้ยังมีหลักการบางประการที่ควรแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสมรัดกุมยิ่งขึ้น จึงเห็นสมควรที่จะปรับปรุงกฎหมายนี้และรวมให้เป็นฉบับเดียวกัน

พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕^{๑๐}

มาตรา ๑๐ บทบัญญัติมาตรา ๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้มีผลใช้บังคับกับผู้เกิดก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับด้วย

มาตรา ๑๑ บทบัญญัติมาตรา ๗ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้มีผลใช้บังคับกับผู้เกิดก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับด้วย เว้นแต่ผู้ซึ่งรัฐมนตรีมีคำสั่งอันมีผลให้ได้รับสัญชาติไทย ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

บุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแต่ไม่ได้สัญชาติไทยตามวรรคหนึ่ง อาจได้สัญชาติไทยได้ตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้รัฐมนตรีจะสั่งให้ได้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไปหรือเป็นการเฉพาะรายก็ได้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่สมควรให้บุตรของหญิงไทยสามารถมีสัญชาติไทยได้โดยหลักสายโลหิตด้วยตามหลักการเท่าเทียมกันระหว่างหญิงและชาย และสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การได้สัญชาติไทยของบุตรและหลานตลอดทั้งสายของคนต่างด้าวที่เป็นผู้อพยพ ผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ผู้เข้าเมืองเพียงชั่วคราว และผู้ได้รับผ่อนผันให้พักอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นกรณีพิเศษเฉพาะรายเสียใหม่ให้เหมาะสมรัดกุม เพราะการยึดหลักการสมรสโดยชอบด้วยกฎหมายตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงเกี่ยวกับบุคคลเหล่านี้ที่โดยมากจะอยู่กินกันโดยไม่จดทะเบียนสมรส จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕^{๑๑}

มาตรา ๔ ความในมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ มิให้ใช้บังคับกับบุคคลที่มีอายุครบยี่สิบปีบริบูรณ์แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ในกรณีที่บุคคลดังกล่าวประสงค์จะสละสัญชาติไทย ให้ดำเนินการตาม มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

^{๑๐} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙/ตอนที่ ๑๓/หน้า ๓/๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕

^{๑๑} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙/ตอนที่ ๔๒/หน้า ๙๔/๘ เมษายน ๒๕๓๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการถือสัญชาติไทยของบุคคลผู้มีสัญชาติไทย และได้สัญชาติอื่นด้วยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติของบิดา หรือบุคคลที่ได้สัญชาติไทยจากการแปลงสัญชาติของบิดามารดา โดยให้บุคคลดังกล่าวต้องแจ้งความจำนงสละสัญชาติไทย ในกรณีที่ประสงค์จะถือสัญชาติอื่นต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑^{๓๖}

มาตรา ๒๑ บทบัญญัติวรรคสองของมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้มีผลใช้บังคับกับผู้เกิดก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับด้วย

มาตรา ๒๒ บทบัญญัติวรรคสามของมาตรา ๗ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้มีผลใช้บังคับกับผู้เกิดก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับด้วย

มาตรา ๒๓ บรรดาบุคคลที่เคยมีสัญชาติไทยเพราะเกิดในราชอาณาจักรไทยแต่ถูกถอนสัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ ข้อ ๑ และผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรไทยแต่ไม่ได้สัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ ข้อ ๒ รวมถึงบุตรของบุคคลดังกล่าว ที่เกิดในราชอาณาจักรไทยก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและไม่ได้สัญชาติไทยตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ถ้าบุคคลผู้นั้นอาศัยอยู่จริงในราชอาณาจักรไทยติดต่อกันโดยมีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร และเป็นผู้มีคุณสมบัติ หรือทำคุณประโยชน์ให้แก่สังคมหรือประเทศไทยให้ได้สัญชาติไทยตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่ผู้ซึ่งรัฐมนตรีมีคำสั่งอันมีผลให้เป็นผู้มีสัญชาติไทยแล้ว ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้มีคุณสมบัติตามวรรคหนึ่งยื่นคำขอลงรายการสัญชาติในเอกสารการทะเบียนราษฎรต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรแห่งท้องที่ที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนาในปัจจุบัน

มาตรา ๒๔ บรรดา กฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ และพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

^{๓๖} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕/ตอนที่ ๓๔ ก/หน้า ๒๔/๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒๕ ภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มิให้นำความตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติสัญญาชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับกับการใช้อำนาจของรัฐมนตรีตามมาตรา ๗ ทวิ มาตรา ๙ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๒/๑ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๔ และการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันผู้เกิดในราชอาณาจักรไทยจำนวนมากซึ่งมีบิดาเป็นผู้มีสัญชาติไทยแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยโดยการเกิด เนื่องจากบิดามีได้สมรสกับมารดาของผู้เกิดหรือมิได้จดทะเบียนรับรองผู้เกิดนั้นเป็นบุตร ประกอบกับกฎหมายว่าด้วยสัญชาติที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันมีบทบัญญัติบางประการที่ไม่สอดคล้องกับหลักความเสมอภาคระหว่างชายหญิงที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยรับรองไว้ และไม่มีกลไกในการกลั่นกรองเสนอแนะหรือให้ความเห็นประกอบการพิจารณาและการใช้อำนาจของรัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวกับสัญชาติ อีกทั้งอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัตินี้ยังไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยสัญชาติให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

วชิระ/ปรับปรุง

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒

ภีรภัทร/ปรับปรุง

๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๓

ร่าง
พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(๑๓)

(สำเนา)

เลขรับ ๖/๒๕๕๔ วันที่ ๑๗ ก.พ. ๒๕๕๔
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ที่ นร ๐๕๐๗/๓๖๔๔

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.
ต่อสภาผู้แทนราษฎรเป็นเรื่องด่วน

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผลและบันทึกวิเคราะห์
สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเป็นเรื่องด่วน ตามรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)

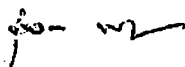
นายกรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๔๐๐๐ ต่อ ๓๐๘

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๔๐๕๘

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวรุ่งนภา ชันธิโชติ)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานระเบียบวาระ

สำนักงานการประชุม

วันนา พิมพ์

๑๑๑๑ ทาน

๑๑๑๑ ตรวจ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ...)
พ.ศ.

หลักการ

- แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ดังต่อไปนี้
- (๑) เพิ่มบทนิยามคำว่า "คนไทยพลัดถิ่น" (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)
 - (๒) ให้มีคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น และหลักเกณฑ์และวิธีการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น (เพิ่มมาตรา ๔/๑ มาตรา ๔/๒ มาตรา ๔/๓ มาตรา ๔/๔ และมาตรา ๔/๕)
 - (๓) ให้คนไทยพลัดถิ่นซึ่งได้รับการรับรองเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด รวมถึงบุตรของคนไทยพลัดถิ่นดังกล่าวที่ไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่นหรือได้สัญชาติไทยแล้ว ก็ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย (เพิ่มมาตรา ๔/๖ และมาตรา ๔/๗)

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขปัญหาสัญชาติให้คนไทยพลัดถิ่นซึ่งเป็นคนเชื้อสายไทยที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของประเทศอื่นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทย โดยให้สัญชาติไทยโดยการเกิดแก่บุคคลดังกล่าวที่ยังไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น และได้อพยพเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นระยะเวลาหนึ่งและมีวิถีชีวิตเป็นคนไทย โดยได้รับการสำรวจตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และเพื่อให้เป็นไปตามหลักสืบสายโลหิตตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ จึงกำหนดให้บุตรของคนไทยพลัดถิ่นที่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดโดยพระราชบัญญัตินี้ที่ไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น หรือได้สัญชาติไทยแล้ว ก็ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้,

สำเนาถูกต้อง

(นายวรพันธ์ เป็นทรัพย์สิน)

ผชช.กร.รทท. ผอ.สกร.

ร่าง
พระราชบัญญัติ
สัญชาติ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “คนไทยพลัดถิ่น” ระหว่างบทนิยามคำว่า “คนต่างด้าว” และบทนิยามคำว่า “คนละกรรมกร” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘

“คนไทยพลัดถิ่น” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีเชื้อสายไทยที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของประเทศอื่น โดยเหตุอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทยในอดีต ซึ่งปัจจุบันผู้นั้นมิได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น และได้อพยพเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทย เป็นระยะเวลาหนึ่งและมีวิถีชีวิตเป็นคนไทย โดยได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนด หรือเป็นผู้ซึ่งมีลักษณะอื่นทำนองเดียวกันตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

ตำแหน่งที่ต้อง

(นายวรพันธ์ เย็นทรัพย์)

ผชช.กร.รทท. นอ. สกร.

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔/๑ มาตรา ๔/๒ มาตรา ๔/๓
มาตรา ๔/๔ มาตรา ๔/๕ มาตรา ๔/๖ และมาตรา ๔/๗ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘

“มาตรา ๔/๑ ให้มีคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ประกอบด้วย

(๑) ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ

(๒) ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกระทรวง
ยุติธรรม ผู้แทนสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ และผู้แทน
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินเจ็ดคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง ซึ่งต้องมีกวีวิจัย
หรือนักวิชาการทางด้านกฎหมายสัญชาติหรือสถานะบุคคล ด้านสังคมวิทยาหรือมานุษยวิทยา
ด้านประวัติศาสตร์หรือกลุ่มชาติพันธุ์ และผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชนและภาคประชาชน
รวมอยู่ด้วย เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมการปกครองเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดี
กรมการปกครองแต่งตั้งข้าราชการของกรมการปกครองอีกสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๔/๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔/๑ (๓) มีวาระการดำรง
ตำแหน่งคราวละสองปีและอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๔/๓ ให้คณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นมีอำนาจหน้าที่
ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาและให้การรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น

(๒) เสนอแนะและให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงหรือ
การดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่น

(๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๔/๔ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณา
ทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการแต่งตั้งกรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิ การพ้นจากตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และการประชุมของคณะกรรมการรับรอง
ความเป็นคนไทยพลัดถิ่นโดยอนุโลม

มาตรา ๔/๕ ผู้ใดอ้างว่าเป็นคนไทยพลัดถิ่นประสงค์จะได้รับการรับรองความเป็น
คนไทยพลัดถิ่น ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับคำขอแล้ว ให้เสนอคำขอนั้นต่อคณะกรรมการรับรอง
ความเป็นคนไทยพลัดถิ่นเพื่อพิจารณา

การพิสูจน์และการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และ
เงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔/๖ ให้ผู้ซึ่งคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นให้การรับรอง
ความเป็นคนไทยพลัดถิ่น เป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

บุตรของคนไทยพลัดถิ่นซึ่งได้รับสัญชาติไทยตามวรรคหนึ่งย่อมได้สัญชาติไทย
โดยการเกิด เว้นแต่ผู้นั้นถือสัญชาติของประเทศอื่น

มาตรา ๔/๗ บุตรของคนไทยพลัดถิ่นซึ่งได้รับสัญชาติไทยตามมาตรา ๔/๖
วรรคหนึ่ง ซึ่งเกิดในราชอาณาจักรไทย และได้สัญชาติไทยตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด
ในกฎกระทรวง ให้ถือว่าเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด”

ด้านนายแพทย์

(นายวรพันธ์ เป็นทรัพย์สิน)

ผชท.กร.รทท. นอ.สกร.

มาตรา ๕ ให้ถือว่าคนไทยพลัดถิ่นที่ได้แปลงสัญชาติเป็นไทยหรือได้สัญชาติไทยแล้ว ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นคนไทยพลัดถิ่นที่ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ และให้มีสถานะเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย

มาตรา ๖ การดำเนินการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๙/๕ และมาตรา ๙/๗ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

ตำแหน่ง

(นายวรพันธ์ เข็นทรัพย์)

ผช.กร.รท. ผอ.ศกร.

รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
สภาผู้แทนราษฎร

รายงาน
ของ
คณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

สภาผู้แทนราษฎร

ด่วนที่สุด

ที่ ๒๑๑๖/๒๕๕๔

(๒๒)

(สำเนา)

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองโน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

เมษายน ๒๕๕๔

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยรายงานของคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายเชิดชัย วิเชียรวรรณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นางผุสดี ตามไท กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายนพคุณ รัฐผไท กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และตั้ง กรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา ซึ่งกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายกวี ฌ ลำปาง	๒. นางกัณตวรรณ ตันเถียร กุลจรรยาวิวัฒน์
๓. นายเกียรติอุดม เมนะสวัสดิ์	๔. นายไกร ดาบธรรม
๕. นายไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ	๖. นายฉัตรชัย บางชวด
๗. นายชัยวัฒน์ กุลศักดิ์วิมล	๘. นายเชิดชัย วิเชียรวรรณ
๙. นายเชิดพงศ์ ราชปองพันธ์	๑๐. นายธนิตพล ไชยนันทน์
๑๑. นายธีระ ไตรสรณกุล	๑๒. นายธีระ สลักเพชร
๑๓. นายนิพนธ์ ะกะมี	๑๔. นางนิภา พริ้งศุลกะ
๑๕. นายประสิทธิ์ วุฒินันชัย	๑๖. นางเปล่งมณี เร่งสมบูรณ์สุข
๑๗. นางสาวพัชรี โพธิ์สุธน	๑๘. รองศาสตราจารย์พันธุ์ทิพย์ สายสุนทร
๑๙. นายภควินท์ แสงคง	๒๐. นายภูมิพัฒน์ พชรทรัพย์
๒๑. นายมนตรี ปาน้อยนนท์	๒๒. นายมุฮัมมัดฟายี หะยีสาแม
๒๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัชดา ธนาดิเรก	๒๔. นางสาวละออง ตียะไพรัช
๒๕. นายวัลลภ ตังคณานูรักษ์	๒๖. นายวิรัช ร่มเย็น
๒๗. นายวินัส สีสุข	๒๘. พลเอก สมชาย วิษณุวงศ์
๒๙. นายสมโภช สายเทพ	๓๐. นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย
๓๑. นายสุรจิตร ยนต์ตระกูล	๓๒. นายสุวโรช พะลัง
๓๓. นางอนุสรฯ ยั่งตรง	๓๔. นายอภิวัฒน์ บัวพันธ์
๓๕. นางสาวอรไท นิตยคำหาญ	๓๖. นายอุตร ทองประเสริฐ

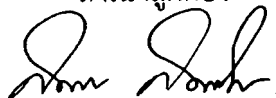
บัดนี้/...

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว จึงกราบเรียน
มาเพื่อได้โปรดนำเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) สาทิตย์ วงศ์หนองเตย
(นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย)
ประธานคณะกรรมการวิสามัญ

สำเนาถูกต้อง

(นายสามารถ คัมภีรานนท์)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒

สำนักกรรมการ ๒

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๒๔-๖

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๒๕

อัครเดช คนชื่อ/ร่าง

ประไพศรี คล้ายสุด/พิมพ์

ธวัชชัย เทพรักษ์/ตรวจ

ตรวจทาน

ครั้งที่ ๑ นายธวัชชัย เทพรักษ์ , นายเผ่าพันธุ์ นวลสง

ครั้งที่ ๒ นางสาวอัจฉรา สอนสมุทร , นางสาวอารีชา เสาวรส

ครั้งที่ ๓ นางสาวตวิษา แยมสอาด , นายอัครเดช คนชื่อ

รายงานของคณะกรรมการวิสามัญ

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๔ ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติสัญญาชาติ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติสัญญาชาติ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. (นายไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติสัญญาชาติ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. (นายเชิดชัย วิเชียรวรรณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติสัญญาชาติ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. (นางผุสดี ตามไท กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติสัญญาชาติ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. (นายอนุทิน ชาญวีรกูล กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา กำหนด การแปรญัตติภายใน ๗ วัน โดยให้ถือเอาร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา นั้น

บัดนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญได้ดำเนินการแล้ว ปรากฏผลดังนี้

๑. ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้มีมติเลือกตั้ง

(๑) นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย	เป็นประธานคณะกรรมการ
(๒) นายวิรัช ร่มเย็น	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
(๓) นายธีระ สลักเพชร	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
(๔) นางสาวละออง ดิยะไพรัช	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
(๕) นายไกร ดาบธรรม	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
(๖) นายนิพนธ์-อะคีมี	เป็นเลขานุการคณะกรรมการ
(๗) นายธนิศพล ไชยน์นันทน์	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
(๘) นางเปล่งมณี เร่งสมบูรณ์สุข	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สอง
(๙) ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัชดา ธนาดิเรก	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
(๑๐) นางอนุสรฯ ยังตรง	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
(๑๑) นายภควินท์ แสงคง	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
(๑๒) นายวัลลภ ตั้งคณานุรักษ์	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๑๓) รองศาสตราจารย์พันธุ์ทิพย์ สายสุนทร	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๑๔) นายประสิทธิ์ วุฒินันชัย	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๑๕) นายสุวโรช พะลัง	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ

๒. คณะกรรมาธิการวิสามัญได้มีมติแต่งตั้ง นายอัครเดช คนชื่อ นิตกร ๖ สำนักกรรมาธิการ ๒ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๒๒

๓. ผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้มาชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือ

๓.๑ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

- นายวรพันธ์ เย็นทรัพย์

ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายและระเบียบกลาง
รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
และระเบียบกลาง

๓.๒ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ

- (๑) นางคมขำ ฉัตราคม
- (๒) นางวาสนา เกตุจรุง

นักการข่าว ระดับเชี่ยวชาญ
นักการข่าว ระดับชำนาญการ

๓.๓ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

- พันตำรวจเอก ปรีชา ไชยวุฒิ

ผู้กำกับฝ่ายกฎหมายและวินัย
กองบังคับการอำนวยการ
กองบัญชาการตำรวจสันติบาล

๔. ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

๔.๑ กระทรวงมหาดไทย

- นายบรรจบ จันทรัตน์

หัวหน้ากลุ่มงานชนกลุ่มน้อย
กรมการปกครอง

๔.๒ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

- ร้อยตำรวจเอก ฉัตรชัย เพชรปานกัน

รองสารวัตร ฝ่ายแปลงสัญชาติ
ฝ่ายกฎหมายและวินัย
กองบังคับการอำนวยการ
กองบัญชาการตำรวจสันติบาล

๔.๓ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

- (๑) นางฉันทนันท์ อัครเลิศศักดิ์
- (๒) นายธิวากร ยอดชาญ
- (๓) นางสาวเกวสี มโนภินิเวศ

ผู้อำนวยการสำนักกฎหมายต่างประเทศ
นักกฎหมายกฤษฎีกา ระดับชำนาญการพิเศษ
นักกฎหมายกฤษฎีกา ระดับชำนาญการ

๔.๔ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

- นายบุรฤทธิ์ ศิริวิชัย

ประจำสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

๕. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่มีผู้เสนอคำแปรญัตติ

๖. ผลการพิจารณา

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

ไม่มีการแก้ไข

คำปรารภ

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑

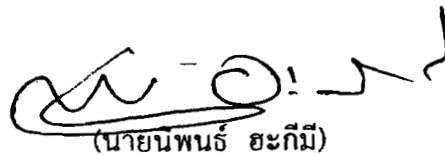
ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒

มีการแก้ไข

มาตรา ๓	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๔	มีการแก้ไข
เพิ่มความป็นมาตรา ๙/๑ มาตรา ๙/๒	
มาตรา ๙/๓ มาตรา ๙/๔ มาตรา ๙/๕	
มาตรา ๙/๖ และมาตรา ๙/๗	
มาตรา ๙/๑	มีการแก้ไข
มาตรา ๙/๒	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๙/๓	มีการแก้ไข
มาตรา ๙/๔	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๙/๕	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๙/๖	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๙/๗	มีการแก้ไข
มาตรา ๕	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๕/๑	คณะกรรมการธิการเพิ่มขึ้นใหม่
มาตรา ๖	มีการแก้ไข
มาตรา ๗	ไม่มีการแก้ไข

๗. ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม มาพร้อมกักรายงานนี้ด้วยแล้ว

(นายณพนธ์ สะกิมิ)

เลขานุการคณะกรรมการธิการวิสามัญ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ดังต่อไปนี้

(๑) เพิ่มบทนิยามคำว่า “คนไทยพลัดถิ่น” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

(๒) ให้มีคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น และหลักเกณฑ์และ

วิธีการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น (เพิ่มมาตรา ๙/๑ มาตรา ๙/๒ มาตรา ๙/๓ มาตรา ๙/๔
และมาตรา ๙/๕)

(๓) ให้คนไทยพลัดถิ่นซึ่งได้รับการรับรองเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด รวมถึง
บุตรของคนไทยพลัดถิ่นดังกล่าวที่ยังไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่นหรือได้สัญชาติไทยแล้ว
ก็ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย (เพิ่มมาตรา ๙/๖ และมาตรา ๙/๗)

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขปัญหาสัญชาติให้คนไทยพลัดถิ่นซึ่งเป็นคนเชื้อสายไทย
ที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของประเทศอื่นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทย
โดยให้สัญชาติไทยโดยการเกิดแก่บุคคลดังกล่าวที่ยังไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น และได้อพยพ
เข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นระยะเวลาหนึ่งและมีวิถีชีวิตเป็นคนไทย โดยได้รับการสำรวจ
ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
และเพื่อให้เป็นไปตามหลักสืบสายโลหิตตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ จึงกำหนดให้บุตรของคนไทย
พลัดถิ่นที่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดโดยพระราชบัญญัตินี้ที่ยังไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น
หรือได้สัญชาติไทยแล้ว ก็ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๙/๑ มาตรา ๙/๒ มาตรา ๙/๓
มาตรา ๙/๔ มาตรา ๙/๕ มาตรา ๙/๖ และมาตรา ๙/๗ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘

“มาตรา ๙/๑ ให้มีคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ประกอบด้วย

(๑) ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ

(๒) ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกระทรวง
ยุติธรรม ผู้แทนสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและ
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินเจ็ดคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง ซึ่งโดยต้องมีนักวิจัย
หรือนักวิชาการซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายสัญชาติหรือสถานะบุคคล ด้านสังคมวิทยา
หรือมานุษยวิทยา ด้านประวัติศาสตร์หรือกลุ่มชาติพันธุ์ และผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชนและ
ภาคประชาชนรวมอยู่ด้วย เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมการปกครองเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดี
กรมการปกครองแต่งตั้งข้าราชการของกรมการปกครองอีกสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๙/๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙/๑ (๓) มีวาระการดำรง
ตำแหน่งคราวละสองปีและอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๙/๓ ให้คณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นมีอำนาจหน้าที่
ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาและให้การรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น

(๒) เสนอแนะและให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงหรือ
การดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นโดยไม่ต้องดำเนินการตามมาตรา ๒๗

(๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๙/๔ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณา
ทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการแต่งตั้งกรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิ การพ้นจากตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และการประชุมของคณะกรรมการรับรอง
ความเป็นคนไทยพลัดถิ่นโดยอนุโลม

มาตรา ๙/๕ ผู้ใดอ้างว่าเป็นคนไทยพลัดถิ่นประสงค์จะได้รับการรับรองความเป็น
คนไทยพลัดถิ่น ให้อื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับคำขอแล้ว ให้เสนอคำขอนั้นต่อคณะกรรมการรับรอง
ความเป็นคนไทยพลัดถิ่นเพื่อพิจารณา

การพิสูจน์และการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และ
เงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๙/๖ ให้ผู้ซึ่งคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นให้การรับรอง
ความเป็นคนไทยพลัดถิ่น เป็นผู้ที่มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

บุตรของคนไทยพลัดถิ่นซึ่งได้รับสัญชาติไทยตามวรรคหนึ่งย่อมได้สัญชาติไทย
โดยการเกิด เว้นแต่ผู้นั้นถือสัญชาติของประเทศอื่น

มาตรา ๙/๗ ให้นำมาตรา ๙/๖ วรรคสอง มาใช้บังคับกับบุตรของคนไทยพลัดถิ่น
ซึ่งบุตรนั้นได้รับสัญชาติไทยมาก่อนที่คนไทยพลัดถิ่นได้รับการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น

ตามมาตรา ๙/๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งเกิดในราชอาณาจักรไทย และได้สัญชาติไทยตามหลักเกณฑ์และวิธีที่ตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยชอบเกิด”

มาตรา ๕ ให้ถือว่าคนไทยพลัดถิ่นที่ได้แปลงสัญชาติเป็นไทยหรือได้สัญชาติไทยแล้ว ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นคนไทยพลัดถิ่นที่ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการรับรอง ความเป็นคนไทยพลัดถิ่นตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัตินี้ และให้มีสถานะเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย

มาตรา ๕/๑ ในวาระเริ่มแรก ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙/๑ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไข เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖ การดำเนินการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๙/๕ และมาตรา ๙/๗ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

.....
.....

ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

(๓๑)

ที่ สผ ๐๐๑๔/๕๐๒๗

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขรับ..... 3103
วันที่..... 4 พ.ค. 2554
เวลา..... 19.49 น.

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๔ พฤษภาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล
และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๒๘ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่
๔ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ซึ่งคณะรัฐมนตรีและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ

ฉะนั้น จึงส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมาเพื่อนำเสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไป
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๔๖

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายชัย ชิดชอบ)
ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๓๖

สารบบ

เรื่อง การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายเชิดชัย วิเชียรวรรณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นางผุสดี ตามไท กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และ ร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ. (นายนพคุณ รัฐผไท กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ที่ประชุม ได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติทั้งห้าฉบับนี้ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๔ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญ ขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา โดยถือร่างของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา เมื่อคณะกรรมาธิการ พิจารณาเสร็จแล้วจึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๔ ครั้งที่ ๒๘ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่สอง แล้วลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับ ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญฯ

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้สภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๔

(นายสุวิจักขณ์ นาควิชะชัย)

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

หลักการ

- แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ดังต่อไปนี้
- (๑) เพิ่มบทนิยามคำว่า “คนไทยพลัดถิ่น” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)
 - (๒) ให้มีคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น และหลักเกณฑ์และวิธีการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น (เพิ่มมาตรา ๙/๑ มาตรา ๙/๒ มาตรา ๙/๓ มาตรา ๙/๔ และมาตรา ๙/๕)
 - (๓) ให้คนไทยพลัดถิ่นซึ่งได้รับการรับรองเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด รวมถึงบุตรของคนไทยพลัดถิ่นดังกล่าวที่ยังไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่นหรือได้สัญชาติไทยแล้ว ก็ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย (เพิ่มมาตรา ๙/๖ และมาตรา ๙/๗)

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขปัญหาสัญชาติให้คนไทยพลัดถิ่นซึ่งเป็นคนเชื้อสายไทยที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของประเทศอื่นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทย โดยให้สัญชาติไทยโดยการเกิดแก่บุคคลดังกล่าวที่ยังไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น และได้อพยพเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นระยะเวลาหนึ่งและมีวิถีชีวิตเป็นคนไทย โดยได้รับการสำรวจตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และเพื่อให้เป็นไปตามหลักสืบสายโลหิตตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ จึงกำหนดให้บุตรของคนไทยพลัดถิ่นที่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดโดยพระราชบัญญัตินี้ที่ยังไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่นหรือได้สัญชาติไทยแล้ว ก็ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบของผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการกั่นกรองเกี่ยวกับสัญชาติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕ (๓)) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

(๒) กำหนดให้เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นเพื่อขอใช้สิทธิเป็นผู้มีสัญชาติไทย และกำหนดให้มีคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น (เพิ่มมาตรา ๙/๑ มาตรา ๙/๒ มาตรา ๙/๓ มาตรา ๙/๔ และมาตรา ๙/๕)

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงองค์ประกอบของผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการกั่นกรองเกี่ยวกับสัญชาติให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และแก้ไขปัญหาสัญชาติให้คนไทยพลัดถิ่น ซึ่งเป็นคนชาติพันธุ์ไทยที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของต่างประเทศเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทย ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ และผู้สืบสันดานที่อพยพเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยหรือเกิดในราชอาณาจักรไทยให้ได้คืนสถานะผู้มีสัญชาติไทยอย่างถูกต้องและเหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(นายไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

หลักการ

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ (คณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับสัญชาติ)

(๒) เพิ่มบทบัญญัติมาตรา ๙/๑ มาตรา ๙/๒ มาตรา ๙/๓ มาตรา ๙/๔ และมาตรา ๙/๕ ในหมวด ๑ การได้สัญชาติไทย แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ (เกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่น และกำหนดให้มีคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น)

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงองค์ประกอบของผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับสัญชาติให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และเพื่อแก้ไขปัญหาสัญชาติให้บุคคลชาติพันธุ์ไทยที่กลายเป็นบุคคลในบังคับของต่างประเทศหรือเป็นบุคคลไร้สถานะ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทย ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ และให้ผู้สืบสายโลหิตของบุคคลดังกล่าวที่อพยพเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทย หรือเกิดในราชอาณาจักรไทยได้รับสถานะผู้มีสัญชาติไทยอย่างถูกต้องและเหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(นายเชิดชัย วิเชียรวรรณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ ดังต่อไปนี้

๑. กำหนดหลักการและมาตรการแก้ไขปัญหาเรื่องสัญชาติของบุคคลที่มีเชื้อสายไทย โดยการคืนสัญชาติไทยให้แก่บุคคลที่มีเชื้อสายไทยที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของต่างประเทศ โดยเหตุอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทยในอดีต
๒. ให้มีคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่พิจารณาและรับรองการเป็นบุคคลที่มีเชื้อสายไทย

เหตุผล

โดยที่บุคคลที่มีเชื้อสายไทย ซึ่งต้องกลายเป็นคนบังคับของต่างประเทศ โดยเหตุอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทยในอดีตเป็นเวลากว่า ๑๐๐ ปี ซึ่งเรียกว่าคนไทยพลัดถิ่น ต้องประสบชะตากรรม ไม่มีสถานะเป็นบุคคลของประเทศใดเลย จึงถูกกดขี่ข่มเหง สิทธิขั้นพื้นฐาน ถูกกลั่นแกล้ง ไม่สามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ และบุคคลเหล่านี้ รวมถึงลูกหลานก็ได้อพยพเข้ามาในผืนแผ่นดินไทยแล้ว แต่ก็ยังไม่ได้รับสถานะของความเป็นคนไทย สมควรที่บุคคลเหล่านี้จะต้องได้รับการดูแลปกป้อง เพื่อเขาเหล่านั้นจะได้รับคืนสถานะผู้มีสัญชาติไทย อย่างถูกต้องและเหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(นางผุสดี ตามไท กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

หลักการ

- แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ดังต่อไปนี้
- (๑) เพิ่มบทนิยามคำว่า “คนไทยพลัดถิ่น” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)
 - (๒) ให้มีหลักเกณฑ์และวิธีการให้ความเห็นชอบความเป็นคนไทยพลัดถิ่น (เพิ่มมาตรา ๙/๑)
 - (๓) ให้คนไทยพลัดถิ่นซึ่งได้รับการเห็นชอบเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด รวมถึงบุตรของคนไทยพลัดถิ่นดังกล่าวที่ไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่นหรือได้สัญชาติไทยแล้วก็ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย (เพิ่มมาตรา ๙/๒ และมาตรา ๙/๓)
 - (๔) เพิ่มอำนาจคณะกรรมการกถนกรองเกี่ยวกับสัญชาติในการพิจารณาและให้การเห็นชอบความเป็นคนไทยพลัดถิ่น (เพิ่มมาตรา ๒๗/๑)

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขปัญหาสัญชาติให้คนไทยพลัดถิ่นซึ่งเป็นคนเชื้อสายไทยที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของประเทศอื่นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทย โดยให้สัญชาติไทยโดยการเกิดแก่บุคคลดังกล่าวที่ยังไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น และได้อพยพเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นระยะเวลาหนึ่งและมีวิถีชีวิตเป็นคนไทย โดยได้รับการสำรวจตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และเพื่อให้เป็นไปตามหลักสืบสายโลหิตตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ จึงกำหนดให้บุตรของคนไทยพลัดถิ่นที่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดโดยพระราชบัญญัตินี้ที่ไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่นหรือได้สัญชาติไทยแล้ว ก็ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(นายณพคุณ รัฐผไท กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ร่าง
พระราชบัญญัติ
สัญชาติ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “คนไทยพลัดถิ่น” ระหว่างบทนิยามคำว่า “คนต่างด้าว”
และบทนิยามคำว่า “คณะกรรมการ” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘

“คนไทยพลัดถิ่น” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีเชื้อสายไทยที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับ
ของประเทศอื่น โดยเหตุอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทยในอดีต
ซึ่งปัจจุบันผู้นั้นมิได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น และได้อพยพเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทย
เป็นระยะเวลาหนึ่งและมีวิถีชีวิตเป็นคนไทย โดยได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนตามกฎหมาย
ว่าด้วยการทะเบียนราษฎรภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนด หรือเป็นผู้ซึ่ง
มีลักษณะอื่นทำนองเดียวกันตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๙/๑ มาตรา ๙/๒ มาตรา ๙/๓ มาตรา ๙/๔
มาตรา ๙/๕ มาตรา ๙/๖ และมาตรา ๙/๗ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘

“มาตรา ๙/๑ ให้มีคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ประกอบด้วย
(๑) ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ

(๒) ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ และผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินเจ็ดคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง โดยต้องมึนักวิจัยหรือนักวิชาการ ทางด้านกฎหมายสัญชาติหรือสถานะบุคคล ด้านสังคมวิทยาหรือมานุษยวิทยา ด้านประวัติศาสตร์หรือ กลุ่มชาติพันธุ์ ผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชนและภาคประชาชนรวมอยู่ด้วย เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมการปกครองเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมการปกครอง แต่งตั้งข้าราชการของกรมการปกครองอีกสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๙/๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙/๑ (๓) มีวาระการดำรงตำแหน่ง คราวละสองปีและอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๙/๓ ให้คณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาและให้การรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น

(๒) เสนอแนะและให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงหรือการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นโดยไม่ต้องดำเนินการตามมาตรา ๒๗

(๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๙/๔ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณา ทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการแต่งตั้งกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิ การพ้นจากตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และการประชุมของคณะกรรมการรับรอง ความเป็นคนไทยพลัดถิ่นโดยอนุโลม

มาตรา ๙/๕ ผู้ใดอ้างว่าเป็นคนไทยพลัดถิ่นประสงค์จะได้รับการรับรองความเป็น คนไทยพลัดถิ่น ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับคำขอแล้ว ให้เสนอคำขอนั้นต่อคณะกรรมการรับรอง ความเป็นคนไทยพลัดถิ่นเพื่อพิจารณา

การพิสูจน์และการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๙/๖ ให้ผู้ซึ่งคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นให้การรับรอง ความเป็นคนไทยพลัดถิ่น เป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

บุตรของคนไทยพลัดถิ่นซึ่งได้รับสัญชาติไทยตามวรรคหนึ่งย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด เว้นแต่ผู้นั้นถือสัญชาติของประเทศอื่น

มาตรา ๙/๗ ให้นำมาตรา ๙/๖ วรรคสอง มาใช้บังคับกับบุตรของคนไทยพลัดถิ่น ซึ่งบุตรนั้นได้รับสัญชาติไทยมาก่อนที่คนไทยพลัดถิ่นได้รับการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ตามมาตรา ๙/๖ วรรคหนึ่ง”

มาตรา ๕ ให้ถือว่าคนไทยพลัดถิ่นที่ได้แปลงสัญชาติเป็นไทยหรือได้สัญชาติไทยแล้ว ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นคนไทยพลัดถิ่นที่ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการรับรอง ความเป็นคนไทยพลัดถิ่นตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ และให้มีสถานะเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย

มาตรา ๖ ในวาระเริ่มแรก ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๙/๑ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๗ การดำเนินการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๙/๕ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

.....

.....

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

(นางสุภาวดี ตันตระกุล)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติ ๑

สำนักการประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขปัญหาสัญชาติให้คนไทยพลัดถิ่นซึ่งเป็นคนเชื้อสายไทยที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของประเทศอื่นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทย โดยให้สัญชาติไทยโดยการเกิดแก่บุคคลดังกล่าวที่ยังไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น และได้อพยพเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นระยะเวลาหนึ่งและมีวิถีชีวิตเป็นคนไทย โดยได้รับการสำรวจตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และเพื่อให้เป็นไปตามหลักสืบสายโลหิตตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ จึงกำหนดให้บุตรของคนไทยพลัดถิ่นที่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดโดยพระราชบัญญัตินี้ที่ไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่นหรือได้สัญชาติไทยแล้ว ก็ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และกำหนดให้ดำเนินการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๙/๕ และมาตรา ๙/๗ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับพร้อมกับพระราชบัญญัติฯ อันจะทำให้การรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นสามารถดำเนินการได้โดยเร็ว

๒.๒ กำหนดบทนิยามคำว่า “คนไทยพลัดถิ่น” เพื่อแสดงลักษณะของผู้ซึ่งจะได้รับการรับรองเป็นคนไทยพลัดถิ่น ได้แก่ (๑) ผู้ซึ่งมีเชื้อสายไทยที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของประเทศอื่น โดยเหตุอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทยในอดีต ซึ่งปัจจุบันผู้นั้นมิได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น และได้อพยพเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นระยะเวลาหนึ่งและมีวิถีชีวิตเป็นคนไทย โดยได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนด หรือ (๒) ผู้ซึ่งมีลักษณะอื่นทำนองเดียวกันตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งเป็นการกำหนดเพื่อให้สามารถพิสูจน์บุคคลเชื้อสายไทยในกรณีอื่นที่ยังไม่ได้สำรวจจัดทำทะเบียนตาม (๑) แต่ในการกำหนดลักษณะของคนไทยพลัดถิ่นโดยกฎกระทรวงดังกล่าวจะต้องเป็นไปในการทำนองเดียวกับเงื่อนไขการเป็นคนไทยพลัดถิ่นที่บัญญัติในคำนิยามนี้ ซึ่งเป็นไปตามหลักการตีความกฎหมายที่เป็นสากลซึ่งในภาษาลาติน คือ หลัก *ejusdem generis*

๒.๓ กำหนดให้มีคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นซึ่งประกอบด้วย กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกิน ๗ คน มีอำนาจหน้าที่พิจารณาและให้การรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ตลอดจนเสนอแนะและให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงหรือการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่น

๒.๔ กำหนดให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ การพ้นจากตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และการประชุมของคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นโดยอนุโลม

๒.๕ กำหนดให้ผู้ซึ่งคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นได้รับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นได้รับสัญชาติไทยโดยการเกิด และกำหนดให้บุตรของคนไทยพลัดถิ่นดังกล่าวที่ไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่นหรือได้สัญชาติไทยแล้ว ก็ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย ซึ่งเป็นไปตามหลักสืบสายโลหิตและหลักที่ห้ามถือสองสัญชาติ

๒.๖ กำหนดให้ถือว่าคนไทยพลัดถิ่นที่ได้แปลงสัญชาติเป็นไทยหรือได้สัญชาติไทยแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นคนไทยพลัดถิ่นที่ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ และให้มีสถานะเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณา และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงองค์ประกอบของผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการก้นกรองเกี่ยวกับสัญชาติตามมาตรา ๒๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องสัญชาติของคนไทยพลัดถิ่นซึ่งเป็นคนชาติพันธุ์ไทยที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของต่างประเทศ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ และผู้สืบสันดานที่อพยพเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทย หรือเกิดในราชอาณาจักรไทยให้ได้คืนสถานะเป็นผู้มีสัญชาติไทยอย่างถูกต้องเหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(๑) แก้ไของค์ประกอบของผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการก้นกรองเกี่ยวกับสัญชาติตามความใน (๓) ของมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นโดยต้องมีนักวิชาการด้านกฎหมายสัญชาติหรือสถานะบุคคลและด้านสังคมวิทยาหรือมานุษยวิทยา รวมถึงตัวแทนภาคประชาชนและองค์กรพัฒนาเอกชนอย่างน้อยด้านละ ๑ คน ร่วมเป็นกรรมการด้วย

(๒) กำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาเรื่องสัญชาติของคนไทยพลัดถิ่นโดยการคืนสัญชาติไทยโดยการเกิดให้กับคนไทยพลัดถิ่นในชั้นบุพการีที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของต่างประเทศ โดยเหตุอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของประเทศไทยสมัยกรุงรัตนโกสินทร์และไม่ได้อพยพกลับเข้ามาในราชอาณาจักรไทยในช่วงระยะเวลาก่อนที่ประเทศไทยจะมีกฎหมายว่าด้วยสัญชาติฉบับที่เป็นลายลักษณ์อักษร

ได้แก่ พระราชบัญญัติแปลงชาติ รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐ และพระราชบัญญัติสัญชาติ พระพุทธศักราช ๒๔๕๖
ใช้บังคับเพื่อให้ผู้สืบสายโลหิตจากบุพการีดังกล่าวได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักของกฎหมาย
ว่าด้วยสัญชาติ

(๓) กำหนดเป็นหลักการว่าคนไทยพลัดถิ่นจะใช้สิทธิในฐานะเป็นผู้มีสัญชาติไทยได้ก็ต่อเมื่อ
คณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นได้พิสูจน์และให้การรับรองแล้วว่า ผู้นั้นเป็นคนไทยพลัดถิ่น
ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยกำหนดคุณสมบัติของบุคคลที่จะขอพิสูจน์ความเป็นคนไทยพลัดถิ่น
จะต้องเป็นผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรไทย หรือเข้ามาอาศัยอยู่จริงในราชอาณาจักรไทย โดยมีความสัมพันธ์ทางเครือ
ญาติหรือครอบครัวในชุมชนท้องถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย มีหลักฐานทะเบียนราษฎร และมีคุณสมบัติ
อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เช่น ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทย พฤติการณ์ที่ไม่เป็นภัยต่อ
ความมั่นคงหรือความสงบเรียบร้อย เป็นต้น

(๔) กำหนดให้มีคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น โดยรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทยแต่งตั้ง เพื่อรับผิดชอบการพิสูจน์และรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น
ตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) กำหนดให้คนไทยพลัดถิ่นที่ได้รับการพิสูจน์และรับรองจากคณะกรรมการรับรอง
ความเป็นคนไทยพลัดถิ่นแล้วยื่นคำขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านเพื่อให้นายทะเบียนอำเภอหรือ
นายทะเบียนท้องถิ่นได้บันทึกสถานะบุคคลตามกฎหมายในฐานะข้อมูลทะเบียนราษฎร

(๖) กำหนดให้คนไทยพลัดถิ่นที่ได้สัญชาติไทยแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการแปลงสัญชาติเป็นไทย
หรือการขอมีสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติก่อนที่จะมีพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็น
ผู้ที่ได้รับการพิสูจน์และรับรองว่าเป็นคนไทยพลัดถิ่นจากคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น
โดยอนุโลม และให้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดด้วยเนื่องจากเป็นกลุ่มคนชาติพันธุ์เดียวกัน เช่น เป็นกลุ่มผู้พลัดถิ่น
ชาติพันธุ์ไทยจากจังหวัดเกาะกง กัมพูชา หรือเป็นผู้พลัดถิ่นชาติพันธุ์ไทยจากมะริด ตะนาวศรี เป็นต้น

(นายไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ.

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงองค์ประกอบของผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการก้นกรองสัญชาติ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และเพื่อแก้ไขปัญหาสัญชาติไทยให้บุคคลชาติพันธุ์ไทยที่กลายเป็นบุคคลในบังคับของ ต่างประเทศหรือเป็นบุคคลไร้สถานะ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทย ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ และให้ผู้สืบสายโลหิตของบุคคลดังกล่าวที่อพยพเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทย หรือเกิดในราชอาณาจักรไทยให้ได้รับสถานะผู้มีสัญชาติไทยอย่างถูกต้องและเหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ.

(๑) แก้ไของค์ประกอบของผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการก้นกรองเกี่ยวกับสัญชาติ ตามความใน (๓) ของมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นโดยต้องมีนักวิชาการ ด้านกฎหมายสัญชาติหรือสถานะบุคคลและด้านสังคมวิทยาหรือมานุษยวิทยารวมถึงตัวแทนภาคประชาชน และองค์กรพัฒนาเอกชน อย่างน้อยด้านละ ๑ คนร่วมเป็นกรรมการด้วย

(๒) กำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาเรื่องสัญชาติของคนไทยพลัดถิ่นโดยการรับรองสัญชาติไทย โดยการเกิดให้กับคนไทยพลัดถิ่นในชั้นบุพการีที่ต้องกลายเป็นบุคคลในบังคับของต่างประเทศ หรือเป็นบุคคลไร้สถานะ โดยเหตุอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของประเทศไทย สมัยกรุงรัตนโกสินทร์และไม่ได้อพยพกลับเข้ามาในราชอาณาจักรไทยในช่วงระยะเวลาก่อนที่ประเทศไทย จะมีกฎหมายว่าด้วยสัญชาติฉบับที่เป็นลายลักษณ์อักษร ได้แก่ พระราชบัญญัติแปลงชาติ รัตนโกสินทร์ศก ๑๓๐ และพระราชบัญญัติสัญชาติพระพุทธรักษา ๒๔๕๖ ใช้บังคับ เพื่อให้ผู้สืบสายโลหิตจากคนไทยพลัดถิ่นดังกล่าวได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักของกฎหมาย ว่าด้วยสัญชาติ

(๓) กำหนดเป็นหลักการว่าคนไทยพลัดถิ่นจะใช้สิทธิในฐานะเป็นผู้มีสัญชาติไทยได้ ก็ต่อเมื่อคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นได้พิสูจน์และให้การรับรองแล้วว่า ผู้นั้นเป็น คนไทยพลัดถิ่นตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยกำหนดคุณสมบัติของบุคคลที่จะขอพิสูจน์ ความเป็นคนไทยพลัดถิ่น จะต้องเป็นผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรไทย หรือเข้ามาอาศัยอยู่จริง ในราชอาณาจักรไทยโดยมีความสัมพันธ์ทางเครือญาติหรือครอบครัวในชุมชนท้องถิ่น ที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย มีหลักฐานทะเบียนราษฎร และมีคุณสมบัติอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เช่น ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทย พฤติการณ์ที่ไม่เป็นภัยต่อความมั่นคงหรือความสงบเรียบร้อย เป็นต้น

(๔) กำหนดให้มีคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้ง เพื่อรับผิดชอบการพิสูจน์และรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) กำหนดให้คนไทยพลัดถิ่นที่ได้รับการพิสูจน์และรับรองจากคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นแล้วยื่นคำขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านเพื่อให้ นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้บันทึกสถานะบุคคลตามกฎหมายในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร

(๖) กำหนดให้คนไทยพลัดถิ่นที่ได้สัญชาติไทยแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการแปลงสัญชาติเป็นไทยหรือการขอมีสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติก่อนที่จะมีพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ถือว่าเป็นผู้ที่ได้รับการพิสูจน์และรับรองว่าเป็นคนไทยพลัดถิ่นจากคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นโดยอนุโลม และให้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดด้วยเนื่องจากเป็นกลุ่มคนชาติพันธุ์เดียวกัน เช่น เป็นกลุ่มผู้พลัดถิ่นชาติพันธุ์ไทยจากจังหวัดเกาะกง กัมพูชา หรือเป็นผู้พลัดถิ่นชาติพันธุ์ไทยจากมะริด ตะนาวศรี เป็นต้น

(นายเชิดชัย วิเชียรวรรณ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่..))

พ.ศ.

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ.

เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับสัญชาติ โดยคืนสถานะผู้มีสัญชาติไทยอย่างถูกต้องเหมาะสม ให้แก่บุคคลที่มีเชื้อสายไทย ซึ่งต้องกลายเป็นคนบังคับของต่างประเทศ โดยเหตุอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลง อาณาเขตของราชอาณาจักรไทยในอดีตเป็นเวลากว่า ๑๐๐ ปี ซึ่งเรียกกันว่าคนไทยพลัดถิ่น ที่ต้องประสบ ชะตากรรม ไม่มีสถานะเป็นบุคคลของประเทศใดเลย ถูกกดขี่ข่มเหง สิทธิขั้นพื้นฐานถูกลิดรอน ไม่สามารถ ดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ และบุคคลเหล่านี้รวมถึงลูกหลาน ก็ได้อพยพเข้ามาในผืนแผ่นดินไทยแล้ว แต่ก็ยังไม่ได้รับสถานะของความเป็นคนไทย จึงจำเป็นต้อง ตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ.

๒.๑ กำหนดหลักการและมาตรการแก้ไขปัญหาเรื่องสัญชาติของบุคคลที่มีเชื้อสายไทย โดยการคืนสัญชาติไทยให้แก่บุคคลที่มีเชื้อสายไทยที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของต่างประเทศ โดยเหตุอันเกิด จากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทยในอดีต อาทิ บุคคลเชื้อสายไทยจากจังหวัดเกาะกง ประเทศกัมพูชา และกลุ่มที่อพยพมาจากเมืองมะริด ตะนาวศรี ของประเทศพม่า รวมถึงผู้ที่สืบเชื้อสาย จากบุคคลดังกล่าวที่ได้อพยพเข้ามาอยู่อาศัยในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้ถือสัญชาติของต่างประเทศ และผ่านการพิสูจน์และรับรองการเป็นบุคคลที่มีเชื้อสายไทยโดยมติคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วย ตัวแทนจากภาครัฐ ภาควิชาการ และภาคประชาชน ให้ถือว่ามีสถานะเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด ไม่ว่าบุคคลนั้นจะเคยได้รับการแปลงสัญชาติเป็นไทยก่อนหรือหลังวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๒.๒ ให้มีคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ในการพิสูจน์และรับรองการเป็นบุคคลที่มีเชื้อสายไทย ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานราชการและนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชน หรือภาคประชาชนที่มีประสบการณ์ในการทำงานเรื่องนี้ โดยมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการพิสูจน์การเป็นบุคคลที่มีเชื้อสายไทย และแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามที่ คณะกรรมการมอบหมาย

(นางผุสดี ตามไท กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะ เสนอร่างพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร ได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขปัญหาสัญชาติให้คนไทยพลัดถิ่นซึ่งเป็นคนเชื้อสายไทยต้องกลายเป็นคนในบังคับของประเทศอื่น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทยโดยให้สัญชาติไทยโดยการเกิดแก่บุคคลดังกล่าวที่ยังไม่ได้ถือสัญชาติและประเทศอื่น และได้อพยพเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นระยะเวลาหนึ่งและมีวิถีชีวิตเป็นคนไทย โดยได้รับการสำรวจตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนด และเพื่อให้เป็นไปตามหลักสืบสายโลหิตตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ จึงกำหนดให้บุตรของคนไทยพลัดถิ่นที่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดโดยพระราชบัญญัตินี้ที่ไม่ได้สัญชาติของประเทศอื่นหรือได้สัญชาติไทยแล้ว ก็ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ กำหนดให้การออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๘/๑ และมาตรา ๘/๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้การกระทรวงมีผลใช้บังคับกับพระราชบัญญัติฯ อันจะทำให้การรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นสามารถดำเนินการได้โดยเร็ว

๒.๒ กำหนดบทนิยามคำว่า “คนไทยพลัดถิ่น” เพื่อแสดงลักษณะของผู้ซึ่งจะได้รับการรับรองเป็นคนไทยพลัดถิ่นได้

(๑) ผู้ซึ่งมีเชื้อสายไทยต้องกลายเป็นคนในบังคับของประเทศอื่น โดยเหตุอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทยในอดีต ซึ่งปัจจุบันผู้นั้นมิได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น และได้อพยพเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นระยะเวลาหนึ่งและมีวิถีชีวิตเป็นคนไทย โดยได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนด หรือ

(๒) ผู้ซึ่งมีลักษณะอื่นทำนองเดียวกันตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งเป็นการกำหนดเพื่อให้สามารถพิสูจน์บุคคลเชื้อสายไทยในกรณีอื่นที่ยังไม่ได้สำรวจจดทะเบียนตาม (๑) แต่ในการกำหนดลักษณะของคนไทยพลัดถิ่นโดยกฎกระทรวงดังกล่าวจะต้องเป็นไปในทำนองเดียวกับเงื่อนไขการเป็นคนไทยพลัดถิ่นที่บัญญัติในคำนิยามนี้ ซึ่งเป็นไปตามหลักการตีความกฎหมายที่เป็นสากลซึ่งภาษาละตินคือหลัก

ejusdegeneris

๒.๓ กำหนดให้ผู้ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับสัญชาติได้เห็นชอบความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ได้รับสัญชาติไทยโดยการเกิด และกำหนดให้บุตรของคนไทยพลัดถิ่นดังกล่าวที่ไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น หรือได้สัญชาติไทยแล้ว ก็ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดด้วยซึ่งเป็นไปตามหลักสืบสายโลหิตและหลักที่ห้ามถือสองสัญชาติ

๒.๔ กำหนดให้ถือว่าคนไทยพลัดถิ่นที่ได้แปลงสัญชาติเป็นไทยหรือได้สัญชาติไทยแล้วก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นคนไทยพลัดถิ่นที่ได้รับการเห็นชอบจากคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับสัญชาติ ตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ และให้มีสถานะเป็นผู้มีสัญชาติ โดยการเกิดด้วย

(นายณพคุณ รัฐผไท กับคณะ เป็นผู้เสนอ)